

Bludovský rodák Karel Hlásný (1911- 1982) unikal před zatčením z bývalého Československa celkem dvakrát, i když nikdy nic „nekalého“ neprovedl. **Poprvé jako nadporučík čs. armády opustil ilegálně republiku 29.listopadu 1939** – před nastupujícím totalitním fašistickým režimem; přes Slovensko, Balkán a Libanon do Francie. **Podruhé jako podplukovník generálního štábu čs.lidové armády (ČSLA) ilegálně překročil státní hranice ČSR 16.listopadu 1948** – před nastupujícím totalitním komunistickým režimem; přes SRN a Austrálii do Spojených států. V případě jeho zatčení, jej zřejmě čekal ten nejtvrdší trest, zejména však při „zběhnutí od lidové armády“, o jejíž bojeschopnost se významně zasloužil.

První cesta za uplatněním bojového umění ve „2. světové válce“ trvala pouze jeden měsíc (Francie); druhá cesta za uplatněním jazykových schopností ve „studené válce“ byla pro něho značně obtížnější a trvala téměř čtyři roky (USA). Vzhledem k jeho dalšímu působení v „neviditelné válce“ mu bylo souzeno, že se již nikdy z této cesty nemohl vrátit do rodného Československa, za které šest let bojoval proti fašismu. To přispělo k tomu, že nejen ve své vlasti, ale dokonce i v rodném Bludově byl „zcela zapomenut“(jako „jediný fronták“ byl celá desetiletí v Bludově prezentován jen soudruh Pazour).

Jsem synovec bývalého pplk.gšt. Karla Hlásného a bydlím v jeho rodném domě, kde po něm zůstala určitá korespondence. Takže jsem považoval za potřebné a slušné nejen napravit jeho „vymazání“ z paměti našich historiků, ale zdokumentovat i to, že po dobu 50 let zůstal věrný své vojenské profesi. Rovněž tak demonstrovat, jak jen v souvislosti s jeho případem vyplývá, že existuje celá řada dezinformací nejen z doby minulé, ale i současné. Celou řadu důležitých dokumentů jsem však získal od jeho rodiny v Kalifornii. Počínaje rokem 1990 (duben) jsem zveřejnil celou sérii publikací o jeho působení v obou zmíněných válkách.

Při příležitosti 60.výročí od ukončení 2.světové války jsem se rozhodl vypracovat podrobnější studii ze které vyplývá, že stále existuje celá řada „nepřesností“ o činech našich osobností, které po vynucené emigraci upadly téměř až v zapomenutí...

Bludov, prosinec 2005

MVDr.Josef Hlásný,CSc.

Podplukovník gšt. Karel Hlásný z Bludova se po celý život choval jako generál

1. ÚVOD

Takto jsme v roce 1997 pojmenovali „dokument“ v šumperském „Regionu“, v souvislosti s nedokončenou „morální rehabilitací“ bludovského rodáka, přičemž v současné době (po více jak 15 letech demokracie v ČR) lze dodat, že zřejmě tomu je podobně u mnoha našich vojáků, kteří významněji přispěli k porážce fašismu. Přitom někteří z nich, kteří po roce 1948 emigrovali, neměli možnost se ani jen „podívat“ do vlasti, za kterou 6 let ve 2.světové válce, jako „dobrovolníci“ bojovali. Lze to dokladovat na příkladu poválečného podplukovníka gšt. Karla Hlásného, který by byl velice rád v roce 1968 navštívil své rodiště, příbuzné a známé. Nebylo to však možné vzhledem k jeho zaměstnání ve „Vojenské jazykové akademii Pentagonu“, kde působil až do konce roku 1979. Přitom jeho rehabilitace spočívala pouze v tom, že byl in memoriam povýšen do hodnosti „plukovník“ (1991). Je třeba zdůraznit, aniž by bylo na rehabilitačním listu uvedeno, že se jedná o bývalého důstojníka „generálního štábu“ ČSLA. Jeho rehabilitace nebyla dokončena, protože na návrh „Vojenské obrody“ (Šumperk, 1990); bylo doporučeno povýšení do hodnosti „brigádní generál“, in memoriam.

Přitom hodnosti plukovník by zřejmě dosáhnul již v roce 1948, tak jako celá řada jeho vrstevníků (a to aniž by byli důstojníky „gšt“), kteří však nedodrželi základní demokratické principy, na které jako důstojníci přísahali, při absolvování Vojenské akademie v Hranicích. Přijali a udržovali i nadále členství v KSČ i když sami nejlépe věděli, že jejich spolubojovníci z války byli neprávem; popravováni- věznění- zbavováni funkcí v armádě- propouštění ze zaměstnání- a dále jinými způsoby pronásledováni. Takže v lepším případě z „přesvědčení“, v horším případě z „karierismu“ na zmíněný „slib“ nedbali a snažili se o zpolitizování naší armády (1945-1948) a byli tak již dávno do generálských hodností totalitním režimem jmenováni. Některé z nich, jako například pounorového „brigádního generála“ Bedřicha Reicina, v podstatě ani mezi důstojníky zařadit nelze (viz dále)...

Vzhledem k tomu, že bohužel i současný demokratický režim zmíněné historické skutečnosti již dlouhodobě ignoruje, nezbyvá opět příbuzným K.Hlásného (viz dále; podobně jako v případě upozornění na význam parabrigády u Dukly...)- než na jeho konkrétním příkladu, pokusit se toto napravit. Že se jedná o skutečný problém z hlediska nedodržování úcty k našim válečným veteránům, to vyplývá i z doby současné, kdy je poukazováno na špatné zdravotnické zabezpečení, dnes obvykle již více jak 80 let starých, v ČR žijících veteránů ze 2.světové války. V případě dokončení morální rehabilitace „in memoriam“ se však jedná o finančně nenáročný akt. Tímto však lze významně přispět k patřičné úctě skutečných válečných

veteránů u našich obyvatel, kteří přestanou s konečnou platností přemítat o tom, zda jde o válečné hrdiny nebo o „dobrodruhy“, kteří ze své vlasti dobrovolně (dokonce dvakrát; 1939,1948) jen tak „pro nic a za nic“ utekli.

Dokladem o zmíněném „zapomenutí“ je příklad životního příběhu jednoho z našich nejvýznamnějších bojovníků za odboj nejen proti fašismu (1939-1945), ale zejména proti komunismu (1952- 1979). Tehdejší 35-letý pplk.gšt.Karel Hlásný, náčelník štábu 1.čs.obrněné divize v Praze (1946-47); byl po emigraci v roce 1948, po dobu celých 27 let učitelem ve "Vojenské jazykové akademii Pentagonu" v USA (Army Language School, California, Presidio of Monterey). Později je tato vojenská škola nazývána jako „Defense Language Institute“ (DLI) a takto ji lze vyhledat i na Internetu. Podrobnosti lze o této vojenské škole zjistit na těchto adresách; (<http://www.dliflc.edu/>); (<http://www.monterey.army.mil/>); (<http://www.geocities.com/dwsmw51/Monterey.html>) a ještě více údajů o významu školy z hlediska celosvětového je na adrese (<http://www.monterey.org/langcap/dli.html>).

Lze tam vyhledat článek i s fotografií od jednoho absolventa (http://www.rimbachvets.org/dli_memories.html), který o svém učiteli píše ve stati „My class main instructor and his wife“ následující; „His name was Karel Hlasny pictured with his wife Eva at the class picnic in 1973. Now deceased, he was a nice guy , WWII veteran and tolerated far too much nonsense from us. His wife occasionally taught a period or two of our class. I think he said he was regular Army, maybe a colonel, when the war broke out. I don't recall how, or even if he ever said how he ended up in the U.S.“-konec citátu. Takže jeho učitel jako správný chlapík, který až příliš toleroval „pitomosti“ svých studentů, se zřejmě detailněji nezmiňoval o tom jak je možné to, že když za osvobození vlasti jako „plukovník“ bojoval, proč ze své od fašismu osvobozené vlasti utíkal..

Je to možná i tím, že jeho životní putování až do přicestování do USA nebylo jednoduché. Často se zapomíná na jeho pobyt v Austrálii, takže hned úvodem je vhodné připomenout, že byl držitelem následujícího průkazu¹ (ze 14.května 1952);

*Certificate of Authority to Remain in Australia
Commonwealth of Australia No 89049*

This is to certify that approval has been given for the removal of the limitation „Section 4“ of imposed under the Imigration Act upon the stay in Australia of

Karel HLASNY

Who is the holder of Aliens Registration Certificate No. 129374.

He is now entitled to remain here indefinitely subject to the laws of the Commenwealth governing residence of Australia.

This certificate will be sufficient evidence that he is no longer regarded as a temporary resident of the Commonwealth.

Dated this Foorteenth day of May 1952.

Podepsán; T.N. NULTY

By authority of the Minister for Immigration

Literatura

1. MARGOLIUS, J.: Strýc nechodil se špacýrkou. Signál č.9;
Praha, 26.2.-4.3.1991

2. Životopis pplk.gšt.Karla Hlásného, podle jeho záznamu (překlad z angličtiny), z roku 1957

Na Austrálii však Karel Hlásný nezapomíná ani později, jak je patrné ze záhlaví „Curriculum vitae“, který psal v roce 1957². Tehdy již jako instruktor „Army Language School“-Presidio of Monterey, žádal o místo „profesora“ na této škole, kde je napsáno;

Ex-serviceman, British Military Identity Card No. D-06229 (Allied), Member of the Returned Sailors', Soldiers' Imperial League of Australia

Překlad; Bývalý příslušník britské armády (jako spojenec), průkaz č. D-06229, příslušník svazu „Záložníků válečného námořnictva“ Austrálie.

Zmíněný jeho „Vlastní životopis“ psaný v angličtině² je možné citovat v češtině následovně;

H L Á S N Ý Karel, narozen 22. října 1911 v Bludově (Československo), vyznání římsko katolické, svobodný, poslední zaměstnání; podplukovník generálního štábu československé lidové armády (aktivní důstojník).

1/ Vzdělání

a/ Všeobecné vzdělání

1917- 1922 Základní škola v Bludově (Československo)

1922- 1929 Střední škola v Šumperku (Československo)

(viz; doklad o maturitě; vysvědčení z 10.června 1929)

1931- 1932 Univerzita Praha; Ekonomická fakulta, obor účetnictví

b/ Odborné vojenské vzdělání

ba/ V Československu před 2.svět.válkou;

1929 - 1930 Škola důstojníků v záloze^{3,4,5}

1932 - 1934 Vojenská akademie pro důstojníky dělostřelectva (poručík; 28.6. 1934)^{6,7}

1935 - 1936 Postgraduální škola pro důstojníky dělostřelectva

1938 - 1939 Vojenská technická škola pro motorizované jednotky (nadporučík; 21.3.1938)⁸

bb/ V období války;

1942 - 1943 „Polská válečná škola“ ve Velké Británii (viz diplom)

bc/ V Československu po válce;

1945- 1946 „Válečná škola generálního štábu“, Praha (viz diplom)

2/ Odborné aktivity

1929- 1931 Povinná vojenská služba u lehkého dělostřelectva (potom krátce; Výpomocná síla berního úřadu v Michalovcích)⁹

1931- 1932 Účetní elév zemského úřadu Praha^{10,11,12}

1934- 1939 Důstojník dělostřelectva z povolání (děl.pluk 109 v Bratislavě)

Na vědomí; Po okupaci Československa německým vojskem, byla pravidelná čsl. armáda „rozpuštěna“^{13,14, 15}

1939 Příslušník čsl.podzemní organizace pro osvobození Československa (viz diplom)¹⁶

1939-1940 Začátkem prosince 1939 jsem uprchl z Československa a připojil jsem se do Československé armády předtím nedávno zformované ve Francii¹⁷, kde jsem byl jmenován velitelem dělostřelecké baterie- viz; osvědčení vydané 12.dubna 1940 (poznámka; 13.1.1940 byl prezentován v Agde jako velitel 9.baterie 1.dělostř.pluku u 1.čs.divize)¹⁶

1940-1943 Po kapitulaci Francie byly naše jednotky evakuovány do Anglie, kde jsme se vylodili 7.července 1940^{2,16}

Příloha kopie (zvláštní divizní rozkaz pro 1.dělostř.pluk) z doby kapitulace Francie (21.-22.6.1940)- viz zachovalý dokument¹⁷

Velitelství 1. divize

Zvláštní divizní rozkaz

Béziers, 21.červen 1940

Důstojníci, rotmistři, vojáci,

Vyšší moc nedovolila nám splniti úkol, pro který jsme se dobrovolně rozhodli, projevující otevřené smýšlení národa ve vlasti, který je zbaven svobody projevu. Přes nepříznivé okolnosti , za kterých jsme musili budovati svoje jednotky z nedostatku potřebného materiálu, nemohouce provésti ani některý nejnnutnější výcvik odešly některé útvary i tak do pole, byly zasazeny za velmi těžkých podmínek a s uspokojením mohu vám oznámit, že obstály čestně; splnily úkoly a dosáhly uznání nadřízených francouzských velitelů. Jednotky pozemní se tak důstojně přiřadily k výkonům našich letců, které budily obdiv na všech místech. Nemohouce zachovati divizi v plném složení, půjdeme pokračovati v boji jen ti, kdo dobrovolně jsou rozhodnuti dovésti boj do konce. Před odchodem z Francie, která nám umožnila provésti odpor národa proti hnusnému protivníku, děkuji těm francouzským spolupracovníkům, kteří se snažili pochopiti nás, naše smýšlení a snahy, kteří nás podporovali ze všech sil za okolností, které nezmohla vždy jen dobrá vůle a snaha. Jsme zavázáni díky místním úřadům i obyvatelstvu, které nás přijalo příznivě a z největší části i s porozuměním. Děkuji vám důstojníci, rotmistři a vojáci,

kteří vázáni na pohostinnou Francii, rozhodli jste se zůstat s námi. Největší část uposlechla rozkazu zatimní vlády Národního výboru československého, dostavila se do řad vojska a přes záměrnou často propagandu z řad rozvratníků, ovlivněna však a smýšlením nadšených dobrovolníků, splnila dobrovolně svůj úkol. Zachovejte v paměti tuto svoji službu a buďte připraveni přinést znovu oběť, ať zavolá Francie nebo Československá republika.

Nakonec díky Vám důstojníci, rotmistři a vojáci, kteří jdete dobrovolně do dalšího boje. Želíme společně těch, kteří se k nám nemohou přidružit, poněvadž složili svoji oběť na bojišti. Vzpomeňme při tom i nesčetných obětí našeho národa ve vlasti, které řadíme stejně vysoko, jako oběti na bojišti, neboť obojí prokazují jednotu v smýšlení i jednotu v odvaze.

A při vzpomínce na tyto oběti přijměte díky za Vaši zásluhu o vybudování našich útvarů, za jejich výkon, zároveň jako závazek pracovat stejně oddaně, kdekoliv nám bude dopřáno bojovat až do konce.

A při vzpomínce na utrpení našich doma, na oběti Francie;

Do dalšího boje za vítězství lidství.

Za správnost:

Náčelník štábu; mjr.gšt.Vondráček,
v.r.

Velitel 1.divise:

Brig.gen.Boguš Miroslav

Dělostřelecký pluk 1.

La Nouvellem 22.června 1940

Vyhlašte!

Za správnost:

Velitel pluku:

Plk.děl.Alois Liška v.r.

Pokračování textu "Curriculum vitae";

V Anglii jsem byl příslušníkem československé obrněné brigády, v hodnosti kapitán. Československým ministerstvem obrany v exilu, byl jsem vybrán ke studiu „Polské válečné školy“ v Peebles (Skotsko). Když jsem ukončil studium byl jsem převelen Československým ministerstvem v Londýně k Československým jednotkám bojujícím v Rusku.

(pozn.: V červnu 1942 byl na základě přijímacích zkoušek povolán do „Polské vysoké válečné školy“ v Peebles ve Skotsku... V září 1943 byl na vlastní žádost odeslán k 1.čs.sam.brigádě v SSSR...)¹⁶

1943-1945 Na ruské území jsem se dostal 11.listopadu 1943.

Tam jsem byl pověřen („oddělení G-3“; pozn.: „náčelník operačního oddělení 2.čs.paradesantní brigády“) vedením vojenského výcviku Československé výsadkové brigády. V létě 1944 jsem byl jmenován náčelníkem štábu této brigády v hodnosti štábní kapitán (pozn.: tato čsl.hodnost byla

v zahraničí považována jako „major“). Zúčastnil jsem se válečných operací v horách- Karpatech. Potom byla tato brigáda letecky přesunuta do týlu nepřítele, na pomoc Slovenskému povstání. Na Slovensku jsme prováděli vojenské operace více jak 6 měsíců, během těchto bojů jsem byl dvakrát raněn.

1945-1947 Strávil jsem několik měsíců v nemocnici a mezitím válka skončila. V létě 1945 jsem byl povýšen do hodnosti podplukovník. Po uzdravení jsem absolvoval studium ve Válečné škole v Praze a byl jsem jmenován náčelníkem štábu 1.čs.obrněné divize v Praze v hodnosti podplukovník generálního štábu.

V prosinci 1947 jsem byl mých funkcí v armádě zbaven komunisty řízeným „obránným zpravodajstvím“ a byl vydán příkaz k mému zatčení, protože jsem unáhleně mezi důstojníky prohlásil, že v Rusku není demokracie, ale jen teror a že nemám zájem bojovat proti západním demokraciím (viz místopřísežné prohlášení)

1948 Díky svým přátelům v armádě a mým válečným zásluhám, unikl jsem stíhání před Nejvyšším vojenským soudem, byl jsem však pronásledován dalšími, jinými způsoby. Nakonec jsem úspěšně utekl z Československa, do zony Spojených států v Německu jsem dorazil v listopadu 1948.

1949 Během mého pobytu v zoně Spojených států v Německu jsem byl zaměstnán v mezinárodním uprchlickém táboře(IRO) a asi 5 měsíců u státních amerických vojenských úřadů. V prosinci 1949 jsem z Německa odejel do Austrálie.

1950-1951 Do Austrálie jsem dorazil 30. ledna 1950. Zde jsem asi 4 měsíce pracoval jako dělník v továrně a potom jako úředník v jedné firmě v Adelaide, v jižní Austrálii. Od dubna 1951 jsem byl u firmy prodávající motorová vozidla v Sydney, N.S.W.

Zbývající část této mé osobní minulosti byla přidána k mému originálnímu výše uváděnému prohlášení, v Monterey, Kalifornie, USA a doplňuje tak moji působnost do současné doby.

1951-1952 Od prosince 1951 do srpna 1952 jsem byl zaměstnán jako účetní a pomocná administrativní síla na velikém statku (asi 2 miliony akrů půdy), mající 90 tisíc ovcí a 30 tisíc kusů skotu, v N.W. Queenslandu. Dne 29.srpna 1952 jsem z Austrálie odletěl do Honolulu (Havajské ostrovy), kde jsem byl přijat jako „permanentní rezident“ Spojených států, dne 30.srpna 1952.

1952-1957 Od 8.září 1952 až do současné doby jsem byl zaměstnán u civilní správy jako instruktor pro cizí jazyky ve Vojenské jazykové škole, Presidio of Monterey, Kalifornie².

Literatura

2. Dokument: Curriculum vitae, Karel Hlásný, Monterey, 1957
3. Dokument; Tehdy 18-letý Karel Hlásný se dobrovolně hlásí

- k vojenské službě (Bratislava; 5.října 1929)
4. Dokument; FOTO absolventů „Školy pro důstojníky lehkého dělostřelectva v záloze“. Bratislava, 1930
 5. Dokument; Žádost četaře asp. Karla Hlásného o místo účetního- Zemský úřad v Praze; Bratislava, 1930
 6. Dokument; povýšení do hodnosti „poručík“; MNO Praha, 28.června 1934
 7. Dokument; jmenovací „Dekret“ na 8.plat.stupnici. MNO Praha, 31.ledna 1936
 8. Dokument; povýšení do hodnosti „nadporučík“ a přidělení 7. plat. stupnice; MNO Praha, 21.března 1938
 9. Dokument; Dopis od „Generálního finančního riaditelstva pre Slovensko“, potvrzující, že Karel Hlásný byl do 31.července zaměstnán u „berního úřadu“ v Michalovcích
 10. Dokument; Dopis od „Presidia zemského úřadu v Praze“, potvrzující, že Karel Hlásný získal místo jako „účetní elév“; Praha, 16. července 1931
 11. Dokument; HLÁSNÝ,K.: jeho žádost adresovaná „Presidiu zemského úřadu“ o mimořádnou dovolenou v době od 25.9. do 30.9.1932- za účelem „informační zkoušky“- po přijetí na Vojenskou Akademii v Hranicích ze dne 16.8.1932. Praha, září 1932
 12. Dokument; dopis od „Presidia zemského úřadu v Praze“, že dnem 30.9.1932 je Karel Hlásný zproštěn služby u politické správy v zemi České. Praha, 6.října 1932
 13. Dokument; Dopis od velitele 53. dělostřeleckého pluku v Hodoníně, že dnem 2.července 1939 se npor.Karlu Hlásnému uděluje „Dovolenka“ na dobu neurčitou s místem pobytu v Praze. Hodonín, 30.6.1939
 14. Dokument : Curriculum vitae (npor.děl.Karel Hlásný). Hodonín, 1.července 1939(zde se mimo jiné potvrzuje, že K.H. byl na vlastní žádost dnem 1.března 1939- přemístěn k děl.pluku do Hodonína, aby tam mohl získat nové domovské právo)
 15. Dokument; Dopis od MNO Praha, potvrzující, že Karel Hlásný byl dnem 25.července 1939 „převeden“ do oboru ministerstva školství a národní osvěty. Praha, 10.8. 1939
 16. MO ČR- Agentura vojenských informací: Vojenské osobnosti československého odboje 1939-1945. 2005; 348 stran
 17. Dokument; Zvláštní divizní rozkaz od velitele 1.divize- příslušníkům 1.dělostřeleckého pluku v době kapitulace Francie. Béziers, 21. června 1940

3.Přehled dokumentace o účasti pplk.gšt. Karla Hlásného ve 2.světové válce

Z uváděného vyplývá, že vyvrcholením jeho vojenské kariéry ve 2.světové válce bylo; vedení výcviku 2.čsl.samostatné paradesantní brigády (leden 1944- srpen 1944) a účast při bojových akcích v Karpatech a ve Slovenském národním povstání (SNP), ve funkci náčelníka štábu

parabrigády.

Na frontách druhé světové války aktivně bojoval až do konce listopadu 1944 (těžké zranění)¹⁸ - přesně do svých 33 let. Za hrdinské činy ve 2. světové válce byl vyznamenán následovně:

A/ Prezidentem „Československé republiky“:

Aa/ Třikrát (18.8. a 8.9.1945, 19.1.1946) "Československým válečným křížem 1939"^{19,20,21}

Za uznání bojových zásluh, které získal v boji; za osvobození republiky československé z nepřátelského obsazení

Ab/ Dvakrát (18.8. a 8.9.1945) československou medailí "Za chrabrost" ^{22,23}

Za osobní statečnost před nepřítelem, osvědčenou v boji; za osvobození republiky československé z nepřátelského obsazení

Ac/ „Československou medailí za zásluhy I.stupně“ (7.7.1945)²⁴

Za uznání vynikajících vojenských činů mimo boj, jimiž se zasloužil o Československou armádu

B/ Předsednictvem „Slovenské národní rady“:

"Řádem SNP I.třídy" (6.3.1946)²⁵

Za zásluhy o obnovení Československé republiky a osvobození slovenského národa

C/ Ministrem národní obrany „Československé republiky“:

Ca/Dvakrát „Odznak za těžká zranění“

Cb/„Odznak československého partyzána“ ²⁶

Cc/ „Pamětní medaile Velké Británie“

Cd/ „Pamětní medaile SSSR“

Ce/ „Pamětní medaile Francie“

D/ Zahraniční vyznamenání:

Da/ Britský „Válečný kříž s korunou I.třídy“

Db/ Sovětská medaile "Za Pobedu nad Germanijej"

Dc/ Jugoslávský řád „Partyzánská hvězda II.třídy“

Tomu také odpovídaly následující změny ve vojenské hodnosti:

Duben 1938 (Bratislava)- nadporučík

Říjen 1940 (Anglie) -kapitán

Červen 1944 (Proskurov-SSSR)- štábní kapitán

Květen 1945 (Vyšné Hágy-Slovensko)- major²⁷

Srpen 1945 (Praha)- podplukovník

Srpen 1946 (Praha)- podplukovník generálního štábu.

Z dokumentů¹⁹⁻²⁵ však vyplývá, že jeho vojenské hodnosti (škpt. až pplk.) i jméno (Karel- Karol); že „vyznívají neuspořádaně“. Z dokumentů^{20 a 23} však vyplývá, že v září 1945 již skutečně podplukovníkem byl...

Z publikace „Vojenské osobnosti čs.odboje 1939-1945“(2005)¹⁶ vyplývá, že v polovině října 1945 byl povolán jako frekventant do 3.ročníku Vysoké školy válečné (VŠV) v Praze a od 28.října 1945 byl zařazen do skupiny důstojníků generálního štábu. Od poloviny srpna 1946 konal v hodnosti podplukovníka gšt. službu velitele týlu a od posledního prosince 1946 byl ustanoven náčelníkem štábu I.obrněné divize v Praze. Z této publikace však vyplývá i to, že velitelem této divize nebyl generál

Jaroslav Brož. Z další publikace „Armáda v zápase o politickou moc v ČSR v letech 1945-1948“ (Univerzita obrany Brno; GA ČR reg.č.409/03/1459) však vyplývá, že generál Jaroslav Brož velitelem 1.divize v Praze byl. Je to patrné ze spisu o zřízení kurzů pro vyšší velitele ze dne 30.10.1947 kdy bylo rozhodnuto, že velitel I.obrněné divize Jaroslav Brož, se zúčastní kurzu (společně s dalšími 53 vyššími důstojníky ČSLA)- od 3.prosince 1947 do 28. února 1948.

V této publikaci se uvádí i to, jaké musel posluchač VŠV splňovat podmínky, aby mohl být přijat do 3.ročníku a ukončit tak VŠV ne za tři- ale za jeden rok (v případě Karla Hlásného bylo respektováno absolvování Polské válečné školy ve Skotsku a rovněž i praktické dovednosti ve vyšší funkci- velitele štábu brigády v době války). **Stal se tak v roce 1946 jedním z prvních poválečných absolventů VŠV v Praze.** Pokud se týká vysvětlení pojmu „Vysoká škola válečná“ (jinak též „Válečná škola gen.štábu“) tak toto bylo označení pro jednu ze tří fakult „Vysoké školy vojenské“ (velitelem byl generál Alois Liška). Druhou fakultou byla „Vysoká škola intendantní“ a třetí fakultou „Velitelská škola“ (viz publikace; „Armáda v zápase o politickou moc v Československu v letech 1945-1948“, Univerzita obrany, Brno 2004)¹⁶.

V dalším zachovalém dokumentu "Osvědčení" o účasti v národním boji za osvobození²⁸ je uvedeno, že pplk. gšt. K.Hlásný byl od 1.8.1939 do 30.11.1939 příslušníkem domácího vojenského odboje (pozn.:v Praze, pod velením plk.Balabána¹⁶), přičemž se uvádí i to, že od 10.1.1944 do 7.3.1945 byl jako parašutista v týlu nepřítele. Toto „Osvědčení“ však je ze 3.června 1948, tzn. z doby, kdy již byl Karel Hlásný na „černé listině“. V jeho rodině se traduje, že tento dokument mu jeho přátelé na ministerstvu obrany vystavili za účelem „vylepšení“ jeho postavení. Takže v období od 10.1.1944 do 7.3.1945 byl skutečně parašutista, avšak v týlu nepřítele byl až od 6.10. 1944(po příletu na Slovensko od Dukly; přítom z toho většinu času strávil v „nepřítelem“ obsazené nemocnici v Podbrezové)¹⁸ a od 10.1.1944 se jako „parašutista“ účastnil výcviku parabrígy v Rusku (Jefremovo).

Literatura

18. Dokument; Lékařské potvrzení vydané zástupcem primáře v nemocnici v Podbrezové. 8.března 1945
19. Dokument; první „Československý válečný kříž 1939“
20. Dokument ; druhý „Československý válečný kříž 1939“
21. Dokument ; třetí „Československý válečný kříž 1939“
22. Dokument; první „Československá medaile za chrabrost“
23. Dokument; druhá „Československá medaile za chrabrost“
24. Dokument; „Československá medaile za zásluhy I.stupně“
25. Dokument; „Řád Slovenského národního povstání I.třídy“
26. Dokument; Průkaz k odznaku „Československý partyzán“, č.průkazu 302. MNO Praha, 1947

27. Dokument; Vlastnoručně psaný dopis K.Hlásného rodičům do Bludova- po šestiletém odloučení. Vyšné Hágy, 27.5.1945
28. Dokument; „Osvědčení“ o tom, že pplk.gšt.Karel Hlásný byl od 1.8.1939 do 30.11.1939 příslušníkem domácího odboje; od 1.12. 1939 do 5.5. 1945 byl příslušníkem čs.armády v zahraničí. MNO Praha, 3.6.1948

4. Několik dokumentů o významu škpt.Karla Hlásného ve 2.světové válce

Dne 9.července 2000 uplynulo již 60 let od založení naší zahraniční armády na území Velké Británie. Ta se tak po pádu Francie stala útočištěm asi třem a půl tisícům našich vojáků, kteří tam našli dočasný útulek v zámeckém parku v Cholmondeley. V jeho areálu byl postaven památník našim padlým bojovníkům, tehdejším vojínem dělostřelectva, pozdějším světoznámým sochařem F.Bělským. Tam se také nedávno zúčastnilo asi 300 bývalých československých zahraničních vojáků „vzpomínkové akce“, na kterou někteří přicestovali až z Brazílie nebo Austrálie. Z naší delegace byl například tehdejším ministrem zahraničí, vysoce oceněn příspěvek našich letců v bitvě o Anglii... (viz LN, 10.7.2000; "Čeští a slovenští veteráni oslavili výročí založení zahraniční armády v Británii"). Je možné dodat, že po roce 1989 byl rovněž i náležitě popsán a doceněn význam našich pozemních jednotek, na západní frontě.

Jen málo však i nadále, i po 60-letém výročí, bylo u nás vzpomenuo na ty, kteří později bojovali na východní frontě (Dukla, SNP) a to v samostatné 2.čs.parabrigádě. Přitom zřejmě dosti důstojníků parabrigády i když jen krátce (zejména v září 1940 a potom při náletech až do května 1941), se rovněž účastilo (jako protiletadloví dělostřelci...) bitvy o Anglii. Z té doby je od tehdejšího kpt.K.Hlásného k dispozici „vzpomínková pohlednice“ s nápisem „Sancta Barbara pro Ora Nobis“ (s „vlaječkou“ dělostřeleckého oddílu) s odznakem označeným „Czechoslovak Artillery in England“, datováno 4.12.1940²⁹. Této naší jednotce dělostřelců v Anglii velel plk.Alois Liška, pod kterým kpt.K.Hlásný v Anglii sloužil, jak vyplývá z několika dalších dokumentů...

Je však až neuvěřitelné, že nebyť v Anglii již dávno zveřejněných „zápisků“^{30,31} majora Mastného o hrdinství a významu našich parašutistů v bitvě u Dukly, nebyl by dnes k dispozici žádný dokument, který by konkrétněji toto potvrzoval. Nebylo by ani dokladů o tom, že jedním z důležitých velitelů v bitvě o Dukelský průsmyk byl i škpt.Karel Hlásný. Ve své publikaci major Mastný například říká; **"Oporou Přikrylovou byl jeho důstojnický sbor, vedený inteligentním náčelníkem štábu, štábním kapitánem Hlásným. Zástupcem velitele byl podplukovník Lichner, který hrál jen podřadnou roli. Přes třicet důstojníků z Anglie s několika Slováky bylo jeho nejzkušenějším a nejspolehlivějším kádrem"**.

Dále však je až neuvěřitelné i to, že nebýt manželky Karla Hlásného, která na publikaci majora Mastného upozornila, nebylo by ani zveřejnění publikace majora Mastného v mediích ČR (viz deník „Lidové noviny“ ze 7.10.2000)³². Tedy až po více jak 10 letech od „listopadového převratu 1989“... Bohužel však tehdy jak v deníku LN, tak i nadále v našich mediích (televize...) je vidět, že prabrigáda měla „údajně“ u Dukly „děsivé“ ztráty. Je to tím, že bohužel zatím nikdo z našich historiků si alespoň nepřečetl jisté souvislosti napsané zejména v knize „Vojenské dějiny Československa“ (1988)³³ a dále potom i v knize „Dějiny SNP“ (1984)³⁴. A tyto potom neporovnal se „vzpomínkami na parabrigádu“ od majora Mastného s jeho publikacemi „Boje druhé parabrigády v Karpatech“^{30,31} zveřejněné v letech 1978- 1979 v našem legionářském časopise „Osvobození“ (Londýn). Takže je velice smutné, že po mnohaleté „demokracii“ po roce 1989, jsem na toto upozornil, až co by soukromý „praktický zvěrolékař“ (viz „Region“ ze 3.října 2000). Po zveřejnění této publikace mně k tomuto ve stručnosti napsal náš novinář-historik Karel Pacner následující: „To co jste udělal je pěkný kus práce“...

V květnu 1945 pochodoval vítěznou Prahou čs.armádní sbor, který v době karpatsko- dukelské operace sestával z první a třetí (pěší) brigády, ze druhé (paradesantní) brigády a z první tankové brigády³³. Všechny brigády ve svém názvu nesly označení „čs. samostatná brigáda“. Bohužel paradesantní brigádě, jako takové, již nebylo dovoleno pochodovat v Praze jako ostatním zahraničním jednotkám i když jí již tehdy velel brigádní generál (Vladimír Přikryl³³). Ten byl také jediným, kdo své brigádě velel od jejího založení v Rusku až do konce války. Například první brigádě velel rovněž brig.generál (J.Satorie- jeden z mála důstojníků na západě, který byl později členem ÚV KSČ¹⁶), avšak až od 25.3.1945.

Parabrigáda byla změněna na druhou čs.pěší divizi (pozn.:Kežmarok, 7.3.1945¹⁶), aby tak již tehdy zmizela z paměti lidí³¹. Proč? - Nebylo (tehdy) známo, že její velitel v Nízkých Tatrách v době bojů v horách, poslal 13-člennou skupinu parašutistů (z nichž jeden si ovinul prapor brigády kolem těla), s rozkazem překročit frontu (znamenal to asi 100 km pochodu) a dopravit brigádní prapor do bezpečí. Skupina narazila na Němce, byla postřílena, velitel skupiny kpt.Marcely byl těžce zraněn (poz.: 5.12.1944, ve Slovenském rudohoří³⁴). Mrtvý voják i s praporem byl Němci pohřben neznámo kam. Později v Praze byl velitel brigády generál Přikryl se všemi důstojníky obviněn ze ztráty praporu s odůvodněním, že podle sovětského vojenského řádu musí jednotka, která ztratí svůj prapor, být rozpuštěna a velitelé postaveni před soud.. O takovýchto až tristních podrobnostech „zániku“ parabrigády bylo možné se dočíst až v roce 1979³¹, z našeho legionářského časopisu, vydávaného v Londýně... Podle jiného zdroje to je možné upřesnit tak, že velitel „bývalé parabrigády“ byl

v dubnu 1945 zbaven velení a vyšetřován v souvislosti se ztrátou vojenského praporu své jednotky. Do osvobozené Prahy přijel až v polovině května 1945¹⁶..

Avšak nedávno, (<http://www.army.cz/avis/areport2004/ar23str.pdf>) v roce 2004 (plk. Štefan Kapusnik) je ztráta brigádního praporu- zástavy popisována ve vojenském časopise „AREPORT“ (str.31) následovně, cit:“... V posledních bojích druhé světové války byly již zástavy přepravovány ve štábních vozidlech, transportérech, nebo dokonce v tancích. Což u 2.paradesantní brigády nebylo dost dobře možné, obzvláště poté, co byla nucena přejít na partyzánský způsob boje. Tuto skutečnost si uvědomil i náčelník štábu brigády Karel Hlásný a proto nechal zástavu zakopat praporečnickem brigády Ondřejem Slovákem. Ten pocházel z tohoto kraje, takže byla naděje, že ji později najde a vykope... Náčelník štábu brigády škpt.Karel Hlásný byl v Krpáčové těžce zraněn, ilegálně léčen a později rehabilitován. To byl dlouhodobý proces. Po únoru 1948 se mu podařilo utéct z republiky. Tím jako by byla celá záležitost se ztrátou bojové zástavy potvrzena.

V roce 1960 se na výcviku důstojníků v záloze v působnosti Okresní vojenské správy Žilina či Martin objevil bývalý praporečnickem brigády kapitán Ondřej Slovák... A proto nelenil a jako odpovědný důstojník se vypravil do míst, kde kdysi zástavu zakopal. Několik dnů prohledával lesní krajinu, kopal na různých místech až zástavu našel a odnesl na vojenskou správu. Byl za to mimořádně povýšen na podplukovníka. Zástava asi zapadla v nějaké kanceláři, nebylo totiž žádoucí, aby se z vojenskoideologického hlediska cokoliv změnilo...”- konec citátu. Z těchto dvou verzí o ztrátě bojové zástavy je zřejmě na každé něco pravdy.

V knize „Parabrigáda“ (1970) gen.Pivoluska říká, že ve druhé polovině listopadu 1944 (takže škpt.Hlásný skutečně rozkaz vydat mohl) se vydala skupina vojáků pod velením kpt.Marcelyho z Lomu (sídlo štábu parabrigády) na Mýto pod Ďumbierem a na Polomku. Většina z nich nevěděla, že rotný Bedzír nesl sebou v batohu brigádní zástavu, o tom se dozvěděli až během pochodu... 5.prosince dorazili do lovecké chaty Parajka, nedaleko obcí Zdychava a Revůčka... Němci chatu přepadli a podpáleli, vojáci se vzdali a byli zajati (takže nebyli postříleni), včetně jejich velitele. Zástava zřejmě v chatě shořela, říká gen.Pivoluska avšak s tím, „že tajemství ztáty praporu není dodnes odhalené.. Nepomohla to objasnit ani zdlouhavá vyšetřování po válce na domácí půdě ani v zahraničí“... Takže pokud příkaz k úschově praporu vydal škpt.Karel Hlásný, potom již jen jeho žijící manželka v Kalifornii, by k tomu mohla říci něco bližšího...

Literatura

29. Dokument; Vzpomínková pohlednice od „Czechoslovak Artillery in England“, ze 4.12.1940
30. MASTNÝ,B.Š.: Boje druhé parabrigády v Karpatech.

- Legionářský časopis „Osvobození“. Londýn, 1978; str.7-18
31. MASTNÝ, B.Š.: Boje druhé parabrigády v Karpatech. Legionářský časopis „Osvobození“. Londýn, 1979; str.20-22
 32. STEHLÍK, E.: Jak výsadkáři útočili na Dukle. Lidové noviny (Praha); 7.října 2000
 33. Vojenské dějiny Československa- IV.díl. Nakladatelství Naše vojsko (Praha), 1988; 797 stran (viz str.373- foto; špkt.Karel Hlásný)
 34. Dějiny SNP. Nakladatelství Pravda (Bratislava), 1984; 648 stran

5. Několik poznatků o „trojici velitelů“ u druhé čs.parabrigády

Takže i ze zmíněného důvodu se nelze divit, že až do roku 1990 bylo u nás na 2.čs.parabrigádu „zcela“ zapomínáno. Té od jejího vzniku v ruském Jefremově velel tehdejší pplk.Vladimír Přikryl (3.8.1895- Horní Studénky; 14.4.1968- Plzeň) s náčelníkem štábu špkt.Karlem Hlásným (22.10.1911- Bludov; 28.11.1982- Monterey, Kalifornie)³⁵. Důkazem toho, že se skutečně jedná o „dvojici“ velící naší parabrigádě i v jedné z nejkrvavějších bitev 2.světové války, u Dukly- to dále v textu potvrzuje již zmíněný dokument od mjr.Mastného, z legionářského časopisu „Osvobození“ (Londýn; 1978/79)^{30,31}. Přitom je třeba připomenout, že shodou okolností; oba dva jsou rodáci ze Šumperska, oba dva se dožili téměř stejného věku, něco kolem 72 let. Karel Hlásný celé období dospívání prožil v Bludově na Šumpersku, kde také na Reálném gymnaziu v Šumperku maturoval(1929). Vladimír Přikryl, téměř o jednu generaci starší důstojník (1915-1919; čs.legionář v Rusku, mj.účastník bojů u Haliče, Bachmače a na „sibiřské magistrále“ - v hodnosti nadporučík), ten období dospívání prožil na Olomoucku (V.Bystrice- obecná a měšťanská škola), ze Štěpánova dojížděl do tehdejší Hospodářské školy v Olomouci-Hradisku, kde v roce 1914 maturoval³⁵.

O jejich společném působení při bojích parabrigády na východní frontě svědčí i fotodokumentace z té doby. Jedná se o následující fotografie;

1. Na první z nich (archiv památníku SNP; přírůstkové číslo negativu 32449, přírůstkové číslo fotografie 848) s označením „Generál H.Píka odevzdává brigádě bojovou zástavu (Jefremovo 22.-23.4.1944). Vpravo od zástavy je gen.Kratochvíl a za ním M.Čulen. Zástavu přebírá velitel brigády pplk.V.Přikryl, za ním je náčelník operačního oddělení brigády kpt.Karel Hlásný a vedle něho **náčelník štábu špkt.gšt.Vilím Sacher**“.
2. Na druhé fotografii (archiv Evy Hlásné) je náčelník štábu špkt.Karel Hlásný (prostor u Dukly na polské straně, září 1944), který v přítomnosti pplk.V.Přikryla uděluje rozkazy podřízeným velitelům před bitvou o polské Besko -viz;(71).
3. Na třetí fotografii (archiv památníku SNP; číslo negativu 917/81 a číslo fotografie 917/81) s označením „Příslušníci

2.pd.brigády se seznamují s terénem u Zvolena" (říjen 1944), je „čelně postaven“ škpt.Karel Hlásný, který v přítomnosti plk.V.Přikryla (postaven bokem) má před sebou mapu a seznamuje se situací terénu- další velitele parabrigády, za ním stojící.

První a třetí fotografie byly často „reprodukovány“ v našich různých časopisech, zejména po roce 1990, jméno „Karel Hlásný“ však na nich chybí. Příkladem může být publikace dokonce i z poslední doby („Čs.vojenská jednotka v SSSR v dokumentech, exponátech a fotografiích“, MO ČR, Praha 2005: 125 stran), kde na zmíněných fotografiích (str.52 a 54) je jeho jméno „vynecháno“. Další známá fotografie parabrigády (str.84) s projevem plk.Asmolova ve slovenských horách není ve zmíněné publikaci úplná (chybí tam Rudolf Slánský a vedle něho jako jediný v „brygadýrce“ stojící škpt.Karel Hlásný). Přitom „úplná fotografie“ je dostupná na Internetu následovně(str.51) (http://www.army.cz/avis/publikace/srdce_armady/2_svetova_valka/slov_nar_povrani_1944.pdf). Na další fotografii rovněž na str. 84 postupuje do hor dlouhá řada vojáků v čele s velitelem plk.Přikrylem a za ním jako jediný v „brygadýrce“ ve sněhu kráčí náčelník štábu Karel Hlásný..

Karel Hlásný však měl hodně společného i se zmíněným náčelníkem štábu parabrigády (viz fotografie č.1)- škpt.gšt.Vilémem Sacherem (Prostějov, 1907; Praha; 1987). Jak však z knihy¹⁶ vyplývá tak Vilém Sacher; ať přijel do Francie, do Anglie (tam byl ve štábu 1.čs.smíšené brigády), nebo do SSSR- nikdy na rozdíl od Karla Hlásného „nezačínal“ v přímém kontaktu s bojovými jednotkami. Vilém Sacher absolvoval Vysokou válečnou školu v Praze již v polovině července 1937 a potom rovněž působil v Bratislavě (byl tam ve štábu 3.jezdecké brigády¹⁶). Po okupaci byl rovněž příslušníkem vojenské odbojové organizace v Praze pod velením pplk.gšt. Josefa Balabána. Ve Francii byl rovněž příslušníkem 1.čs.děl.divize (ve štábu divize- bojů na frontě se tam však nezúčastnil¹⁶), v Anglii rovněž prošel paradesantním výcvikem, do SSSR byl rovněž převelen v září 1943, dnem 10.1.1944 byl rovněž škpt.gšt. V.Sacher zařazen ke právě se formující 2.čs.parabrigádě- tak jako i kpt.Karel Hlásný¹⁶. Vilém Sacher však byl počátkem června 1944 těžce zraněn- při autonehodě, což ho z výsadkového výcviku natrvalo vyřadilo. Podílel se však zásadním způsobem na vybudování brigády a jejím vycvičení, ale na frontě s ní nasazen nebyl¹⁶.

Proto byl Vilém Sacher dnem 16.8.1944 přemístěn ke 3.čs.sam.brigádě, kde konal službu jako velitel jejího dělostřelectva až do návratu do osvobozené vlasti. Prošel s ní krvavými boji v karpatsko- dukelské operaci, na Slovensku i při osvobozování Moravy (od 1.4.1945 jako pplk.gšt)¹⁶.Dne 4.12.1945 byl vyslán ke studiu na Vyšší akademii generálního štábu K.J.Vorošilova v Moskvě, kterou ukončil v květnu 1947 (mezitím byl povýšen na plk.). Mimo jiné byl vyznamenán i „Řádem SNP 1.stupně“ a „Odznakem čs.partyzána“¹⁶ (i když se bojů ve SNP ani partyzánského způsobu boje nikdy neúčastnil-

na rozdíl od škpt.Karla Hlásného, u kterého ve zmíněné knize¹⁶ „Odznak čs.partyzána“ uveden není).

Po návratu do republiky byl Sacher přidělen k MNO-hl.štáb v Praze, kde konal až do dubna 1949 službu jako přednosta 3.oddělení, potom byl přemístěn k 5.děl. divizi v Kolíně, povýšen na **brig.generála a v roce 1950 na divizního generála**. Na konci května 1951 byl neočekávaně jako politicky nespolehlivý propuštěn z činné služby a přeložen do zálohy..

Ve zmíněné knize¹⁶ je uvedeno, že Vilém Sacher po příjezdu do SSSR zpočátku působil u Velitelství čs.vojenských jednotek V Moskvě- kdežto Karel Hlásný byl velitelem pěší výcvikové roty u Náhradního pluku v Buzuluk. Od 9.1.1944 byl Karel Hlásný přednostou operačního oddělení štábu a od 15.6.1944 byl ustanoven do funkce náčelníka štábu 2.čs.parabrigády (po autonehodě V.Sachera). S brigádou se účastnil bojů Karpatsko-dukelské operace a od 6.10.1944, (kdy byl vysazen na letišti Tri Duby) rovněž všech bojů na povstaleckém území Slovenska... Mimo jiné byl vyznamenán; „Československý válečný kříž 1939“ (dvakrát; 1945 a 1946) a Čs.vojenská medaile „Za chrabrost před nepřítelem“ (jedenkrát;rok 1940)¹⁶. Ve skutečnosti však byl vyznamenán; třikrát a dvakrát, resp. Dále potom, že by i on významně přispěl k výcviku parabrigády a prošel s parabrigádou „krvavými boji“ u Dukly a na Slovensku, kdy dokonce sám jen zázrakem „nevykrvácel“ (ne při autonehodě ve vlastním týlu , ale v týlu nepřítele v osobním souboji)- není v knize¹⁶ uvedeno. Zmíněné nesrovnalosti v uvedené „historické publikaci“ z roku 2005 však nejsou tolik důležité oproti následující skutečnosti.

Divizní generál Vilém Sacher byl v „choulostivém poválečném období“ členem KSČ, což bohužel není v knize¹⁶ uvedeno. Z další publikace „Armáda v zápase o politickou moc v ČSR v letech 1945-1948“ (Brno, 2005; 166 stran) však vyplývá, že pplk.gšt. Vilém Sacher spolu s pplk.gšt.Bohumírem Lomským „vypracovali“ již v roce 1946 (přitom oba v té době studovali v Moskvě¹⁶) studii (str.118-121) s názvem „Československá armáda, její úkoly a organizace“ (v případě války navrhovali Variantu A- vyslání expediční čs.armády, která bude bojovat v rámci sovětských armád). Na str.144-147 však je uvedena záležitost ještě choulostivější a zřejmě se přímo týká i jeho kolegy od parabrigády, Karla Hlásného.

Ten jak je v této studii uvedeno⁽⁴⁵⁾; byl 13.12.1947 zbaven funkce náčelníka štábu 1.čs.obrněné divize v Praze. Zřejmě však „soudruzi“ o tomto rozhodli již před měsícem (kdy stanovili;“hledat konkrétní důkazy“), což vyplývá ze „Zápisu ze schůze ústřední branné komise“ (12.11.1947). Soudruh Rót tehdy mj.navrhoval „očistu frekventantů VŠV z hlediska státní spolehlivosti“. Soudruh Sacher to doplnil a mj.navrhoval následující;(a)prosazovat uskutečnění nové organizace vysokého vojenského učení (b) poukázat na neudržitelnou situaci po stránce politické vytvořenou gen.Liškou (velitel kpt.Karla Hlásného ve Francii a Anglii) a učinit v tomto smyslu nápravu

(c) **pro prosazení očisty je třeba především opatřit konkrétní důkazy.**

Takže celkově řečeno vzhledem i k dalším „nesrovnalostem“ ve zmíněné knize uváděných, je možné ji po 15 letech od listopadového převratu považovat až za „výsměch mnoha našim skutečným vojenským osobnostem“, jak jsem si to na Internetu dovolil nedávno naznačit;

<http://cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=473&PHPSESSID=81606d0c094934716161342a0a7a3f5a>).

Literatura

35. FILIP, Z.: Cesty hrdinů. Vlastivědný sborník Severní Morava, svazek 60, Šumperk, 1990; str.15-34

6. Další příklad o zkreslování „vojenského životopisu“

Oba dva jak generál V. Přikryl tak pplk.gšt.K.Hlásný byli do roku 1948 „aktivními vojáky“- v konečné fázi 2.světové války i hrdinové Slovenského národního povstání (SNP). Takže je vhodné připomenout, co o nich bylo psáno v ještě „1989-předlistopadovém dokumentu“, jakým je kniha „Dějiny SNP“ (1984)³⁴, následovně;

Vladimír Přikryl, příslušník čs. armády (1920-1939), po osvobození generálmajor ČSLA. V letech 1949- 1953 byl vězněný, v roce 1965 občansko a právně rehabilitovaný. V březnu 1940 emigroval do Francie kde byl velitelem praporu 2.čs. pluku, 1.čs.divize. Po obsazení Francie příslušník 1.čs. samostatné brigády v Anglii, po odchodu do ZSSR v září 1943 zástupce velitele 1. čs. samostatné brigády v ZSSR a od ledna 1944 velitel 2.čs. paradesantní brigády v ZSSR, účastník bojů v karpatsko- dukelské operaci a ve SNP. Po porážce SNP a přechodu do hor pokračoval v boji partyzánským způsobem. Je autorem vzpomínkové publikace „Pokračujte v horách“ (1947), vyznamenaný čs. válečným křížem 1939 (čtyřikrát), Řádem SNP I.třídy (1945), Za chrabrost (1945), Za zásluhy 1.stupně (1945), Řádem velké vlastenecké války 1.stupně (1946), Řádem Suvorovova II. stupně (1946) a dalšími čs. řády a medailemi.

Karel Hlásný, důstojník čs.armády (1934-1939), po osvobození ČSLA. V roce 1948 emigroval. V roce 1939 ilegálně odešel do zahraničí. V letech 1939- 1943 příslušník čs. vojska ve Francii a Anglii, od října 1943 čs.vojska v ZSSR. Po absolvování paradesantního výcviku byl 6.10.1944 s generálem Viestem vysazený na letišti Tri Duby, 28.10.1944 až 8.3. 1945 náčelník štábu 2.čs. paradesantní brigády v ZSSR, 30.11.1944 u Horné Lehoty (okr. Banská Bystrica) těžce zraněný, pod cizím jménem se léčil v podbrezovské nemocnici. Vyznamenaný Řádem SNP I.třídy (1945), Čs. válečným křížem 1939 (třikrát), Za chrabrost (dvakrát), Za zásluhy 1.stupně, Čs.voj.pamětní medailí se štítkem F, VB a ZSSR, jugoslávským Řádem partyzánské hvězdy II. třídy³⁴.

Takže stručně, avšak celkově bezchybně, i když až za více jak 35 let po roce 1948, byl u nás zveřejněn „vojenský životopis“ generála Přikryla. Jen „chybělo“ upřesnit; vyznamenán dalšími čs. i „zahraničními“ řády a medailemi. U Karla Hlásného však je třeba doplnit a opravit následující; paradesantní výcvik prodělal již v letech 1942-1943 během absolvování „Polské válečné školy“ ve Skotsku²; takže tehdy jako 32-letý, vedl výcvik 2.čs.parabrigády a to již od 10.ledna 1944²⁸ (jako přednosta operačního oddělení brigády¹⁶); takže před 6.10. 1944 neabsolvoval paradesantní výcvik, ale boje parabrigády u Dukly ve funkci náčelníka štábu^{30,31}; přičemž v posledních dnech bitvy o Dukelský průsmyk byl ve štábu čs. armádního sboru³⁶; po osvobození byl podplukovníkem gšt. ČSLA^{1,16,20,23}; pro úplnost i v jeho případě je třeba doplnit, že byl vyznamenán ještě i dalšími řády a medailemi. Takže je evidentní, že v jeho případě byla ve zmíněné knize „vynechána“ jeho účast v bojích u Dukly. Z citovaného textu vyplývá, že „aktivním“ náčelníkem štábu parabrigády byl údajně jen „pár dní“ (od 28.10. do 30.11. 1944), přičemž není pravdou to, že by byl náčelníkem štábu do 8.3.1945. Ke „překroucení pravdy“ zřejmě došlo tím, že v roce 1947 obdržel pplk.gšt. Karel Hlásný od ministra obrany vyznamenání: „Odznam československého partyzána“²⁶.

Tam je uvedeno, že od 28.10.1944 do 8.3.1945 byl „partyzánem“ ve funkci náčelníka štábu parabrigády. Takže v knize³⁴ chybělo dodat, že se jedná jen o období, kdy 2.čs.parabrigáda již nebyla pravidelným vojskem, ale „partyzánskou jednotkou“, po vojenské porážce SNP. V téže knize však je (po pravdě) uvedeno i to, že od ledna 1945 již náčelníkem štábu parabrigády byl kpt.Culka(str.60). Dále potom v knize není zdůrazněno „dlouhodobé ilegální“ léčení v nepříteli obsazené nemocnici- až do 8.3.1944, tedy do konce války (až do osvobození města Podbrezová)¹⁸. Celkově shrnuto, v knize³⁴ vydané v roce 1984 na počest 30.výročí SNP, je snaha „vymazat“ jméno pravého náčelníka štábu 2.čs.parabrigády, i když ten v té době již téměř dva roky nebyl mezi živými...

Takže charakterem zranění a podmínkami při léčení byl špkt. Karel Hlásný „výjimečným“, což vyplývá z popisu „osudů“ v knize uvedených³⁴ cca 700 významnějších vojáků-partyzánů SNP, kde o žádném z nich není uvedeno, že by byl ilegálně (byť i jen krátkodobě) léčen v nemocnici obsazené německým vojskem. O bližších podrobnostech tohoto „ilegálního léčení“ (článek „Vojak troch frontov“) bylo pojednáno na Slovensku již v listopadu 1990 v deníku „Národná obroda“³⁷ a potom i v týdeníku „Život“ (č.7/1994)³⁸. O zhruba 10 let později i v televizním seriálu na ČT2 „Československo ve zvláštních službách“ (květen, 2002)³⁹ (<http://www.czsk.net/svet/clanky/svet/holasagenthtml.html>) a (http://zpravy.idnes.cz/vedatech.asp?r=vedatech&c=A020520_115_606_vedatech_jan&r2=vedatech), viz též knižní zpracování jeho příběhu ve zpravodajských službách⁴⁰ (http://www.darius.cz/ag_nikola/kgb20.html) a (http://neviditelnypes.cz/hyena2002/clanky/2002/06/22880_13_9_0.html). Celkový přehled o zmíněném seriálu od Karla Pacnera (<http://zpravy.idnes.cz/vedatech.asp?y=vedatech/spion.htm>).

Z této je vhodné vyzdvihnout situaci, kdy 21.června 1961 všechny americké deníky otiskly ze špionáže „usvědčující“ snímek čs.diplomata majora Nacvalače s Karlem Hlásným před restaurací Kreis na rohu ulic Geary a Powell v San Francisku. Karel Hlásný se tak stal v Kalifornii velkým hrdinou a velitel školy mu později věnoval album s výstřižky ze všech amerických novin o jeho činu... Na jaře 1968 byl Karel Hlásný pozván do Washingtonu, aby tlumočil při „supertajných“ výsledcích generála Šejny (pozn.:viz jeho v ČSR známá aféra s „jetelovým semínkem“), který utekl z bývalé ČSR...)⁴⁰

Literatura

36. Příkryl,V.: Pokračujte v horách. Praha, 1947
37. BLAŽKE,J.: Vojak troch frontov. Deník „Národná obroda“; Bratislava, 29.11.1990
38. VÁROŠ,V.: Nevestou za zradu USA. Týdeník „Život“,č.7, Bratislava, 1994
39. PACNER,K.: Československo ve zvláštních službách, 13.díl televizního seriálu na ČT2 (Videokazeta); Praha, květen 2002
40. PACNER,K.: Československo ve zvláštních službách- IV.díl. Praha, 2003; 692 stran

7.Přehlížení aktivit parabrigády u Dukly i více jak 10 let po listopadové revoluci...

Uváděným „nesrovnalostem“ v dokumentu- knize „Dějiny SNP“ se však nelze divit, protože ještě ani tehdy (1984) nebylo z pochopitelných důvodů žádoucí, detailněji se zmiňovat o „emigrantech generálního štábu ČSLA“ (byť i již zesnulých),

z roku 1948. V jeho případě dokonce tím více, když 27 let působil ve Vojenské jazykové škole Pentagonu (1952-1979). Nepochopitelné až „neuvěřitelné“ však je to, že o 2.parabrigádě jako o takové, nebylo po roce 1989 v našem již „demokratickém“ tisku v podstatě až do roku 2000 „nic zveřejněno“- pokud se týká Dukelské operace. A nebylo by tomu možná ani doposud, pokud by ze strany příbuzných Karla Hlásného, nebylo na tento nedostatek upozorněno.

Bohužel, je tomu skutečně tak, což vyplývá z citace článku našeho vojenského historika Eduarda Stehlíka „Jak výsadkáři útočili na Dukle“ (Lidové noviny, 7.října 2000), následovně³²: „ Do debaty o tom, jak to bylo na Dukle doopravdy, chceme přispět svědectvím Bohuše Štefana- Mastného, které u nás dosud nebylo zveřejněno. Ve vzpomínce, již napsal na základě svého deníku z podzimu 1944, vyličil tragický osud elitní jednotky čs.zahraničního vojska... Ztráty jež brigáda utrpěla, byly děsivé...,za 8 dnů ztratila takřka čtvrtinu svých příslušníků... Zde uveřejněné vzpomínky, jsou upravenou (především notně zkrácenou) verzí článku Boje druhé parabrigády v Karpatech, který vydal ve dvou pokračováních exilový legionářský časopis Osvobození v Londýně v číslech 108 (říjen 1978) a 109 (březen 1979). Za upozornění na toto unikátní svědectví děkujeme synovci štábního kapitána Karla Hlásného, MVDr.Josefu Hlásnému, který pečuje o památku vojáků 2.parabrigády, především doma na Šumpersku, odkud pocházel Karel Hlásný i velitel jednotky Vladimír Přikryl“³² - konec citátu.

Je však třeba dodat, že nebýt „předrevoluční“ knihy Vojenské dějiny Československa (1988)³³, tak v dnešní době asi již obtížně (u čtenářů s jistou nedůvěrou), by se „dokazovala“ úspěšnost akcí 2.parabrigády, v bojích o Dukelský průsmyk. A to ve srovnání jejího „tragického osudu“ i s ostatními brigádami našeho armádního sboru, protože stejně „děsivé“ a snad ještě větší byly ztráty u dalších dvou čs.brigád, které se rovněž účastnily prvních bojů na Dukle. Podle zmíněné knihy (str.576) měla 2.čs.parabrigáda (před dukelskou operací- ke dni 5.9.1944) 2810 parašutistů, což představovalo něco přes 17% z celkového početního stavu (16 171 vojáků) Československého armádního sboru. Přitom ke dni 22.9.1944 2.čs.parabrigáda měla již jen 2100 vojáků **(75%)**. Avšak ve stejném časovém srovnání; také 1.čs. brigáda (5307 a 3613 vojáků - **dokonce jen 68%**) a 3.čs. brigáda (3482 a 2605 vojáků- **podobně jako parabrigáda 75%**)- utrpěly při tomto srovnání těžké ztráty. Přitom je třeba doplnit- aniž by do 22.9.1944- dobyli nějakého významnějšího území³³.

	Tabulk.počty ³³	5.9.	22.9.	6.10.	15.11.1944
1.čs.brigáda	5517	5307	3613	3052	2790
2.čs.parad.brigáda	2852	2810	2100	2112	
3.čs.brigáda	5517	3482	2605	2453	2335
1.čs.tank.brigáda	1346	631	698	630	654

Toto je možné upřesnit. Podle zachovalé dokumentace⁴¹ škpt.K. Hlásného byl k 28.9.1944 bojový stav 2.parabrigády 2144

vojáků, přičemž v bojích od 13. do 20.9. 1944 padlo celkem 136, raněných bylo 428, z čehož bylo 28 padlých a raněných důstojníků a praporčíků. Dále ještě bylo celkem 68 vojáků nezvěstných, jak vyplývá z následujícího přehledu:

	mrtví	ranění	nezvěstní
1.paradesant.prapor	62	192	41
2.paradesant.prapor	55	194	20
Tankový prapor	1	-	-
Dělostřelecký oddíl	-	9	1
Proti tankový oddíl	9	9	2
Proti letadl. oddíl	1	3	3
Proti chemický oddíl	5	13	-
Ženíjní rota	2	6	1
Spojovací rota	-	-	-
Automobilní rota	-	1	-
Štábní rota	1	1	-

(Pozn. značně zajímavý je „tankový prapor“-nikde jinde to není uvedeno)

Mezi 20. a 28.zářím 1944 došlo zřejmě ještě k dalším ztrátám, takže uváděné počty vcelku souhlasí s údaji uvedenými ve zmíněné knize³³. Vyplývá to i ze zmíněného dokumentu⁴¹ ze dne 28.9.1944, na kterém jsou například napsána jména dalších pěti zraněných důstojníků (ppor. Hájek, npor. Fleischman, por. Kovačovič, ppor. Lipanský, npor. Muzikant). Je vhodné připomenout, že Bohumil Muzikant (1914-1986) pocházel z Loštic, do parabrigády byl zařazen (z Anglie) až před bitvou o Dukelský průsmyk, během SNP velel první rotě 1.paradesantního praporu, po válce měl hodnost škpt., byl náčelníkem vojenského učiliště v Hranicích (1949-54) a jako plukovník- náčelník „Vojenského učiliště v Praze“, byl v roce 1958 „předčasně“ poslán do zálohy.

Ke ztrátám parašutistů však tolik nedocházelo pod německou kulometnou palbou (jako u 1.a 3.brigády), ještě před vlastním bojem; ale na "zákeřných" minových polích, do kterých z čechoslováků vstupovali parašutisté jako první, pokud měli dobýt strategické polské Besko. Jak popisuje mjr.Mastný, nenechali se však palebnými prostředky Němců v zákopech "zničit- vytlouct", za což byl velitel 2.paradesantního praporu popohánán před polní soud, za neuposlechnutí rozkazu³⁰.

Literatura

41. Dokument; Početní přehled ztrát 2.čs.samostat.pd.brigády v bojích od 13.9. do 20.9.1944 (doklad o tom, že součástí parabrigády byl i tankový prapor); na str.č.2- vlastnoruční rukopis škpt.Karla Hlásného

8.Přehlížení aktivit parabrigády u Dukly v „době listopadové revoluce“³³

Hlavním problémem u 2. čs.parabrigády bylo to, že útočila

na hlavním "dukelském směru" a ten nepřítel důmyslně zamínoval. Již ze zmíněné knihy *Vojenské dějiny Československa*³³ však lze "mezi řádky" vyčíst, že to vlastně byla 2.čs. parabrigáda, která z našeho armádního sboru jako první začala vítězný postup, na hlavním "dukelském směru". Vyplývá to z následujícího textu³³, (str.563-565) cit.: "1 . čs. armádní sbor dorazil k ránu 9.září k osadám Machnowka (1.brigáda) a Wrocanka (3.brigáda), asi 10 kilometrů severovýchodně od města Dukly. **Po rozednění byly jednotky sboru nenadále zasaženy silnou palbou nepřítele, čímž naše jednotky utrpěly velké ztráty, největší za bojů na Dukle. Po celé dva dny, 9. a 10. září se nepodařilo československým brigádám postoupit vpřed. Velitel I.ukrajinského frontu se rozhodl odvolat generála Kratochvíla a na jeho místo jmenoval generála Svobodu.... Dne 11.září vytvořila sovětská vojska vpravo od našeho sboru úzkou mezeru, do níž byl zasazen 1.gardový jezdecký pluk, který sice pronikl až na naše území, avšak byl nepřítelem obklíčen.**

Protože uvázly i jednotky na směru hlavního úderu u města Dukly, velitel frontu v polovině září útok 38. armády dočasně zastavil. Rovněž sousední 1. gardová armáda sváděla s nepřítelem úporné boje a jen zvolna postupovala od Sanoku... Současně probíhaly přípravy k přenesení hlavního úderu na dukelském směru dále k východu. Nový útok směrem na městečko Rymanow začal již 15. září, ale ani ten nepřinesl rozhodující úspěch. **Až další úder, který byl zahájen 18.září ještě o něco východněji z městečka Beska, vyvrátil nepřátelskou obranu v prostoru města Dukly a tak otevřel cestu k Dukelskému průsmyku.** V bojích na levém křídle 38. armády sehrála významnou úlohu bojová činnost 2.čs.parabrigády, která zde byla zasažena ve dnech 11.- 19. září. **Její příslušníci ovládli mimo jiné městečko Besko, které se stalo výhodným východištěm pro sovětské tankisty k útoku, hluboce obchvacujícímu nepřátelskou obranu u města Dukly. Českoslovenští parašutisté, kteří se k útoku připojili, osvobodili několik dalších osad mezi Krosnem a Sanokem. 19.září byla paradestní brigáda stažena z bojů a postupně přesunuta vzdušnou cestou na Slovensko na pomoc povstání. Mezitím úspěšně pokračovaly boje v prostoru města Dukly. Rychlým a neočekávaným úderem sovětských tankistů od východu, k němuž se připojil i postup československého sboru od severozápadu, bylo 20. září město Dukla osvobozeno.. (str.563-565)"³³ - konec citátu.**

Z výše uvedeného úryvku ze zmíněné knihy, který v ní jako jediný „souhrnněji“ pojednává o účasti 2.čs.parabrigády v bojích u Dukly však je vidět, že **ještě v roce 1988 nebyl zájem, zmínit se detailněji o bojích parašutistů u Dukly. Přitom však příslušné detaily boje byly popsány u výše zmíněných dvou čs.pěších brigád a také u 1.čs.tankové brigády.** Nebylo tam nic napsáno například o tom, že právě parabrigádě byl vydán rozkaz, aby jako první začala "zkoušet" minová pole na hlavním dukelském směru , aniž by byl proveden náležitý

průzkum. Z uvedené knihy³³ však lze zjistit (str.366- 368), že parabrigáda prošla náležitým výcvikem, aby se mohla stát naší elitní jednotkou na východní frontě,cit: „Od 9.ledna 1944 přijížděli do Jefremova v Tulské oblasti první transporty vojáků nově se tvořící 2.čs. parabrigády. Byli to příslušníci slovenské rychlé divize, kteří přešli hromadně v říjnu uplynulého roku u Melitopole k Sovětské armádě v počtu 2000 mužů. V následujících dnech přijížděli k doplnění počtu rovněž vojáci z buzuluckého záložního pluku, vesměs mladí, zdatní muži ve věku od 23 do 25 let. Od 1.února se začalo s paradesantní přípravou, která zahrnovala teorii seskoku, používání a skládání padáku, skoky z můstku, úpravu a připevňování zbraní , tělocvik, bojový, taktický a střelecký výcvik. Zaměstnání byla velmi intenzivní a zabírala celý den. Dvakrát týdně absolvovaly jednotky výcvik v noci. Pak přišly na řadu seskoky s výstrojí z makety letounu ,skládání padáku , seskok z upoutaného balonu a konečně seskoky z pěti sovětských transportních letounů... Do poloviny dubna byl díky houževnatosti a snaze vojáků za pomoci sovětských instruktorů zakončen náročný výsadkový výcvik. Brigáda měla za sebou 13559 seskoků z balonů i z letadel. 22.dubna za přítomnosti Klementa Gottwalda... předvedla 2.čs.parabrigáda závěrečné cvičení. Nejprve druhá rota provedla seskok do týlu nepřítele a obsazení letiště. Ukázka byla provedena za silného větru se skvělým výsledkem. Potvrdila vysoký stupeň vycvičenosti parašutistů. Odpoledne 3.rota provedla ukázkou útoku na částečně vybudovaná obranná postavení nepřítele za podpory dvou baterií kanonů, čtyř protitankových pušek a čtyř samopalníků, spojenou se střelbou na ostro do terčů. Také toto cvičení proběhlo vzorně... Tím se 2.čs. parabrigáda rozloučila s Jefremovem, neboť ve shodě s memorandem o výstavbě 1.čs.armádního sboru zahájili její jednotky již 30.dubna přesun do nového posádkového města Proskurova, v přífrontovém pásmu... Celý sbor koncem července 1944 vykazoval celkový početní stav přes 16000 lidí ... Ve všech jednotkách a útvech probíhal intenzivní desetihodinový každodenní výcvik s dvouhodinovou denní přípravou cvičení na příští den. U 2.parabrigády byl výcvik dokonce ještě intenzivnější, trval až 15 hodin denně...“³³. Toto je uváděno na str.373, k čemuž náleží fotografie, kde před nastoupenou jednotkou (kulometná rota) předčítá škpt.Karel Hlásný nějaký text. Tato fotografie je „bezejmenná“ a je označena titulkem; „Z výcviku vojáků 1.čs.armádního sboru v SSSR na Volyni“.

Z uváděné knihy však vyplývá, že o „základním výcviku“ se z našeho armádního sboru podrobněji píše „pouze“ u parabrigády a to bez „jakékoliv“ zmínky; kdo, který, kteří důstojníci parašutisty cvičili (jméno a funkce náčelníka operačního oddělení brigády je „vynecháno“), přičemž tehdejší již „padesátník“ pplk. Vladimír Přikryl- nebyl jako parašutista „zdravotně způsobilý“ (podle osobního sdělení tehdejšího šéflékaře parabrigády MUDr. A.Reháka- srpen,2005).

Pokud se však týká bojové činnosti parabrigády v karpatsko-dukelské operaci, tak tomu je naopak. Jen výše uvedený „úryvek“ je tam věnován parašutistům a naopak u našich ostatních brigád, jsou podrobně popisovány hrdinské činy jejich příslušníků. Přitom v podstatě není v knize ani zmínky o tom, že by „hlavní dukelský směr“ byl zaminován..

Naši parašutisté se však v Proskurově kromě intenzivního výcviku, nevyhýbali ani záležitostem příjemnějším- jak ve své knize „Za vlády tmy“ (1993) píše generál Přikryl. Při této příležitosti však poznávali, jak lze například citovat, že :“... tak zvané bratrské spojení se společně prolitou krví je frází opakovanou při nejrůznějších příležitostech do omrzení. Pravá tvář bratrské lásky se odkrývala postupně. Krásná a něžná proskurovská děvčátka byla poutavější než jakýkoliv vojenský řád. Slovanští bratři však začali Čechoslovákům bránit stykům s místním něžným pohlavím. Docházelo ke rvačkám, zatýkání, které dospělo tak daleko, že sovětské hlídky v noci násilím unášeli naše vojáky ze záchodů a ve spodním prádle je zavírali do posádkové věznice. Tvrdili, že je našli v postelích svých krasavic... Následné vyšetřování potvrdilo, že se jednalo o pustý výmysl z nenávisti k úspěchům našich chlapců.

Avšak ani to nepomohlo, neboť večerní promenáda na proskurovském korze svědčila o tom, že místní obyvatelstvo má k nám skutečně vřelý, přátelský vztah. Nakonec se do toho vložil místní sovět, který vydal výzvu v tom smyslu, že toulání žen s Čechoslováky je jev nežádoucí a dívkám pohrozil odsunem na práci do uhelných dolů.. Musel jsem být velmi obezřetný, abych zůstal objektivní, když jsem chránil dobré jméno československého vojáka a na druhé straně čelil dobře promyšlené, ale průhledné propagandě sovětských politických důstojníků. Jednou po obědě mě major Mišin (pozn.; styčný důstojník NKVD u parabrigády- viz i později u Dukly) požádal, abych s ním šel do své kanceláře a zavolal k sobě velitele 2.paradesantního praporu majora Františka Vovsa, velitele rotý poručíka Karola Schwarze a zpravodajského důstojníka parabrigády nadporučíka Pavola Marcellyho. V kanceláři, kde byl přítomen můj zástupce podplukovník Viliam Lichner i náčelník štábu kapitán Karel Hlásný, mně Mišin nařídil, abych o případu sepsal protokol. Nevěděl jsem o co jde, a proto jsem odmítl angažovat se. Jakmile dozněl můj protest, Mišinův zástupce přistoupil ke Schwarzovi a nařídil mu, aby mu odevzdal zbraň, protože je zatčen! Pochopitelně jsem se ohradil s tím, že nikdo jiný v brigádě není oprávněn zatýkat československého důstojníka mimo mě..“- konec citátu.

9.Zveřejnění aktivit parabrigády u Dukly více jak 10 let před listopadovým převratem

Zápis z fronty, v ČR zveřejněný v LN 7.10.2000³²,

napsal jako publikaci "Boje druhé parabrigrády v Karpatech"^{30,31} major B.Štefan-Mastný, který byl v bojích u Dukly důstojníkem pro zvláštní úkoly a podléhal přímo veliteli pplk.Přikrylovi. Tehdejší poručík Mastný (nar. 9.1. 1911, Brno- Soběšice) tam měl významné zásluhy, protože to byl právě on, kdo našel "mezeru" v minových polích, před útokem na polské Besko (mj. dvakrát vyznamenán "Za chrabrost", třikrát "Čs.válečným křížem 1939"...). Měl krycí jméno "Štefan Bohuš", kterého později, po vojenské porážce SNP používal jako velitel partyzánské jednotky ve SNP. Po válce byl spisovatelem, v roce 1948 emigroval do Velké Británie³⁴.

Major Mastný svoji publikaci³⁰ uvádí popisem tehdejší celkové situace a říká: „ 8.9.1944 vydal maršál Koněv rozkaz k nástupu proti Karpatům ve směru Krosno, Dukla a dál k Prešovu. Říká, že Čs.armádní sbor se 2.čs.parabrigrádou byly přičleněny ke 38. sovětské armádě pod velením gen.Moskalenka. Tyto sovětské jednotky byly však již unaveny předešlými boji a pro boje v horách nebyly vůbec vycvičeny ani připraveny. Těžký horský terén s lesy a nepříznivým deštivým a později zimním počasím byl přirozenou zábranou proti rychlému překročení. Mimoto Němci stáli na Karpatech v předem vybudovaných postaveních s dalšími záchytnými pásy. Měli tam velký počet zbraní a střeliva, pro boj v horách měli zvláště důležité těžké minomety, šestihlavňové minomety, kulomety, dělostřelectvo a rozsáhlá minová pole se záludnými kombinacemi, které ztěžovaly jejich odstranění. To vše maršál Koněv věděl, když vydával rozkaz k útoku a co víc on též věděl, že dvě plně vyzbrojené slovenské divize, které měly původně obsadit průsmyky Dukelský a Liptovský před Němci, v ten čas již byly odzbrojeny a zajištěny v táborech. Slovenský velitel , generál Malár, který slíbil přidat se k povstalcům, odejel náhle z Bratislavy a jeho zástupce plukovník Ťalský , odletěl 31. srpna 1944 do Lvova na velitelství 1.ukrajinské fronty ke Koněvovi.

To jsou známá fakta, která byla již částečně zaznamenána v knihách generálů Svobody a Klapálka. Zamyslí-li se člověk nad touto podivnou šachovou hrou, ujasní si, že to nebyla otázka vojenské strategie, ale spíše strategie politická... Koněvovi však šlo o rychlost, aby Němci nemohli přisunout posily a proto rozkazy k útokům byly vydávány urychleně, aniž velitelé měli čas k patřičnému průzkumu terénu, hlavně minových polí... U druhé parabrigrády to zaviňovalo velké nervové napjetí, rozčílení a nesmírný tlak jak na velitele pplk. Přikryla, tak i na jeho podřízené. Unáhlené rozkazy byly těžko pochopitelné a byly příčinou velkých ztrát. Je třeba poznamenat, že sovětské jednotky v obou bocích nebyly v lepší situaci a měly za bojů v Karpatech velké ztráty, které později vzrostly do desetitisíců...“³⁰ - konec citátu.

Tejdejší napjatou atmosféru před začátkem těžkých bojů o Karpaty začíná major Mastný líčit³⁰ tím, jak skupina našich 30 důstojníků z Anglie, přijela (na nákladním Studebakeru) v září

1944, za krásného slunného počasí, do polského Přemyšlu. Mužstvo 2. čs. parabrigády tam již bylo připraveno k přesunu na frontu. **Po přidělení důstojníků k jednotkám byl velitelem pplk. Přikrylem a náčelníkem štábu škpt. Hlásným tehdejší poručík Mastný dotázán**, chce-li se dobrovolně hlásit, vzhledem ke svému výcviku z Anglie, jako důstojník pro zvláštní úkoly. Po krátkém vysvětlení povinností funkci přijal a tak měl příležitost jak píše; „pozorovat nejen brigádu v bojích, ale též samotného velitele v oněch těžkých, rozčílených dnech i nocích“. Kdy spojky i důstojníci přibíhali s hlášeními a naléhavými žádostmi o střelivo, stravu..., s tragickými hlášeními o celých četách a rotách roztrhaných na minových polích, o jednotkách zmizelých v horách a lesích, když prorazili frontu...“³⁰.

Major Mastný, po mnoha letech, již jako spisovatel ve V. Británii píše, že svůj "zápis z fronty" napsal tak pravdivě jak jej zažil a viděl, což například vyplývá z následujícího textu³⁰: "Na příklad vidím rozpor v Přikrylově knize ("Odsudte je k životu") ve fotografii, kde Přikryl vydává rozkaz k útoku na Besko. Vedle Přikryla tam stojí poručík Bodák, který byl pouhý poskok a dále sovětský plukovník. Ve skutečnosti žádný z nich při vydávání rozkazu ve dvě hodiny v noci nebyl přítomen. Naivní je věta na stránce 60, kde Přikryl měl říci, že rozkaz k obsazení Puljawy se rozletěl jako blesk. Rozkazy k útoku byly naprosto tajné a ani já, jako styčný jsem je nedostal od Přikryla písemně pro případ, že by mne Němci chytili neb odstřelili. Vše jsem si musel pamatovat...

Slovenští vojáci a volynští Češi byli stateční, ale v nejprudších bojích nad všechny vynikali Podkarpatští Rusíni. Vztahy k sovětským důstojníkům a vojákům byly zcela přátelské i když někdy došlo k nedorozumění zaviněnému tlakem vyšších velitelů. Měl bych připomenout, že většina z nás, kdo byli v těchto bojích, vzhledem k unáhlenosti a tvrdosti rozkazů i ztrátám, stavěla se k nebezpečí a ke smrti lhostejně..."³⁰.

Při dalším líčení některých podrobností o počátečních bojových akcích 2. čs. parabrigády u Dukly, je vhodné ještě „živěji“ od majora Mastného citovat situaci našich parašutistů, kterou od 13. září 1944 popisuje následovně³⁰:

„Zatímco brigáda dva dny a téměř dvě noci v plné polní se přesunovala 100 kilometrovým pochodem na frontu, můj rozkaz byl, jet se štábním kamionem, převzít ve vsi Zarzín ubytování pro štáb a obeznámit se s frontou. Mapu jsem nedostal poněvadž nebyla. Druhou noc před příchodem našich jednotek jsem musel vyhledat sovětské jednotky, které nám předají frontu a přesvědčit se, že jednotky naší brigády budou včas zavedeny sovětskými spojkami do postavení. Po čtvrté hodině ranní jsem hlásil Přikrylovi výsledek: naše jednotky přišli vyčerpané a rozptýlené. Trvalo to více než dvě hodiny než prošly a byly zavedeny do postavení v určených úsecích, zatím co německé dělostřelectvo zřejmě připravené pro noční palby na křižovatky nepřestávalo ostřelovat. Přikryl mne přerušil otázkou, zda-li

vím kde jsou umístěny velitelství praporů. Upozornil jsem ho, že pásmo brigády je 12 kilometrů a že jsem neměl ani mapu ani auto k dispozici. Zdůraznil jsem, že ani naše dělostřelectvo, ani kuchyně ani spojaři zatím nepřijeli. Pokud vím, neměli jsme radiové spojení a telefonní polní linky jen částečně rozvinuty až za 48 hodin vinou nerozhodnosti velitele spojařů.

10. Bitva o Dukelský průsmyk začala přípravou na dobytí polského Beska

Druhý den, asi v devět hodin večer, Přikryl mne opět zavolal se třemi slovenskými důstojníky : "Pánové , váš úkol je najít co nejrychleji velitele druhého praporu majora Vovse. Telefonní spojení ještě nemáme a spojka nepřišla ani od něho, ani od velitelů cyklistické a kulometné roty! ". Moji slovenští druzi se vrátili asi za tři hodiny s hlášením, že nikoho nenašli. Stál jsem opět před velitelem až v deset hodin ráno. "Slyšel jsem, že vás asi před hodinou honili palbou těžké minomety" začal Přikryl sedící za stolem zakrytým mapou a papíry. **Hlásný seděl vedle za jakýmsi stolem z beden, rovněž obklopen papíry. V rozích místnosti stála dvě polní lůžka a na zemi se válely s botami a výstrojí batohy obou důstojníků.** Když jsem přisvědčil na Přikrylovu otázku, předal jsem mu hlášení velitelů cyklistické i kulometné roty s poznámkou, že jsem našel jen jednu ztracenou četou 2.praporu a že všechny zákopy, kde měly být roty a velitelské stanoviště 2.praporu jsou opuštěné. "To je hrozné! kde jsou, kde je Voves? Sovětský přidělenec, major X., chce vědět všechny podrobnosti" vyhrkl napjatě Přikryl. "Nemáte zdání, kde mohou být?", pokračoval rozčileně.

Ukázal jsem na mapu rozloženou před ním. Prosím podívejte se. Zde v polokruhu jsou hřbety kopců, na kterých je zakopaná německá obrana a pod nimi dole jsou zákopy 2.praporu. Kdyby tam major Voves byl zůstal, tak mu německé kulomety budou vytloukat mužstvo v zákopech jako vši ze švů, poněvadž se do nich dívají nejen shora, ale i ze strany. "Ale podle sovětského řádu velitel praporu nesmí přemístit svoji jednotku bez svolení velitele brigády. Ruský major zuřil, že Voves neposlal ani hlášení. Až se dozví, že prapor není v přidělených okopech, požene majora Vovse k polnímu soudu". Pane podplukovníku, Voves, když zjistil nemožné postavení, stáhl se zřejmě z vlastní iniciativy, kterou náš polní řád veliteli dovoluje, do postavení někde za vsí a spojka pravděpodobně ztratila cestu. Přikryl se zamyslíl. Poněvadž se nikdy neptal na podrobnosti, jak jsem prošel a co se mi přihodilo, nehlásil jsem mu ani, že jsem málem zastřelil ve tmě plížícího se vojáka oné ztracené čety, lovícího ve vsi kočky, králíky- neb 48 hodin již neviděl kuchyni. Dále, že díky vystřelené německé osvětlovací raketě, která v poslední chvíli ozářila povalenou výstrahu, nevlezl jsem do minového pole v předpolí zákopů, kde páchly tlející mrtvoly a latríny opuštěných zákopů. Že jsem se plížil nočním krajem kolem řeky Sanoku, kde mne chránily cáry mlžin vystupující z řeky, před palbou německých kulometů z okolních svahů odkud také Němci vystřelovali světlice. Později, že jsem narazil na noční

hlídku a poté opět na stráž a byl jsem bez milosti držen na zemi namířenými samopaly, poněvadž brigádní heslo pro noc jim nebylo známo. Konečně, že jsem se dostal k velitelům ztracených rot, por. Vítkovi a npor. Renčíkovi.

Když mne Přikryl propustil, ještě jsem předal Hlásnému jednoho našeho ztraceného samopalníka, který rovněž mne chtěl dále v poli zastřelit, když jsem utíkal z dosahu oné minometné palby. Chlapík, po uklidnění mně tam přerývaně vysvětlil, že neví kde je. Jeho rota včera po rozkazu provést násilný průzkum, byla z části roztrhána na minovém poli a v palbě německých kulometů se rozprchla. Spal jsem pak asi dvě hodiny ve stodole, když mne Přikryl opět zavolal. Byl zřejmě rozrušen. Krátce mi vysvětlil, že příští ráno musím zajet na velitelství sboru, na Duklu, kde polní soud složený ze dvou vyšších čs. důstojníků a dvou sovětských bude rozhodovat o případu majora Vovsa. Měl jsem tam jít jako jediný svědek. Když jsem odzdravil a odcházel Přikryl mne rukou náhle zadržel. "Pane poručíku, Voves je můj starý přítel z ruských legií. Prosím vás, řekněte jim přesně to, co jste řekl mně, aby se z toho dostal. Víte, Rusové si s nikým nehrají!". Tak se také stalo a polní soud, s pomocí dvou lahví vodky a mého svědectví rozhodl kladně a prošedivělý major Voves dál velel duhému praporu.

Po jobových zprávách o jednotkách obou praporů, rozervaných výbuchy při přecházení minových polí prořídilých kulometnou palbou- o zbytcích jednotek, které se ve zmatku rozprchli- nervosita štábu, hlavně Přikryla rychle rostla. Zvláště působila tragicky zpráva o hrdinské akci velitele ženistů, rotného Viktora Nagy, který při čištění průchodu v minovém poli, byl do něho neopatrně předcházejícím vojákem strčen. Výbuch nášlapné miny téměř urval rotnému nohu nad kolenem, takže visela jen na svaly, kůži a nohavici. Vystřelené světlice přivábily palbu kulometů a tak Nagy, aby se proplížil ven utáhnul opaskem stehno a visící nohu odřízl finským nožem. Než se doplížil na obvaziště, vykrvácel...

Když mně později v noci Přikryl vydával další rozkazy a vysvětlivky, důtklivě mne upozorňoval na záludnosti minových polí. Jeho tvář byla strhaná nervositou a nejistotou a šmouhy kouře z jeho cigaret naplňovaly prostor odřené chalupy. Zpravodajský a osvětový důstojník běhali se svými pomocníky jako honící psi. Zpravodajským byl kpt. Marcely, vyšší asi 30-letý. Osvětovým byl npor. Gajdoš, menší a mnohem mladší. "Proboha co jsem mohl dělat", řekl mně podplukovník na objasnění než mi vydal další úkol. "Dostal jsem rozkaz ze štábu armády, abych nařídil násilný průzkum v rotách. Jak víte, nemohli jsme ještě provést ani průzkum v družstvu abychom obhlédli terén, ani zajistit ta prokletá minová pole, kulometná a minometná hnízda atd. A teď považte už tu mám rozkaz k vyrazení do útoku obou praporů", lamentoval rozčileně Přikryl. Jeho vysoká, kostnatá postava se nervozně kolébala na židli. Rozkládal široce rukama a již opět ukazoval na mapě. "Předáte rozkaz veliteli druhého praporu k útoku, který zahájí zítra ráno. Je odpoledne, minometry i dělostřelectvo budou po vás okamžitě pálit, jakmile budete v dostřelu. Pojedete obrněným autem a četaři dáte rozkaz, aby na vás čekal ve stínu kupy, kde je prapor zakopán. Jinak by ho Němci rozstříleli"...

Minomety nás pronásledovaly, jak bylo předvídáno. Major Voves, skrčený v hlubokém zákopu přijal rozkaz s poznámkami o ztrátách, které utrpěl ještě před útokem. Předal mně hlášení a již jsem opět skákal od zákopu k zákopu až mne náhle zastavil velitel roty samopalníků, s kterým jsem přijel dvouměsíční cestou přes Střední Východ z Anglie. Vzrušeně a krátce mně vyličil, jak časně ráno s četou samopalníků dostal rozkaz ke zničení nepřátelského odporu. Šťastně přelezli drátěné překážky i minové pole a pak, k překvapení Němců, v šílené zteči proběhli do pozvolného svahu pod palbou kulometů. Jejich vlastních 25 finských samopalů (měly zásobníky se 72 náboji) páliho téměř bez přestání a znemožnilo Němcům přesně mířit. Na ztečné vzdálenosti většina zásobníků byla již prázdná, došlo na granáty, těžké pažby samopalů a útočné nože. "Naši Rusíni s noži byli jedineční a statečností Slováků byl jsem nadšen. A člověče, ani bys nevěřil, že jsem neměl takřka ztráty. Slib mně, přijdeš-li ještě jednou, zaskoč ke mně, moje rota je támhle vlevo...", vypravoval vzrušeně poručík. Můj mladý přítel netušil, že příští ráno povede svou rotu do útoku, v klidném ránu karpatského, teplého podzimu. Že padne jen jedna rána ostrostřelce a prostřelí mu hlavu, přesně mezi očima...

O něco dále, když jsem skákal přes poslední zákop, kdosi mne strhnul dolů. "Kryj se, miny!", zařval můj jiný přítel z Anglie. A už výbuchy kolem nás sypaly na nás hrstě hlíny. Pokračoval: "člověče to jsem rád, že tě vidím, prosím tě mluv na mne, nebo se zblázním!". Byl menší, obtloustlý, bledší tváře a stále si nervosně posunoval brýle. Byl to doktor a měl tu polní obvaziště. Chytil mne za obě ruce a rozčileně pokračoval: "Představ si, když jsem v Anglii před třemi měsíci dokončil medicínu a udělal jen jednu operaci slepého střeva s pomocí jiného lékaře, poslali mne sem. Včera, po tom průšvihy na minách, jsem tu na louce uřezal na zemi 22 roztrhaných, minami rozervaných nohou. Od kotníku až, až nahoru po stehno". Utřel si rukávem zpocené čelo a dále pokračoval, jak raněné naložili na slámu na několik povozů a odvezli je 10 kilometrů dál do polní nemocnice. Když jsem mu vysvětlil, že musím rychle zpět s hlášením, ještě na mne volal. Abych se v noci vrátil, že budou vařit dvě slepice a že musí s někým hovořit, nebo se zblázní.

11. Druhý paradesantní prapor dobývá strategické polské Besko a otevírá tak cestu k Dukle...

Nemohl jsem se vrátit, neb jsem dostal jiný úkol. Bylo to už druhou noc poté, kdy 2. prapor prorazil německou obranu a pokračoval v útoku na hřbety. Když jsem k desáté večer, ukládal svoji třikrát složenou deku na nečistou podlahu štábu, abych se zase jednou vyspal, zavolal mne pobočník velitele do kanceláře. Stáli tam již velitel pomocné roty kpt.G. a velitel spojařů npor.K. Na pokyn podplukovníka jsem se postavil vedle něj. "Pánové budu stručný. Jak víte, oba prapory vyhnaly nepřítele z obranných postavení. Jen tuhle na pravém křídle pivot německé obrany, opevněná vesnice Besko stále vzdoruje. Dostal jsem rozkaz, že zítra musí být Besko za každou cenu

dobyto. Mimo pomocnou rotu, žádné zálohy nemám. Tři nákladní auta jsou pro vaše mužstva připravena. Přesuňte je ihned do tohoto prostoru (ukázal na mapě) a proveďte noční průzkum směrem k Besku, abyste se obeznámili s terénem. Ráno tam zaútočíte zároveň s kulometnou rotou v levo a na druhé straně řeky s půlrotou".

"A co já tam budu dělat se spojaři?" vyhrkl nadporučík. "Budete tam dělat to, co jste dosud neudělal!", rozkřikl se Přikryl, "víte dobře, že dodnes nemám spojení se žádným praporem. Vymlouváte se, že neznáte terén, že jsou tam miny a ve dne po vás pálí baterie. Teď se tedy na to podíváte v noci a zítra vaši spojaři a vy s nimi budete postupovat hned za útočným sledem!". "Pane podplukovníku, ozval se kapitán pomocné roty, "prosím, uvažte...". "Nic neuvážím, vaši vojáci umí střílet a to je vše co potřebují. Já zítra ráno musím hlásit, že Besko je dobyto- rozumíte?", rozkřikl se rozčíleně Přikryl a udeřil pěstí na mapu. Po vteřinách napjatého ticha se obrátil ke mně. "Pane poručíku, půjdete s nimi jako pozorovatel, musím dostat nějaké zprávy o terénu a síle nepřítele v tomto prostoru".

Předstoupil škpt. Hlásný: "Chci jen pánové upozornit, abyste ještě před odjezdem vydali rozkaz, aby mužstvo po vystoupení nemluvalo a nekouřilo. Budete postupovat po ní cestou, kde jsou naše dvě minová pole, průchody v nich uvolní ruský ženista. Dále vás musím upozornit, že zítra při útoku narazíte před vesnicí na německá minová pole. Budou s vámi naši ženisté. Nezapomeňte však, že Němci využívají každý trik, aby ztížili odstranění min. Kladou dvě až tři miny často pod sebe a spojují je tenkými dráty, rovněž tak miny na stranách mohou být spojeny. Miny musí být opatrně odhrabány ze všech stran. Pozor také na klopýtací dráty natažené těsně nad zemí, zapojené buď na miny neb granáty. Musíte varovat mužstvo, že při vpadnutí do vesnice musí jen opatrně vstupovat do chalup, kde určitě budou nástrahy, buď za dveřmi, neb pod podlahou".

Odjeli jsme a za půl hodiny po vystoupení v dolince v polích nastalo rozpačité ticho a oba důstojníci se začali dohadovat, co udělat. Připoměl jsem jim, že čas letí a navrhl jsem, že utvořím průzkumnou hlídku a sám ji povedu. Souhlasili. Měl jsem v okamžiku řadu dobrovolníků, ale vybral jsem jen jednoho četaře a osm vojáků. Vydal jsem tlumeně rozkaz nabít, zajistit, bodáky k usnadnění plížení nevztyčovat, utáhnout těsně opasky a veškerou výstroj. Střílet nikdo nesmí, jen v sebeobraně. Postupovat za mnou tiše v zástupu. Při překračování minového pole, dostaneme-li palbu, zachovat klid, krýt se, ale nevybočovat ze zástupu.

Vyrazili jsme. Kraj mezi brambořišti, poli s cukrovkou a kukuřicí byl temný a tichý. Jen z dále bylo občas slyšet ojedinělou palbu a vlevo v kopcích v intervalech vylétaly světelné rakety. "Stoj!" - "My svoji- svoji!" zavolal jsem tlumeně a starší ruský ženista všem vysvětlil jak procházet polem protitankových min a asi 200 metrů dál pásem nášlapných min. "Vypadají nevinně, ale jsou to potvory", šeptal mně ženista, "utrhnou vám nohu, jako nic". Ještě pošeptal, že vesnice je asi 400 metrů dále a Němci budou někde na poloviční cestě. Dál jsme již postupovali sehnutě příkopem a když jsme se přiblížili ke kukuřičnému poli, lezli jsme již po kolenou.

Často jsem se zastavil a naslouchal. Pach fronty, který jsem již znal z předešlých nocí se znásobil a konečně změnil ve strašný hnilobný zápach. Četař se připlížil vedle mne a zašeptal: "Sú to mrtvole".

Ve tmě bylo nesnadno rozeznat jakési temné předměty, tři mrtvoly Němců. Málem bych zaklel, když jsem onomu ležícímu na okraji příkopu náhodou strčil ve tmě ruku do blízkosti břicha a nahmatal slizkou, strašně páchnoucí tekutinu. O něco dál jsem již rozeznal ve tmě bělavé štíty vesnice. Jakési napjetí viselo ve vzduchu. Četař mne zatahal za šos, aby mne zastavil, jinak, že to prý dostanu mezi oči. Pošeptal jsem mu, aby se s jedním vojákem se mnou přesunul do druhého příkopu a vyslal pátrače plížením asi pět metrů vpřed. Sám jsem se vysunul na zvýšenou mez a zalehl mezi kukuřicí. Na okraji pole jsem měl jakýsi výhled a zastavil jsem se, zatím co pátrač se posunul vpřed.

Náhle přímo proti nám švihla dávka z německého samopalu a další pušky a samopaly se v zápětí přidaly. Střely svištěly kolem v kukuřici a viděl jsem zášlehy asi 30 metrů před námi. Pak se ozval kulomet, poněkud z prava od řeky se přidal další kulomet a pušky a dál vpravo třetí z druhé strany řeky. Leželi jsme bez hnutí. Rozkaz byl nestřílet. Raketa k poplachu nevyletěla. Usoudil jsem, že máme proti sobě tři družstva, tedy četa jako polní stráž a na okraji vsi v tomto prostoru, rota v obraně. Tudíž Besko je bráněno praporem. Německé roty vzdor převaze zbraní, měly tehdy průměrně stav asi 50 mužů. Vlevo ležela rovná pole- vhodná k útoku na vesnici. Můj úkol byl skončen....

Převalil jsem se do příkopu k četaři a dal tiše rozkaz k opatrnému stažení. Na zpáteční cestě, procházejíce první minové pole, dostali jsme náhle palbu. Jeden voják šlápl neopatrně stranou- výbuch a již ležel s utrženou botou a částí chodidla. Utěšován chlapci, jaké má štěstí, že zítra nemusí do útoku a pravděpodobně válka pro něho již skončila. Oba důstojníci, když slyšeli palbu, na mne již nečekali a vrátili se i s mužstvem nazpět. Když jsem se vrátil na štáb mluvil tam již jeden přes druhého. Vedle Přikryla stál ruský major a když slyšel moje hlášení okřikl oba důstojníky s poukazem, že když nebyli na průzkumu, nic neví. Po mém hlášení se major podíval na Přikryla: "Gospoda polkovnik, nesmíme ztrácet čas. Poručík tu zná nyní všechny podmínky, ať tedy vydá rozkaz k útoku na Besko!".

Když velitel souhlasil, vyložil jsem situaci. Předpokládal jsem, že jak cyklistická, tak kulometná rota zaútočí současně zleva na Besko. Zatímco zprava půlrota na křídle (po zničení dvou protitankových kanonů), zaútočí za doprovodu šesti lehkých sovětských tanků. "Dělostřelecká příprava a vyražení?", otázal se krátce Přikryl. "V pět hodin ráno dělostřelecká palba 5 minut na okraj vesnice a pak přenést na 15 minut do středu a vzdálenou stranu Beska. Vyražení k útoku všech rot rovněž v pět hodin. Východiště asi 500 metrů před vesnicí. V pět bude ještě tma, povedou je bílé štíty a stěny chalup. Nežli palba děl vzbudí posádku do pohotovosti, bude již mít naše roty na krku. Německé dělostřelectvo a minometry pro tmu a rychlost akce nebudou moci zasáhnout"...

"Nu etot charašó!", prohlásil ruský přidělenec a Přikryl po několika úsečných otázkách přikývl. "Pane štábní kapitáne!", zavolal na Hlásného, "napište rozkazy a ihned pošlete velitelům. Ovšem jeden problém, kdo pojedí a najde velitele sovětské tankové čety a naší půlroty?". "Tankisté spí někde ve vsi asi tři kilometry od Beska a velitelské stanoviště půlroty je na samotě mezi dvěma vesnicemi. Silnička, která tam vede jde těsně podél fronty, je tedy pod ostřelem a mimo to je zaminovaná. Dále upozorňuji, že jsou již téměř tři hodiny a já tu nemám žádného štábního důstojníka", poznamenal Hlásný. "Pane podplukovníku, jestli mně pan major půjčí jako obvykle svůj Jeep pojedí ihned s rozkazem", nabídl jsem se. Major ihned přikývl a Přikryl souhlasil. Svobodník Slovák, který mne vezl, byl osobní řidič majorův a byl jediný, který se dobrovolně hlásil na tyto noční jízdy, poněvadž bylo známo, že všechny cesty a silnice na frontě a kolem byly oběma stranami zaminovány. Mimo to jsme museli jezdit bez světel, abychom nepřilákali palbu. Po dvaceti minutách jízdy na rozbité silnici jsme potkali povozky vezoucí několik sténajících vojáků naší půlroty, kteří byli odpoledne zraněni. Jel s nimi svobodník, volyňský Čech. Když mně vysvětlil situaci zjistil jsem, že nejen ví kde spí velitel tankové čety, ale i velitel půlroty. Dal jsem mu rozkaz, aby jel se mnou. Před vesnicí nás dohnalo obrněné auto s četařem, který mne před dvěma dny vezl na frontu. Když slyšel, že jedu na frontu navrhl, abych jel s ním, protože jede na obhlídku a budu s ním v bezpečí před možnými přepady pěší palbou. Byla to lákavá nabídka, ale věděl jsem, že tankisté se musí ihned připravit.

Za deset minut jejich velitel již stál přede mnou. Starší leftěnent Ivan byl asi třiadvacetiletý usměvavý blondýn. Rozkaz byl stručný, major nařizoval, aby velitel osobně vedl útok na Besko. V okamžiku, když jsme se odzdravili a stiskli si ruce, z dále zaduněl výbuch. "Etot mina", řekl stručně Ivan a volyňský Čech to potvrdil. Vyjeli jsme. Po opuštění vsi prašná silnička se otočila vlevo přímo k frontě. "Dobře, že obrněné auto jede před námi. Jistě ví, kde jsou minová pole a bude je objíždět polem. Budeme mít cestu vyšlapanou", uvažoval nahlas můj řidič. Ale netrvalo ani pět minut, když ve tmě a šmouhách oparu jsem spatřil před námi tmavý obrys. Zvolna jsme se přiblížili a zastavili. Mé zlé tušení se vyplnilo. Když jsem se připlížil bylo zřejmé, že obrněné auto najelo na minu. Pod silně nakloněným vozem byl menší kráter a pneumatika byla prasklá. Dvě další miny, výbuchem odhalené, ležely na straně. Stoupl jsem nahoru na obrněný vůz. Příklop byl otevřen a pod ním pokleslá hlava mého četaře. I ve tmě jsem rozeznal krev kanoucí z úst, uší i nosu. On i jeho řidič byli mrtví...

Měl jsem vždy sebou dlouhý ruský bodák, abych při objíždění minového pole mohl zkusit bodáním půdy, jak daleko je položeno. Byla to vždy pomalá práce plížit se každých 15 centimetrů a zkusit bodáním, nenarazím-li na ocelový předmět. Byla též možnost přepadu nepřátelskou hlídkou a tak i když zajíc náhle ztřeštěně vyskočil nedaleko z meze a pádil do tmy, já neméně ztřeštěně namířil jsem svůj samopal do směru zadupání. Toto zkoumání terénu a objíždění často trvalo až hodinu a bylo nervově vyčerpávající, ale vyplácelo se. Šlo také o to, jak rozeznat ve tmě na silnici, kde jsou miny

položeny. Museli jsme jet v nebezpečném úseku krokem, se skloněným předním sklem a očima napjatýma na povrch silnice. Tam kde byly miny položeny, povrch prašné silnice byl přirozeně rozryt a i když zastřen nasýpaným prachem, byl z blízka přece jen rozeznatelný: ovšem nikoliv pro řidiče nákladního auta, tanku, neb obrněného auta. Někdy když viditelnost byla zvláště špatná, musel jsem běžet před autem, abych včas rozeznal nástrahu.

Jednou v noci, když jsme se zastavili, můj řidič vytrhl svůj bodák dříve, než jsem se ho mohl sám chopit. Vyskočil z vozu a prohlásil zpola zlostně, zpola rozčileně, že je řada na něm, že nebude vždy čekat až to se mnou vybuchne. Řekl, že ví, že jsem ženat, že mám dítě a on prý má jen starou matku - chce mít svědomí čisté. Když jsme konečně objeli nešťastné obrněné vozidlo, zakrátko jsme zatočili polní cestou ke skupině několika chalup, Volyňák prohlásil s oddechem, že jsme již mimo nebezpečí. Trvalo ještě chvíli než v chalupě našel svého velitele. Když rozespálý podporučík vylezl, rychle jsem mu předal rozkaz k rannímu útoku a ke zničení dvou protitankových kanonů, určil hodinu vyražení a další podrobnosti...

Byli již čtyři hodiny ráno a vraceli jsme se rychle neb viditelnost byla již lepší a věděli jsme, že německé kulometry číhají několik set metrů vlevo na svahu. V příští vesnici Rusové již nahazovali motory tanků a za další půl hodiny hrkotavé jízdy zahřměla náhle dělostřelba. Bylo pět hodin ráno - palebná přehrada a vyražení k útoku...³⁰.

12. Další příklad o „samostatnosti“ v rozhodování parabrigády při omezování ztrát...

Tímto končíme s popisem událostí v prvních dnech orientace a bojů 2. praporu parabrigády u Dukly (1. paradestní prapor se soustřeďoval na dobytí vesnice Puljawy)^{30,31}. Rovněž tak i nezáviděníhodnou situaci velení parabrigády - Šumperských rodáků - velitele i náčelníka štábu parabrigády. Z uváděné zprávy majora Mastného však nepochybně vyplývá, že to byla parabrigáda, která dostala rozkaz projít nástrahami minových polí a dobýt příslušné území na „hlavním dukelském směru“, bez čehož nebyl možný další postup tankových jednotek^{30,33}. **Byla však natolik sebevědomá, že tolik nedbala na unáhlené rozkazy sovětského velení, jinak by zřejmě její ztráty byly ještě „děsivější“, než je tradováno v našich mediích.** Průzkumníci parabrigády našli „skulinu“ v zaminovaném území, kterou pod velením pplk. Přikryla, bezprostředně využili k rannímu útoku na opevněné a „strategické“ polské Besko. To také skutečně již po několika hodinách boje, 18. září 1944 dobyli³⁰. Teprve potom, ještě téhož dne, došlo k mohutnému nástupu sovětských divizí v prostoru města Dukly, na hlavním dukelském směru³³. Avšak již bez našich parašutistů, kteří se pod velením „plk.“ Přikryla letecky (s veškerou výzbrojí) přesouvali na Slovensko, **na pomoc SNP. Škpt. Karel Hlásný tam „přiletěl“ teprve až v noci 6. října 1944, po konečném vítězství o Dukelský průsmyk^{34,36}.**

Jak se lze v dokumentu od majora Mastného dále dočíst,

tak velení parabrigády neuposlechlo ani rozkazu k „unáhlenému“ přesunu na Slovensko. V této záležitosti je vhodné od majora Mastného citovat následující³¹:

„Odpoledne mne nechal velitel brigády sedět samotného, jen s písařem, v kanceláři u telefonu s rozkazem, že se odtud nesmím hnout a odešel s Hlásným na frontu. Zanedlouho mne strážný hlásil, příchod ruského plukovníka a majora, kteří prohlásili, že musí okamžitě mluvit s velitelem brigády. Vysvětlil jsem jim, že Přikryl je na frontě. Plukovník vyštěkl, že velitel tam nemá co dělat a abych ho ihned přivedl. Řekl jsem mu, že mám přísný rozkaz nehnout se od telefonu a neudá-li vážný důvod, nepůjdu podplukovníka hledat. Po krátké výměně slov vykázal sovětský plukovník písaře z kanceláře a řekl, že důvod je více než vážný: „Ještě dnes stáhnete celou brigádu z fronty a dnes v noci odletíte za frontu na pomoc slovenským povstalcům!“

Jako by do mne uhodil hrom! Požádal jsem plukovníka, aby počkal u telefonu a vyrazil jsem s majorem hledat Přikryla. Očekával jsem, že ho najdu ve vsi, kde bylo velitelství rotý poručíka Sochovského. Přikryl byl s Hlásným v prázdné chalupě a po předání rozkazu majorem neviděl jsem ho nikdy tak rozčileného, téměř ztrácejícího sebekontrolu. „Jak mohu za dne stáhnout rotu, zakousnuté v boji a přibité palbami k zemi. Je časově nemožné, abych jednotky shromáždil a je naprosto nemožné, aby roztrhaní, zablácení, určení a zkrvavení bojem, bez dalšího vyzbrojení a odpočinku letěli ještě této noci do týlu nepřítel. To je šílenství!“, zařval. Po další divoké argumentaci s křičícím majorem nám bylo zřejmé, že ztrácí nervy a jeho ruka se nebezpečně pokládala na těžký Nagan (ruský revolver) v pouzdře na opasku. Hlásný požádal energicky majora, aby nás na deset minut opustil a pak jsme všemožně Přikryla uklidňovali, přičemž se stále tázal co uděláme. „S majorem víc nehovořte“ řekl Hlásný. „Plukovníkovi řekněte, že žádáte čas na odpočinek a organizaci. Vaše hlášení musí předat na sovětský hlavní štáb, on sám o tom nemá co rozhodovat. Zatím telegrafujte do Moskvy našim reprezentantům, aby podpořili naše požadavky“³¹.

Částečně uklidněný Přikryl vyňal z mapové brašny papír a tužku a poněkud nejistou rukou začal dělat poznámky. Bylo rozhodnuto, že budeme žádat o tři dny vyčkání, že brigáda musí dostat části ztracené výstroje i výzbroje a trojnásobnou dotaci střeliva pro všechny zbraně. Rozhodnuto, a opět klidný podplukovník po vykročení přes pole se nás dotazoval co tomu obratu říkáme. Hlásný se ušklíbl a poznamenal, že to horší než zde být nemůže (pozn.: jak se později ve SNP ukázalo, patřil škpt. Hlásný mezi ty, kterým hůře bylo ...). Já jsem prohlásil, že jsem strašně rád, že víc než po pěti letech poletíme domů... Tak přišel večer, kdy druhá brigáda stála nastoupena, zatím však bez prvního praporu, na louce u Krosčenka. Někteří s bílými obvazy a krvavými skvrnami, někteří v roztrhaných nebo propálených uniformách. Přikryl, nyní již plukovník, stál vzpřímen, v brigádýrce, bradu poněkud vystrčenou, klidný, ruce charakteristicky složené za zády držely pár kožených rukavic...³¹ (pozn.: po bitvě o polské Besko byl velitel Přikryl povýšen z podplukovníka na plukovníka).

V knize „Dějiny SNP“ (1984)³⁴ však jsou bojové akce

parabrigády o polské Besko „zapomenuty“. Vyplývá to z následujícího textu (str.99): „Dne 30.4.1944 se parabrigáda přesunula do Proskurova, kde pokračovala ve výcviku. Tam ji zastihnul začátek SNP. Na rozkaz 1.ukrajinského frontu se 4.9.1944 začala přesouvat do Przemyslu a 12.9.1944 byly její první jednotky zasazeny do bojů v karpatsko-Dukelské operaci. V bojích u obcí Pulawy, Pielin, Dolany a Jendruskowce (PLR), dosáhla významné úspěchy, měla však i velké ztráty³⁴. O čtyři roky později ve vydané knize (1988)³³ je přehledná mapa (str.566) ukazující, že hlavní „osvobozující úder“ parabrigády byl veden (po 13.9. 1944) v prostoru mezi Sanoczkiem a Rymanowem, kde názvy „dobytých“ obcí jsou zcela jiné (Milcza, Besko, Sieniawa, Pastwiska, Odrzechowa, Pulawy, Dudyńce, Nowotaniec).

Jak však již bylo zmíněno, již se v této knize popisuje (str.563-565), i když velmi stručně; úspěšnost parabrigády zejména o „strategické“ polské Besko, jak jsme se pokusili i detailněji vylíčit (takže v knize³⁴ je bitva parabrigády- v doprovodu 6 lehkých ruských tanků- o polské Besko „zamlčena“). I tam se rovněž říká³⁴(str.544), že jednotky parabrigády byly dobře vycvičeny, kompaktní a bojově stmeleny z karpatsko- dukelské operace. Píše se tam :“Velení I.čs.armády na Slovensku mohlo v tomto období řešit kritickou situaci díky dvěma skutečnostem: za první 25.září 1944 přistálo na letišti Tri Duby prvních 14 sovětských letadel, která začala přivážet jednotky 2.čs.parabrigády na povstalecké území a za druhé: 26.září začala druhá mobilizace, která se na povstaleckém území vztahovala na muže do 40 let fyzického věku. Pro nepříznivé počasí se však další přelety oddálily až do 6.října 1944. Celková letecká přeprava parabrigády se dovršila až 17.října 1944 v počtu 1739 mužů. Společně s brigádou bylo přepraveno též 365 tun zbraní a materiálu...” (str.544) - takto lze stručně citovat situaci o přesunu parabrigády z knihy Vojenské dějiny Československa (1988)³³- aniž by tam bylo poukazováno na „děsivé“ ztráty.

„Při přeletu 2.parabrigády na Slovensko bylo sestřeleno dvacet letounů a na dvě stě důstojníků a mužů zahynulo... Poslední letoun z Krosna se čtrnácti našimi štábními důstojníky narazil na štít Gerlachu. Byli pochováni na malém hřbitůvku u Lipt.Sv.Martina... Celkové ztráty na Slovensku za povstání a v horách nebyly nikdy zjištěny...” - takto však až „děsivě“ líčí situaci major Mastný³¹. Takže na základě výše uváděné dokumentace je patrné, že je třeba „poopravit“ bohužel i ještě stávající- současné mediální mínění o „děsivých ztrátách“ na životech u našich parašutistů na východní frontě. Již jen z výše uváděné dokumentace vyplývá, že „děsivé“ ztráty parabrigády, ve srovnání s ostatními brigádami našeho armádního sboru nebyly u Dukly; avšak ztráty na životech u parašutistů byly až „hrozné“ v souvislosti s jejich účastí ve SNP. To však nelze srovnávat s ostatními brigádami našeho armádního sboru, protože ty neměly nic společného s nočním leteckým přesunem do týlu „po zuby ozbrojeného“ nepřítele. Z toho vyplývající útrapy parašutistů; v zimě, o hladu, bez patřičné výzbroje- po porážce SNP a ústupu do hor; to velice „mistrně“, bezprostředně po válce vylíčil velitel parabrigády brig.gen. V. Příkryl v knize „Pokračujte v horách“ (1947)³⁶. Bohužel, v Olomouckém kraji je „zřejmě“ tato kniha k dispozici

pouze ve Vědecké knihovně v Olomouci, v knihovnářích okresu Šumperk není běžně k dispozici, jak bylo již dříve upozorněno^{42,43}.

Literatura

42. HLÁSNÝ, J.: Plukovník Hlásný z Bludova se po celý život choval jako generál. Region (Šumperk); 9. prosince 1997

43. HLÁSNÝ, J.: Vzpomínka na stále zapomenutou knihu zahraničního generála. Region (Šumperk); 30. června 1998

13. Politici v horách pod ochranou parabrigády a „zamlčování“ jména náčelníka štábu...

Ve své knize generál Přikryl uvádí³⁶; „Situace se rapidně zhoršovala a slovenské jednotky, mimo oblast Ružomberoku, stále pomalu ustupovaly na všech frontách a vznikla obava, že vykládání brigády bude ohroženo ostřelováním letiště Tri Duby z nepřátelských dalekonosných děl. Teprve 6.10. 1944 kolem půlnoci se nám silněji rozbušilo srdce v nové naději. A nikoli nadarmo. Na letištní plochu skutečně přistálo asi 160 letounů s částí 2. paradestantního praporu a několik letadel s různými jednotkami brigády. Přiletěl také divizní generál Viest. Štábní kapitán Hlásný, který přiletěl na Slovensko s delegací čl. vlády a byl zařazen do štábu armády, vrátil se na své místo náčelníka štábu brigády. Jeho návrat byl téměř symbolický. Skutečně snad také vzájemná soudržnost a důvěra činily naši brigádu tím, čím se stala, dobrou a na pevných základech postavenou jednotkou...“³⁶ - konec citátu.

Knih je zajímavá i tím, že v době značných útrap, po vojenské porážce SNP a po pádu Banské Bystrice - 28. října 1944 a ústupu parašutistů již jako partyzánské jednotky do Nízkých Tater sdíleli s nimi nezávděňhodnou situaci i představitelé některých politických stran. Generál Přikryl popisuje ústup brigády do hor takto³⁶;

„Celkem se na Prašivé shromáždilo 230 mužů z různých jednotek brigády. O ostatních jsem se nedozvěděl nic, ani od opozdílů, kteří se trousili až do úplné tmy. Byl mezi nimi také náčelník štábu brigády štábní kapitán dělostřelectva Hlásný... Noc byla velmi zlá. Spali jsme přikrčeni mezi klečí v mokřích šatech. Lidé se zimou budili a opět usínali nepřirozeným křečovitým spánkem, jímž snad chtěli zapomenout na to, že ještě vůbec žijí...“ Dne 30. října 1944 nastoupilo mužstvo brigády v již konečném celkovém počtu 32 důstojníků a 560 vojáků k provedení reorganizace, kdy velitel plukovník Přikryl zdůraznil nový způsob boje, kdy v partyzánské válce je důstojník roven vojákovi a voják důstojníkovi. I když Přikryl patřil k západnímu odboji, je z následujícího „citátu“ zřejmé, že v těžkých podmínkách boje neodmítal spolupracovat ani se členy moskevského zahraničního byra KSČ, protože říká; „Nečekali jsme, že se setkáme tak daleko v horách s představiteli politické emigrace. Je to setkání stejně radostné jako žádoucí. Tiskneme si ruce... Od 5. listopadu nás na ploše pěti čtverečních metrů spalo devět; škt. Hlásný, poslanec Laušman ,

já, plk.Asmolov, poslanci Šverma a Slánský...³⁶.

Jednalo se však o významné osobnosti SNP, protože se říká³⁴ : „Hlavní štáb partyzánského hnutí v Československu (HŠPH)... vznikl 29.10.1944 na společné poradě politických (K.Šmidke, J.Šverma, R.Slánský, B.Laušman) a vojenských činitelů (A.Asmolov, V.Přikryl, I.Skripka- Studenskij)... Měl organizovat boj proti německým okupantům v nových podmínkách až do úplného osvobození Československa a rozpoutat lidovou partyzánskou válku na celém území republiky...“ (str.159). Viz též Internet; (http://www.army.cz/avis/publikace/srdce_armady/2_svetova_valka/slov_nar_povrani_1944.pdf).

Pokud se však parabrigrády týká, tak tam se uvádí tyto významné osobnosti (str.99-100): „Po reorganizaci, 30.10.1944, byl velitelem parabrigrády plk.Přikryl, komisařem M.Glider, velitelem 1.praporu kpt.Uchytíl, 2.praporu kpt.J.Srp, štábní roty a průzkumné čtyři škpt.Marcely. Od ledna 1945 byli zástupci velitele plk.D.Kišš-Kalina a pplk.Miloš Vesel, současně i velitel 1.praporu, náčelníkem štábu kpt.Š.Culka, zpravodajským důstojníkem škpt.J.Tvaroška(str.99-100)...“.

Z knihy³⁴ citovaného textu vyplývá, že po 30.říjnu 1944 není zmínka o náčelníku štábu parabrigrády, který ji také v Jefremově „vycvičil“; avšak v lednu 1945 (kdy již škpt.Karel Hlásný byl mimo bojovou činnost)- se jméno náčelníka štábu (kpt.Culka) již uvádí. Přitom kpt.Š.Culka (str.60) byl v parabrigrádě „nováčkem“- od 28.10. 1944. Do té doby byl příslušníkem („partyzánem“)1.čs. armády na Slovensku.

I další text v knize ukazuje na to, jak mistrně se v knize „zamlčovalo“ jméno náčelníka štábu parabrigrády(str.101): „Jako operační prostory parabrigrády byly určeny Králova Lhota, Poprad, Červená Skala,, Dobšiná a Tisovec. V bojích na Priehybce a Krpáčové 28.11. a 30.11. 1944 utrpěla parabrigráda značné ztráty. Začátkem prosince 1944 se zreorganizovala a postupně začala vyvíjet diverzní a bojovou činnost, trpěla však absolutním nedostatkem trhavín, munice a zimní výstroje“ (str.101)...³⁴.

Major Mastný říká³¹, že nejkladnější akce Přikrylova na Slovensku bylo přeorganizování praporů brigády (posílené osmi sty slovenských vojáků) na skupiny. Když koncem povstání slovenské jednotky ustupovaly bez boje pod tlakem sedmi německých divizí, tyto slovenské skupiny bojovaly až do konce. To se také potvrzuje ve zmíněné knize³⁴, kde se říká; „Disciplínou, uvědomělostí a bojovými zkušenostmi patřily jednotky parabrigrády k nejvyspělejšími jednotkám ve SNP. Bojovaly na místech největšího tlaku německých okupačních sil, na kterých hrozilo proniknutí okupantů do Banské Bystrice...“.

Major Mastný však říká i to³¹; že nejzápornější- osudové rozhodnutí Přikrylovo bylo; „když v přítomnosti škpt.Hlásného, kpt.Marcelyho, kpt.Obdržálka a mne se Přikryl ptal na naše mínění v kritické situaci. Všichni jsme souhlasili, že pokud je brigáda ještě při síle, měla by se stáhnout do hor a zahájit partyzánské boje. Připomněl jsem Přikrylovi, že před několika dny jsem mu doručil vzkaz sovětského plukovníka Asmolova, vrchního velitele všech partyzánských skupin na Slovensku, aby druhá brigáda přikročila k partyzánským bojům. Plukovník Přikryl odpověděl, že je samostatným velitelem a že

se nepodřídí Asmolovi. Ví, že bychom se měli stát partyzány, ale že Londýn chce, abychom se drželi až do konce a že tedy poslechneme Londýn³¹. Takže jak z uvedeného vyplývá, ještě v roce 1984 nebylo v komunisty vydané knize³⁴ bojování parabrigády „až do konce sil“- kritizováno, ba naopak (proč nebyl Londýn kritizován?- je dnes již asi obtížné zjistit).

Z uváděných literárních pramenů však lze s jistotou usoudit, že 2.čs.parabrigáda, jako naše elitní jednotka dosáhla podle očekávání- podle výsledků při výcviku; vynikajících výsledků v bitvě o Dukelský průsmyk⁴⁴, což bohužel bylo takto interpretováno a publikováno zatím jen v našem regionálním tisku. Nebýt však úsilí rodiny Karla Hlásného, tak by to nebylo zřejmě známo doposud, jak je v „závěru“ této studie zmíněno... Přitom z publikací zveřejněných v Londýně^{30,31} již v letech 1978-79 vyplývá, že při velení parabrigády měli rozhodující vliv dva rodáci, kteří pocházeli ze Šumberska.

Literatura

44. HLÁSNÝ, J.: Region zveřejňuje u nás neznámé zápisky o plk.Karlu Hlásném. Region (Šumperk); 3.října 2000

14.Podrobnosti týkající se těžkého zranění náčelníka štábu parabrigády

Na podrobnější popis boje v Krpáčové však není v této knize³⁴ vzpomenuto, ani na to, že tam došlo k těžkému zranění náčelníka štábu parabrigády Karla Hlásného. Jeho jméno však ani nikde jinde v textu knihy není uvedeno- kromě výše citovaného „stručného životopisu“ (str.158-159)³⁴.

Generál Přikryl popisuje ve své knize³⁶ situaci následovně: „V Krpáčové je smutno. Zastavíme se jenom na chvíli, snad jen na čtvrt hodiny. Chceme se přesvědčit, zdali škpt. Hlásný skutečně přežil přepad. Ve vzduchu čpí zápach kouře, vystupujícího s neúčastnou samolibostí z trosek okrajových baráků, v nichž byli ubytováni sovětští partyzáni. Někde to ještě doutná. V chomáčcích u zdi leží porůznu prázdné nábojnice. Kráčíme opatrně a s obavami hledáme povědomou siluetu domku ing.Maršálka. Snadno nalézáme vchod do sklepa. Informace byly správné. **Nejistota ustupuje hořkému i radostnému poznání. Na nízké posteli u zdi leží škpt.Hlásný. U něho bdí šéflékař brigády nadporučík Rehák. Hlásný má obvázanou levou ruku a břicho. Ztratil mnoho krve a nevychází z horečky. Zdraví nás slabým úsměvem. Mluví docela tiše a ne příliš dlouho. Zřejmě ho řeč vyčerpává...**“³⁶.

Generál Přikryl v roce 1947 líčí „přepad“ následovně³⁶; „Ve spěchu jsem obul levou botu, ale jako naschvál se nemohu do druhé dostat. Beru tedy opasek s revolverem a pravou holíku přes rameno a vybíhám z domu, abych obhlédl situaci. Palba je velmi hustá. Němci střílejí svítícími střelami. Vyběhl jsem po několika schodech naspou přes silnici a zamířil k budově skladu, za kterou jsem se skryl v dutém stromě a chvíli pozoroval. Němci v počtu asi sta mužů stříleli na všechno co vůbec mohlo být podezřelé, aby vzbudili paniku. V lomozu a třesku jejich automatických zbraní, které mají čím

krmit, zanikajú výstřely bránicích se partyzánů jako výkřik v příboji na břehu moře. Je vidět, že o nějaké soustavné obraně není a nemůže být ani řeči. Nejsilnější palba jde ze směru Mýto pod Ďumbierem. Při neutuchající palbě jsem utíkal do zalesněného kopce. Střely svištěly kolem mne, zabořovaly se do země nebo se odrážely, svítice ještě dlouho, do výše korun stromů. Některé náboje se roztrhávaly v zemi nebo o větve, takže z nich padal sníh jako v největší chumelenici dolů. Byly to střely „dum- dum“. Za nějakou chvíli jsem se závějemí dostal na malou mýtinu a zjistil, že dosud držím pravou botu v ruce...“³⁶.

Další podrobnosti o přepadu Lomu- Krpáčová popisuje i gen.Pivoluska (kniha „Parabrigáda“, 1970) následovně; „... Keď na druhý deň prišli s doktorom Rehákom do Lomu, naskytol sa im žalostný pohľad. Dym sa ešte kúdolil zo zhorených barakov. Na priestranstve smerom k lesu ležali dolu tvárou vojaci a partyzáni s batohami na chrbtoch tak, ako ich zastihla nepriateľská guľka. **V pivnici u Maršálka navštívili v sprievode lekára Alexandra Reháka ťažko raneného náčelníka štábu brigády Karola Hlásného. Ťažko dýchal. Chvilami ztrácal vedomie.** Zásluhou Jozefa Žiaka a Laca Dobroviča z Lomu sa podarilo umiestniť náčelníka štábu v nemocnici jako robotníka, ktorý sa nešťastne zranil při práci v bani. Bratia Grausovci sa potom vrátili do Vajskovej doliny, kde sa pripojili k 2.práporu brigády... Podľa údajov bývalého zamestnanca antimonových baní Daniela Tretiaka sa na trestnej výprave zúčastnilo asi 150 nemeckých vojakov. Autor tejto správy stál vtedy za stromom na okraji lesa a odtiaľ pozoroval jako Nemci strielali pochytaných vojakov a partzánov...“- koniec citátu.

Další podrobnosti týkajúce se těžkého zranění škpt.Karla Hlásného byly popsány na Slovensku v roce 1990³⁷, kde se říká; **Banský úradník Jozef Žiak prehovoril jedného kočiša na riskantný prevoz raneného dôstojníka. Po zotmení však kočiš v ceste odmietne pokračovať, lebo je vyhlásené stanné právo. Jozef Žiak sa však nevzdáva a sám i so saňami preklzne pomedzi nemecké hliadky až do nemocnice.** Tú však obsadili nemeckí vojaci, takže nakoniec sa pacienta ujíma vo svojom nemocničnom byte zástupca primára, Dr.Rober Krystek. Na kuchynskom stole sa za asistencie manželky púšťa do niekoľhodinovej operácie! Bez predchádzajúceho rontgenového vyšetrenia, v nesterilnom prostredí a navyše bez možnosti použitia narkózy! Obdivuhodný je nielen mimoriadný chirurgický výkon Dr.Krystka, ale aj bolesťou stýraného vojaka. Pacient síce prežil, ale to ešte vobec neznamenalo, že je zachránený. Onedlho ho tajne premiestili z bytu dr. Krystka do izolečnej izby s varovným označením Typhus. Nemecká rozvedka sa i tak dozvedela, že hľadaného náčelníka štábu paradasantnej brigády liečili v podbrezovskej nemocnici. Preto nemocnicu obsadzuje gestapo. Statočný doktor Krystek chladnokrvne priznáva, že hľadaným dôstojníkom skutočne mohol byť pacient,ale ktorý predchádzajúci deň zomrel a bol už prevezený do márnice. Osobne potom gestapákov doviedol až k izolačnej izbe, za dverami ktorej predtým kapitána Hlásného ukryl. Gestapáci zo strachu pred nákazou dnu ani nevstúpili, takže odvážnu lešť dr.Krystka neodhalili. Po vojne MUDr.Roberta Krystka i Jozefa

Žiaka vyznamenali Čs.vojnovým krížom..

Ještě i další podrobnosti o přepadu štábu parabrigády byly popsány v týdeníku „Život“³⁸, kde je například uvedeno: „Koncom novembra 1944, keď mala Eva Marholdová 18 rokov, stála s príbuznými a inými blízkými ľuďmi pred automatmi nemeckých vojakov v snehu v Lome-Krpáčovej, kam sa skryli po potlačení Povstania. Zajali ich a všetci vedeli, že ich za odboj proti hitlerovcom čaká smrť. Ale inžinier Václav Maršálek, riaditeľ antimonových baní ich výbornou nemčinou, dobrou slivovicou a domácimi klobásami zachránil. Major wermachtu, ktorý sám rýchlo vyniesol nad všetkými rozsudok smrti sa zpil do nemoty. **Večer po tom hroznom dni ing.Maršálek požiadal Evu Marholdovu, aby sa starala o ťažko raneného škpt.Karla Hlásného, ktorého skrýval v pivnici.** Ranený slečne Eve povedal, že sa narodil v Bludove na Morave, že priletel na pomoc bojujucemu Slovensku jako náčelník štábu 2.čsl. samostatnej paradesantnej brigády. Eva veľmi vnímala jeho slova, zaľubila sa do tohoto zarasteného, neumytého chlapa, na ktorého už dýchala smrť. Chvilkami stonal, lebo mal hrozné bolesti a morfia nebolo. Vyžarovala však z neho ľudskosť, silný charakter..“- koniec citátu.

Z ďalších poněkud méně známých zdrojů zveřejněných v knize „Apokalypsa v Karpatech“ (Karel Richter, 2003; 375 stran) vyplývá následující, cit.: **„Náčelník štábu 2.paradesantní brigády štábní kapitán Karel Hlásný byl těžce raněn v boji s Němci, kteří přepadli partyzánský tábor v Krpáčové. Jeho příkazník jej zkrvaveného odnesl na zádech do úkrytu ve sklepení antimonových dolů v Nízkých Tatrách.** Tam ho pět dnů ošetřovala mladá dívka Eva v nepřátelském obklíčení, z něhož nebyla naděje na únik. Jeho vojáci ho však neopustili. Na legitimaci dělníka železáren ho Němcům před nosem dopravili v těžkém stavu do závodní nemocnice v Podbrezové. Nebyl čas zkoumat, co je zač. Lékaři mu museli zachraňovat život celou sérií operací. Zatím se přiblížila fronta a Němci museli ustoupit. **Štábní kapitán se jako zázrakem dočkal konce války** ...“- koniec citátu.

Podrobněji zranění škpt.Hlásného popisuje i již výše zmíněný prof.MUDr.Alexander Rehák,DrSc., (narozen 1918; univerzitní profesor- Bratislava), který od srpna 2003 uvádí na Internetu (<http://www.szpb.sk/para.htm>) publikaci s názvem „Spomienky šéflekára Druhej Paradesantnej Brigády“. Uvádím určitou pasáž z jeho vzpomínek s názvem kapitoly „Prepad Krpáčovej“, což potvrzuje, že se jednalo o jeden z nejhroživějších přepadů parabrigády po ústupu do hor, což vyplývá z následujícího citovaného textu:

„Počas pobytu na Krpáčovej brigáda vyslala spojky do hlavného štábu partyzánskeho hnutia (HŠPH), u ktorého boli aj politickí pracovníci, vrátane Slánskeho a Laušmana. Slánsky bol členom HŠPH.Slánsky prišiel aj na štáb brigády tesne pred hroziacim prepacom Krpáčovej a viedli sa s nim rokovania. Ak by bol mal výhrady k dlhému pobytu brigády na Krpáčovej, bol by to iste aj vyjadril, čo sa však nestalo... Zavčas ráno 30.11. gulometná palba z bezprostrednej blízkosti ohlásila prepád Krpáčovej nacistami. Vďaka mojmu zvyku spať oblečený dostávam sa medzi prvými von z domu, čoskoro z okraja lesa, v ktorom

som už v bezpečí sledujem na chvíľu utekajucich vojakov pod hustou guľometnou strelbou. Nemožno rozoznať kto sa kryje prískokmi a kto podľahol zraneniu.

Všetci však nestačili sa zachrániť útekem a vidím aj malé hlučky zajatých, ktorých Nemci s namierenými automatmi zhromažďuju za poslednou budovou. V tom začínajú aj vyšľahávať plamene z vedľajších stavení... Došiel som až na chatu „Pod Smrečinami“ skupiny pplk.M.Vesela, kde som informoval čo sa stalo... Ešte som sa nestačil ani usadiť, keď **prišla správa od npor.Paľa Grausa, ktorý ostal vo Vajskovaj doline, že veliteľ štábu škpt.Hlásny je ťažko zranený a leží v sklepe u ing.Maršálka.** V noci som sa vybral svojimi známymi cestičkami a našiel som škpt.Hlásneho v ťažkom stave v sklepe jedinej budovy, ktorá ostala na Krpáčovej neporušená, t.j. v dome ing.Maršálka. Nasadil som plnú dávku sulfonamidov proti infekcii s tým, že treba pripraviť odsun do nemocnice som sa vzdalil s príslubom, že budem zatiaľ denne v noci dochádzať. Moja druhá návšteva ukázala, že stav sa trochu stabilizoval, škpt. Hlásny vnímal okolie a napriek stále ťažkému stavu sa občas aj usmieval. Aj odsun do nemocnice s falošnými dokladmi sa pripravoval úspešne za pomoci obetavých zamestnancov lomu.

V tom zaznelo na dverách klopania a vstúpil do miestnosti plk.Přikryl a kpt.Glíder. Ako lekár som si osvojil aj určitý psychologicky postreh, ktorý mi okamžite prezradil, že títo dvaja su v ťažkom duševnom rozpoležení, tj. „psychicky na dne“. Telegraficky heslovite som ich informoval o všetkom, čo sa stalo, o našich zastrelených zajatcoch medzi ktorými bol aj intendant brigády npor.Lederer. Odobrali sme sa od škpt. Hlásneho s tým, že prítomný zamestnanec ma ujistil, že presun do nemocnice je už zabezpečený... **V súvislosti s opísaným prípadom ťažkého zranenia náčelníka štábu Hlásneho natiska sa otázka, ako je možné, že tento dôstojník rovnako jako mnohí iní prežili v horách ťažké zranenia, alebo ochorenia.** Ved' opisovaná situácia, pohyby, prepady a prenasledovania nevyhnutne znemožňovali kvalifikovanu zdravotníckou starostlivosť. Pokusím se preto načrtnuť akými smermi sa uberala starostlivosť aj v týchto neveriteľných podmienkach.

Na tomto prípade možno aj dokázať, že povstanie a boj v horách bol CELONÁRODNOU záležitosťou, a že bez širokej podpory zdrvujucej väčšiny národa by sme nemohli prežiť ani len desať dní bez potravín, bez informácii o pohyboch nepriateľa, bez liekov a bez ošatenia. NÁROD STÁL ZA NAMI a iba s ich pomocou sme sa udržali a bojovali aj ďalej. Ak by tomu tak nebolo bývalo, nik by sa nebol našiel, kto by sa odvážil prituliť našich, obstarat' im púroviant a všemožnú pomoc, vrátane liečiv, riskovať obstarávanie falošných dokladov pre ranených a ich liečenie v nemocniciach, ktoré boli na obsadenom území. Tieto akcie nemohli ostať utajené, avšak KOLABORANTI boli v tak mizivej menšine, že nepredstavovali podstatné nebezpečenstvo pre túto celonárodnú pomoc. Boli obdobia, keď sme s civilným obyvateľstvom boli

v každodennom styku. Nikto z nich nemal na čele napísané jako zmysla. Nech sme oslovili kohokoľvek KAŽDÝ nám vychádzal v ustrety...VizInternetz roku 2003 (<http://www.szpb.sk/para.htm>) a (<http://www.szpb.sk/paraobr.htm>).

Další podrobnosti o parabrigádě, od kolektivu autorů (plk.MUDr.Rehák, gen.Gajdoš, gen.Schwarz)jsou z roku 1991. Zde bohužel jak v textu tak v obr.příloze; je špkt.K.Hlásný ještě „zcela zapomenut“ (<http://www.szpb.sk/para2.htm>). Zřejmě až „seriál o Československé špináži a kontrašpionáži“ z roku 2002 (<http://www.czsk.net/svet/clanky/svet/holasagenthtml.html>), upozornil šéflékaře parabrigády na význam již „zapomenuté“ osobnosti náčelníka štábu...

Z uvedeného je zřejmé, že velitel štábu parabrigády z boje neutekl, přičemž za zmíněných okolností přežil svoji smrt hned „několikrát“. Prvním jemu příznivým momentem za až bezvýhodné situace bylo to, že se mu z místa boje podařilo odplížit se pod trosky „baráku“. I po těžkém zranění si uvědomil, že ho jako živého nesmí Němci dostat. Dále bylo neméně důležité i to, že i když vojáci pod kulometnou palbou ustupovali, tak se našli i takoví, kteří ho „pečlivě ukryli“ ve sklepě domu. Dalším pro něho příznivým momentem bylo to, že tento dům jako jediný Němci nepodpáleli. Takže teprve až za několik hodin po boji, až po odchodu Němců, byl zaměstnanci lomu nalezen. Takto nějak mně to i vylíčil bývalý šéflékař parabrigády prof.MUDr.A.Rehák,DrSc., v srpnu 2005, při jeho návštěvě v Bratislavě. Nepochybně to byl prvořadě on, kdo zachránil náčelníka štábu, přičemž i po válce patřil mezi významné lékaře. Přehled o jeho odbornosti lze zjistit zde; (<http://www.lamac.sk/historia/osobnosti.asp?page=rehak>). Jeho aktivity po stránce lidských práv lze zjistit následovně; (<http://www.blisty.cz/aut/1248/art.html>) a rovněž i na této adrese: (<http://slovakia.humanists.net/ucitelske.htm>).

15.Poválečný osud velitele a náčelníka štábu parabrigády

Jak tomu bylo s našimi rodáky bylo po válce? Vladimír Přikryl byl po 2.světové válce velitelem posádky v Milovicích, v únoru 1949 již byl velitelem brněnské posádky. Bezprostředně po válce se i nadále, věnoval parašutismu, avšak jen v civilní sféře (<http://www.funjump.cz/zkazky/zkazky.php?p=5&a=5>).

Tehdejší pplk.gšt.Karel Hlásný zastával funkci náčelníka štábu 1.čs. obrněné divize ve Štefánikových kasárnách v Praze-Smíchově^{35,39,40}. Redakce časopisu „Konfrontace“ vydala ve Švýcarsku knihu Petra Paška „Odsuďte je k životu“ (1976). Je to mimo jiné i svědectví gen.Přikryla k vývoji událostí po únoru 1948. Profesor Kalvoda ve svém „vyjádření“ ke knize (s názvem „Strážce bratra svého“) říká, že generál Přikryl byl oddán E.Benešovi(viz i jeho postup ve SNP podle příkazů Londýna). Po válce měl s Benešem dohodnuto, že v „případě ohrožení republiky“ ho prezident „povolá k intervenčnímu zásahu“- viz Internet;

(http://www.cibulka.net/nnoviny/nn2001/nn04_2001/obsah/index.h

tm). Beneš prý jednal o stejné věci i s jinými veliteli posádek. Kalvoda říká, že z publikovaných dokumentů je známo, že během únorového puče, maširovalo v Praze pouze 6550 příslušníků dělnických milicí a v celém státě že jich bylo mezi 15 až 18 tisíci. Dělnické milice v Praze byly vybaveny pouze lehkými zbraněmi a jedna obrněná divize by je snadno rozehnala. Takto se o celé situaci z USA vyjadřuje profesor historie a politických věd Josef Kalvoda (1923-1999), náš přední představitel exilového křesťanského protikomunistického odboje (v březnu 1948 zatčen, před soudem byl propuštěn z vazby a poté se mu podařilo uprchnout do SRN).

Z uvedeného vyplývá, že to mohla být právě 1.čs. obrněná divize ve smíchovských kasárnách M.R.Štefánika, která mohla „intervenčně zasáhnout“, protože žádná jiná „obrněná divize“ v té době v Praze neexistovala. Této divizi velel generál Jaroslav Brož (**toto však není uvedeno v knize¹⁶**), bývalý zástupce velitele 1.čs.sam. brigády na východní frontě, na sklonku války. Takže lze snadno odvodit, že odchod gen.Brože do důchodu v prosinci 1947 (nebo převelení?) nebyla „nutnost ani náhoda“. A v téže samé době nebyla zřejmě ani náhoda to, jak byl náčelník štábu této divize „vyprovokován“ ke sdělení svého mínění o SSSR. Jako velitel štábu parabrigády v době bojů u Dukly to byl právě on kdo podepisoval „úmrtní listy“ řádově až stovek parašutistů, které již z výcviku v Jefremově osobně velmi dobře znal. Také jen on a velitel parabrigády nejlépe věděli o tom, proč parašutisté byli „roztrhání na minových polích“. Bylo to následkem unáhlených a těžko vysvětlitelných rozkazů od sovětského velení, které doslova parašutisty hnalo na minová pole a chtělo parašutisty za každou cenu jako „pěšáky“ použít k co nejrychlejšímu dobytí dukelského průsmyku (k co nejrychlejšímu dobytí Německa před postupující západní frontou= politický cíl?). Na ztrátách parabrigády jim již v té době zřejmě vůbec nezáleželo..

K tomuto je vhodné připojit krátký úryvek velitele roty 1.paradesantního praporu z knihy „Parabrigáda“ (Pivoluska, 1970), cit.: „Nemecké delostrelectvo hnalo naše ustupujúce jednotky priamo na minové polia. Vojaci padali buď zasiahnutí nemeckou delostreleckou palbou, alebo boli roztrhaní v minových poliach, ak se uhli z odminovanej cesty před dopadajúcimi granáty. Ruky, nohy, ľudské vnútornosti, zmrzačené telá vojakov doslova lemovali cestu z Pielnie na veliteľské stanovišťa praporu. Boľ to obraz hrozy. V živote som nič podobné nevidel. Moje skupina ustupovala posledná. Na nás už nemecké delostrelectvo nepálilo. Cez priedoch zatarasený telami našich vojakov sa nám podarilo prejsť. Volanie o pomoc sa ozývalo zo všetkých strán. A my sme museli bezmocne prechádzať cez túto spúšť. Pár osobných obvozov, ktoré každý mal, nepomohlo. Ranení a umierajúce vojaci ma oslovovali menom. Poznali ma - a ja som im nemohol pomôcť...“ - koniec citátu. Ke zmíněné knize pojednávající o parabrigádě je vhodné upozornit na to, že snad ani po válce do roku 1947, nebylo možné takto pravdivě a „katastroficky“ boje parabrigády popisovat. Bylo to však možné a jen krátce (kolem roku 1968), čehož generál Juraj Pivoluska využil, i když krátce nato, byla jeho kniha z našich knihoven stažena.

Vrátíme li se k názoru náčelníka štábu 1.čs.obrněné divize

na „sovětskou vojenskou diktaturu“ u Dukly; tak ten zřejmě již dříve byl velice dobře znám- mezi agenty OBZ v Praze. Takže chytře využili „slavnostní rozlučkové příležitosti“ s generálem Brožem a zahráli tak na „citovou strunu“ bývalého náčelníka štábu parabrigády, aby jej tak snadno vyprovokovali a „vyřadili z boje“. A tak již koncem prosince 1947 byla obrněná divize v Praze pod jejich velením... Podle názoru profesora Kalvody byl generál Přikryl voják, který dovedl bojovat, politicky však nemyslel a snad ani politicky myslit nedovedl. Takže v rychlém sledu událostí zřejmě ani nezaznamenal to, že již se na obrněnou divizi v Praze nelze spoléhat, takže zřejmě tak jako ostatní velitelé, tak i on byl překvapen vývojem únorových událostí...

Generál Marcel Ludikar, který v roce 1948 emigroval a vrátil se v roce 1949 zpět do služeb RAF (Royal Airbone Forces) ve své publikaci „Vojáci ve třetím odboji“ (<http://www.army.cz/acr/raf/část/040.htm>) říká v této souvislosti následující:,cit.: „O funkci OBZ a dobře připravené komunistické mafii v čs.armádě svědčí také to, že velická většina nekomunistických velitelů byla v době puče odvelena od svých jednotek (kde se těšili důvěře svých podřízených), do kurzů, škol, na stáže apod., i když si pučisté museli být vědomi naprosté nepřipravenosti nekomunistů k jakémukoli zásahu. OBZ zasáhlo již kolem 22.února a během dalších týdnů konsolidování komunistické moci pokračovala ve státě zatýkáním a zastrahováním.

Podíváme-li se zpět na situaci v Evropě, byl by jakýkoli pokus o odpor jen hrdinným gestem. Zatímco byli naši kamarádi, kteří z jakéhokoli důvodu neopustili Československo shromažďováni ve věznicích a někteří jako generál Píka, majoři Nechanský, Černý a jiní pod šibenicemi, několik set bývalých letců a vojáků opouštělo vlast, aby si zachránili život a svobodu. První političtí prominenti a důstojníci byli po přechodu hranic do Bavorska shromažďováni v Alaska House u Frankfurtu... Ti kteří přišli do exilu později, byli shromažďováni v uprchlických táborech, v nichž byly ubohé materiální podmínky...“- konec citátu.

V únoru 1948 se uskutečnila schůzka generálů, jak ve svém svědectví („Odsudte je k životu“; 1976), uvádí generál Přikryl. Zmíněný generál Ludikar však říká, že o této schůzce nemůže nic říci. Jestliže však k ní došlo proto, aby byl projednán postup armády během očekávaného komunistického puče, pak říká že je jasné, že k žádným konkrétním závěrům nedošlo... V této souvislosti však je zajímavé i to, že v další výpovědi gen.Přikryla („Za vlády tmy“,1993), není od něho ani zmínky o jeho aktivitách v době „únorových událostí“ roku 1948.

V roce 1949 však k určitému „hrdinnému gestu“ skutečně došlo (avšak bez účasti gen.Přikryla), jak se lze dočíst na Internetu

(<http://protikomunisticke.misto.cz/svedectvi/5c.htm>), kde se říká následující,cit.:“Skupina JUDR.Borkovce a Charváta byla jedinou polovojenskou organizací, která měla po únoru největší naději na úspěch, kdyby nedošlo k nahodilému prozrazení plánované akce, selhání spojky při předávání instrukcí na brněnském nádraží... Na poslední chvíli se dr.Borkovcovi a pplk.Prokešovi (poznámka; pplk.Prokeš byl tak jako gen.Přikryl

rodákem od Zábřeha na M.) podařilo pro chystaný převrat získat i velitele milovické posádky (poznámka; jedná se o chybu, protože gen.Přikryl již byl od 15.února 1949 velitelem brněnské posádky) gen.Vladimíra Přikryla, který několik měsíců předtím odmítl spolupráci mjr.Jebavému. Shodou okolností byl generál Přikryl prvním, kdo o připravované akci věděl a byl také první zatčen. V okamžiku vypuknutí povstání byl právě vyslýchán v budově hlavního štábu... Akce byla zahájena zkušebním přepadem litoměřické věznice 12.května 1949 družinou Vratislava Polesného a Josefa Charváta. Bylo pozatýkáno 112 důstojníků a poddůstojníků čs.armády a 54 civilistů. Major četnictva Steiger spáchal při zatýkání sebevraždu. K „úspěšné“ akci blahopřáli ministru Václavu Noskovi všichni ministři, V Národním shromáždění mu uspořádali bouřlivé ovace...“- konec citátu.

Z výpovědi gen.Přikryla (jeho publikace „in memoriam“; „Za vlády tmy“, 1993) však nevyplývá, že by se byl zapojil do ozbrojeného povstání v roce 1949, protože říká,cit.: „ Na začátku dubna 1949 vstoupil do mé kanceláře náčelník štábu major Otto Klíva, aby oznámil příchod pana Květoslava Prokeše... Okamžitě jsem měl po náladě neboť jeho jsem poznal jako lehkomyšlného, bezcharakterního a a velmi ctižádostivého důstojníka, který se vyhýbal svým stavovským povinnostem... Pokud si dobře vzpomínám , velmi se tehdy podivil nad řadou mých válečných vyznamenání. Ptal se mně také , jak se mi líbí v Brně, zda tu již mám byt a jak jsem se rozloučil s táborem v Milovicích... V dalším rozhovoru potom zavedl hovor o plk.Karlu Lukasovi (pozn.: rovněž rodák od Zábřeha na M.), který prý byl zatčen. Podotkl jsem, že se pravděpodobně víc jedná o Lukasův americký vůz značky Packard než o nějaký politický delikt. Nakonec se Prokeš zmínil, že odjíždí na Slovensko, kde bude mít důležité porady. Ovšem nic konkrétního neřekl. Náš tehdejší rozhovor naštěstí přerušil náčelník štábu, neboť mi připomněl odjezd do dělostřeleckých kasáren...“- konec citátu.

V knize „Za vlády tmy“ (1993) se uvádí, že dne 17.5.1949 byl gen.Přikryl zatčen, přičemž v trestním oznámení se mj. říká,cit:“ Podezřelý jednak doznal, že byl PROKEŠEM informován o chystaném převratu, jednak je plně usvědčen Květoslavem PROKEŠEM, který v rozhovoru kritického dne s generálem PŘIKRYLEM vedeného zjistil, že tento s provedením převratu souhlasí, a proto mu dne 13.5.1949 po spojce poslal dva dopisy s konkrétními úkoly pro provedení puče na Moravě...“ - konec citátu. Celkově tedy shrnuto, z výpovědi generála Přikryla tedy vyplývá, že se žádného „převratu“ v období 1948-49 osobně neúčastnil, že tedy veškerá obvinění k jeho zatčení a věznění byla uměle vykonstruovaná. Bohužel však v souvislosti se zábřežským rodákem, pplk.Prokešem (ten byl bohužel s dalšími důstojníky popraven).

K tomu lze dodat, že oba; bývalý velitel i náčelník štábu parabrígy neprijali členství v KSČ, před únorem 1948 a oba měli smůlu u tehdy již komunisty kontrolované „ČSLA“, kde měl značný vliv již v úvodu této studie zmíněný „brigádní generál“ Rejcin. Ten podle majora Mastného nenáviděl druhou brigádu, postavenou většinou ze Slováků rychlé divize, která přeběhla k Rusům na Krymu. Vyslovil se o brigádě tak, že byla

prodchnuta luďácko - fašistickým duchem...³¹. Takže se nelze divit tomu, že Karel Hlásný měl smůlu a současně i štěstí, že vysokých funkcí v ČSLA byl zbaven již v prosinci 1947^{2,45} (o to dříve musel emigrovat). Vladimír Přikryl „vydržel“ v ČSLA jen do května 1949, potom již byl jeho život díky Rejcinovi (podle gen.Přikryla zejména díky R.Slánskému) značně složitý³⁵. Major Mastný v Londýně, v roce 1979 uzavírá své vzpomínky na 2.čs.parabrigádu těmito slovy: **„Uvěznění velitele parabrigády s řadou jiných důstojníků se mohlo zrodit jen v perfidním mozku Reicina, jenž však nakonec skončil na šibenici (pozn.:podobně jako Slánský, v r.1952) režimu, kterému tak horlivě pomáhal k moci“** ³¹.

Literatura

45. Hlasny, E.: Story of our Life- Love, Action and Drama
Around the World; Monterey 2003; 95 stran

16.Podrobnosti o emigraci pplk.gšt. Karla Hlásného do USA, byly objasněny až po 55 letech

Již prosinci 1947 (13.12.1947), tedy více jak 2 měsíce před únorovým převratem, byl tehdejší 36-letý pplk.gšt. Karel Hlásný, zbaven své vysoké funkce v generálním štábu ČSLA. Již tehdy nevěděl jak to s ním dopadne, byť jen za názor, co si myslí o demokracii v SSSR. Bylo by zajímavé zjistit; kolik a zda vůbec se takto nějaký vyšší důstojník naší armády- v té době- „na rovinu“ vyjadřoval. Jistě by bylo možné jeho předúnorovou anabázi znát již dříve, alespoň v jeho rodišti-regionu, pokud by naši historici měli zájem příslušné spisy vyhledat a zveřejnit. Opět však, jen díky iniciativě jeho blízkých- příbuzných se to lze „polooficiálně“ dočíst, až v roce 2003 v publikaci jeho manželky⁴⁵ : **Hlasny Eva; Story of our Life; Love, Action and Drama Around the World; Monterey 2003; 95 stran**. Lze to zjistit z následujících úryvků ze zmíněného dokumentu, kde Eva Hlásná píše (cituji);

Koncem roku 1947 se politická situace začala přiostrňovat. Komunisté se začali připravovat na převzetí státní moci za podpory SSSR. Někteří z českých důstojníků-komunistů, kteří během 2.světové války bojovali v Rusku tomuto napomáhali. SSSR měl zájem mocensky ovládnout celou východní Evropu, kterou ve válce osvobodil. Takže Československo mělo zaplatit za své osvobození ztrátou demokracie. Politické „čistky“ začaly jako první v armádě. Všichni důstojníci, kteří během války „prošli Anglií“, tak začali býti nežádoucími. Byli vystaveni perzekuci a neodůvodněnému obviňování.

První obrněná divize v Praze (pozn.: Štefánikovi kasárny na Smíchově), ve které Karel byl náčelníkem štábu, uspořádala rozlučkovou oslavu, při odchodu do důchodu (pozn.: zřejmě však se jednalo o jeho převelení- od 1.12.1947 velitel tankového sboru v Olomouci¹⁶) velitele divize, generála Jaroslava Brože (8.12.1947). Účastníci této „party“ si neuvědomovali, že již

delší dobu nebylo vhodné na veřejnosti říkat svoje názory. Během slavnostních přípitků a volné zábavy však byli přítomni ostražití „informátoři“, již tehdy komunisty ovládaného „Obranného zpravodajství“ (OBZ). Karel byl jedním z nich vyprovokován, aby vyjádřil svůj názor na SSSR, kde rovněž během války působil. Karel mu „na rovinu“ odpověděl, že v SSSR poznal politický útlak a teror a že dává přednost demokracii (jinak řečeno; nemá zájem vést své vojáky proti západním demokraciím). Jen tato jeho „poznámka“ ho stála ztrátu vysokého postavení v ČSLA (13.12.1947), navíc i s pohružkou uvěznění, za hanobení SSSR.

Na štěstí díky intervenci jeho vlivných přátel z války (pozn.: byl mezi nimi i pozdější ministr národní obrany Bohumír Lomský, bývalý štábní kapitán ve funkci náčelníka štábu 1.čsl.armádního sboru, v době bojů o Dukelský průsmyk), byl Karlův případ uzavřen, ještě dříve než se komunisté dostali k moci. Pokud by to bylo později, bylo by to pro něho mnohem horší. Prodělal tak jen tří-měsíční zkušební lhůtu, byla mu ponechána hodnost podplukovník. Byl převelen do posádky Karlovy Vary, kde byl velitelem praporu. Celkově však řečeno, nedopadlo to nejhůř... V Karlových Varech byl však vystaven intenzivnímu komunistickému nátlaku (přesvědčování). Výsledkem měl být jeho souhlas ke vstupu do KSČ. On však tuto nabídku nepřijal s odůvodněním, že potřebuje čas na rozmyšlenou... Tato situace však u něho vyvolávala znepokojení a nejistotu. Během pobytu v Karlových Varech, blízko hranic se západním Německem, začal Karel „zkoumat“ možnosti útěku z Československa...

Vzhledem k tomu, že Karel odmítal přijmout členství v KSČ, tak byl převelen dále do vnitrozemí, do posádky v Bruntále. Byl tím znechucen a upevněn v úmyslu, že tam skončit nemíní... Po těžkém zranění ze SNP u něho přetrvávaly problémy po střelném poranění pánevních kostí, objevila se kýla. Nechal se operovat, rekonvalescenci absolvoval v lázních Darkov (31.8.-11.10.1948), přičemž toto období využil k setkání s plukovníkem gšt. Aloisem Hakem, který se během války v Anglii oženil a po válce žil se svou manželkou Angličankou v Praze. Po únoru 1948 se chtěli oba vrátit do Anglie, ale učinila tak jen jeho manželka (pozn.: ten jako demokracii věrný důstojník, nechtěl hned po únorovém převratu „vyklidit pole“; avšak na příkladu svého přítele Karla poznal, že i on musí koncem roku 1948 emigrovat). Karel v září 1948 naposled navštívil své rodiče a sourozence v Bludově. Nic nikomu neřekl, nechtěl nikoho zatěžovat svými problémy. Na mé narozeniny 18.října 1948 mne Karel navštívil v Praze. Během našeho setkání mně sdělil, že má v úmyslu na delší čas „odejít“. Předpokládal, že komunistický režim dlouho nevydrží, takže potom se vrátí... Když se Karel vrátil do Bruntálu, tak již měl připraven rozkaz ke převelení do Brna. Karel však nemínil uposlechnout. Rozhodnul se, že se pokusí využít této situace k útěku z republiky. Převelení do Brna, to mohla být na něho nastražená past... Karel

měl v té době oficiálně vyřizenou dovolenou od 11.11.- 25.11. 1948 a urychleně se kontaktoval se svým přítelem z Anglie plukovníkem gšt. Aloisem Hakem..

Takže 14.11.1948 se společně přesunuli do prostoru Mariánské Lázně(pozn.: tam v roce 1983 absolvoval „jednorochní“ základní vojenskou službu jeho synovec Ing.četař absolvent Karel Hlásný u „bojováků“, dokonce i jako jako zástupce velitele roty). Tam přenocovali a dalšího dne začal vlastní útěk. Taxikem se dostali do vesnice Žandov, kde na ně čekal průvodce. Ten jim dal potřebné informace a vedl je stezkami přes lesy. Když se již setmělo, tak po páté hodině odpoledne, dal jim poslední informace k dalšímu útěku přes hranice a vydal se na zpáteční cestu. Alois a Karel měli v úmyslu překročit státní hranici během noci. Asi hodinu procházeli lesem, přičemž byla taková tma, že zakopávali o kořeny a ležící stromy. Nebylo možné svítit si na cestu, protože by tak mohli upozornit pohraniční hlídku. S těžkými batohy bylo obtížné dále postupovat a tak se rozhodli v lese odpočinout. Potom procházeli lesní stezkou houštinami, pokračovali plížením až ulehli vysílením. Po rozednění 16. listopadu, hladoví a prokřehlí z chladné listopadové noci, Alois a Karel opět si připnuli batohy a rozhlédli se. Před nimi byl nejvyšší vrchol „Dyleň“ (pozn.:940 m.n.m.), na který se zorientovali a již chůzí zahřátí snadno vystoupili. Odtud mohli na východ vidět roztroušené české vesnice a na západ německá města (pozn.: Tirschenreuth, Wiesau, Mitterteich). Řekli „poslední sbohem“ své vlasti a přešli na Západ. Po přechodu státní hranice se dostali do zony USA, kde se ohlásili na policejní stanici a zažádali o víza.

První Vánoce strávil Karel s přáteli v mezinárodním táboře pro uprchlíky (pozn.:jako resident „International Refugee Organization“-IRO, číslo průkazu; Identity Card No 536593)¹. Tam také asi pět měsíců byl zaměstnán jako řidič nákladního auta. Rozloučil se s přítelem Aloisem Hakem, který odejel do Anglie. Karel však v Evropě zůstat nechtěl. Nejsnadněji bylo možné dostat vízum do Austrálie. Příslib obdržel 25.10.1949, takže teprve až po ročním pobytu v Německu, v prosinci 1949 odcestoval do Austrálie. Poslal mně první dopis, více jak rok jsme spolu nekomunikovali. Já jsem mezi tím ukončila studium v Praze a odpromovala. Potom mně poslal již z Itálie další, tentokrát osudný dopis, který zapříčinil výslech na policii a znamenal pro mne od té doby stálou cenzuru korespondence.

Do Austrálie dorazil Karel 30.ledna 1950. Nejdříve pobýval v táboře, kde mu jeden člověk poradil, aby odevzdal své dokumenty a vstoupil do Australské armády. Bohužel to nešlo uskutečnit, protože nebyl Australan (pozn.: později však by to již šlo, jak je výše uvedeno- po získání „občanství-Certificate No. 129374“, ze 14.5.1952). Nejdříve pracoval jako dělník v kotlárně v Adelaide. Trpěl však špatným klimatem a těžkou prací. Zde poprvé se rozcházel jeho představy o svobodném životě s tvrdou realitou. Začal mít znovu problémy

s kýlou. Podrobil se operaci a později z tohoto důvodu získal lehčí práci jako úředník. Dne 1.9.1950 poslal z Austrálie dopis, kde popsal svoji situaci a přiznal, že prožil jednu z nejtvrdějších životních situací. Stále žádal o emigraci do USA. Od 11.4.1951 pobýval v Sydney, kde byl zaměstnán u firmy (N:S:W:), prodávající motorová vozidla. Od prosince 1951 nastoupil jako účetní a pomocná administrativní síla na velkém statku (asi dva miliony akrů půdy) v N.W. Queenslandu, kde bylo 90 tisíc ovcí a 30 tisíc kusů skotu. Odtud napsal rodičům do Bludova (přes sestru Marii žijící v Bludově) a pořád čekal na vízum do USA. To se mu konečně téměř po třech letech (pozn.: od vstupu do zony USA v Německu) podařilo. Takže 27.8.1952 imigrační vízum získal. Rozloučil se s přáteli v Sydney, napsal dopisy rodičům do Bludova, mně a všem přátelům. Karel byl velmi společenský a všude kde byl se držel svých přátel. To mu vždy pomáhalo přežít těžké životní situace.

Z Austrálie odcestoval 29.8.1952 přes Nový Zéland do Honolulu (Havajské ostrovy), kde byl přijat jako „permanentní rezident“ Spojených států amerických (30.8.1952). Jeho přátelé z emigrace (Hušek a Waltr) mu našli místo ve Vojenské jazykové škole v Monterey, v Kalifornii. Cesta za svobodu, která začala ilegálním překročením čsl.státní hranice v listopadu 1948, skončila 30.8. 1952 (pozn.: v den mých 6-letých narozenin) uvítací větou mladého Američana: „Jste pan plukovník Karel Hlásný?“ Karla tak potěšilo nejen toto vstřícné uvítání a slunné počasí, ale i srdečné objetí jeho kamaráda Jaroslava Huška (pozn.: bývalý prokurátor- JUDr., v období 1945-48 úředník na ministerstvu zahraničního obchodu v Praze), který ve zmíněné škole již vyučoval. Hned po příjezdu školu navštívil, byl zde představen vedoucímu čs.oddělení školy panu Menšíkovi. Ten byl fascinován jeho životními osudy a zážitky a nabídnul mu zaměstnání. Od 8.9.1952 byl Karel zaměstnán u civilní správy zmíněné Vojenské jazykové školy, presidio of Monterey, jako instruktor pro cizí jazyky. Byl ohromený možností učit americké vojáky český jazyk a předávat jim své válečné zkušenosti. S americkými vojáky a studenty oslavoval i různé kulturní události, které se konaly v Československu. Studenti se s nadšením učili i české tance a písně.

Po všem co prožil se mu hned Monterey jevilo jako krásné město s příjemným klimatem. Začal žít opět čilým společenským životem, přátelil se s Jardou Huškem. Byl velice spokojený, protože měl rád svoji práci. Proto se také rozhodl přispět odbornou knihou o československé armádě (pozn.: „Military Tactics of Czechoslovak Armored Forces“, 1953; 85 stran). Psal ji několik měsíců a byla velmi dobře přijata. Došlo ke změně v osobním životě jeho přítele Jaroslava Huška, který se v Monterey oženil s Angličankou. Bohužel, brzy se jeho zdravotní stav zhoršil a zemřel na nádor mozku (pozn.viz; „Poslední pocta“ od J.Pejskara). Karel tak ztratil dobrého

přítele a litoval, že Jarda neměl možnost vrátit se do vlasti. Sám se intenzivně věnoval své práci. V osobním životě zůstal starým mládencem, samozřejmě že se také chtěl oženit a mít vlastní rodinu. Proto koncentroval své úsilí k tomu, aby mne dostal do Ameriky. Byl to pro něj velice obtížný úkol, protože ve své vlasti byl považován za vlastizrádce- dezertéra.

17. Některé další rodinné souvislosti...

Z tohoto dokumentu, který mj. byl i podkladem k natočení 13. dílu zmíněného seriálu³⁹ a bude zřejmě jako „skutečný příběh“ v Kalifornii i „zfilmován“ vyplývá i to, že plk.gšt.Alois Hak (první pobočník gen.Klapálka od Tobruku a zástupce velitele 3.čs.sam. brigády v SSSR)³³ i pplk.gšt.Karel Hlásný- „prchali“ z republiky až v „nejzazší“ době. Kdy pro ně jako „bývalé“ důstojníky generálního štábu byl útěk značně nebezpečný, protože byli neustále sledováni... Jak tomu bylo u A.Haka s „oklamáním špiclů“ není známo, avšak podle zmíněného dokumentu Karel Hlásný využil dovolené během převelení z Bruntálu do Brna.

Převelení Karla Hlásného do Brna (listopad 1948), kam jako velitel „Velké brněnské posádky“ byl převelen (únor 1949) i jeho přítel a velitel z války (brig.gen.V.Přikryl), to byla zřejmě skutečně „past“, do které se později měl chytit- společně se svým velitelem. Protože v té době mnohem „pevněji postavený“ a o jednu generaci starší gen.Přikryl- byl v květnu 1949 odsouzen za „velezradu“ na více jak 9 let do vězení³⁵, přičemž jen tak-tak unikl trestu nejtvrděšímu (zachránil jej zřejmě „Řád Suvorova II.stupně“ za bitvu o Kyjev...). Mnohem mladší, dříve rovněž vysoce postavený, avšak režimu „vzpupný“ K.Hlásný, ten by měl obhajobu zřejmě značně složitější...

Tím že emigroval jako vysoký důstojník do zahraničí a zejména potom proto, že po dobu 27 let (1952- 1979) působil jako učitel ve „Vojenské jazykové škole Pentagonu“ v Kalifornii- byl v bývalé ČSFR téměř zapomenut. Rodiče Karla Hlásného zemřeli za několik let po jeho emigraci (Anna Hlásná 1876-1953; Antonín Hlásný 1871-1956), čímž korespondence s jeho rodným domem skončila. Jsou pochováni na bludovském hřbitově. Oba zemřeli doma, ve společné domácnosti se synem Josefem a snachou Zdenkou. Já jako jejich syn (1946) si na zmíněnou dobu 50.let vcelku dobře vzpomínám a rovněž i na dobu pozdější, kdy již jako vysokoškolák jsem si byl vědom důležitosti některých dokumentů ukrytých v našem domě na půdě. Jednalo se zejména o dva dokumenty^{46,47}, přičemž je třeba dodat, že se dále jednalo o různé písemnosti z doby, kdy strýc Karel studoval (viz seznam literatury). Avšak jen z těchto dvou dokumentů a dále i ze seznamu jeho válečných vyznamenání, které jsem poznal u strýce Toníka v Ivance při Dunaji vyplývalo, že strýc Karel byl ve SNP významnou osobností. Že tedy jeho vojenská „degradace“ v prosinci 1947 o které jsem rovněž od strýce Toníka dosti věděl- to se neslučuje s tím, jak byli hrdinní partyzáni ve SNP „opěvováni“.

Takže někde- někdo musel lhát, což jsem při určitých příležitostech dával svému okolí na vědomí. Měl jsem však s obhajováním této „pravdy“ nepříjemnosti, na následujícím příkladu. Po složení zkoušek k 1.atestaci (1973) jsem začal

usilovat o to, abych se jako praktický veterinář (tehdy se říkalo „veterinární expert“) dostal pracovat do Alžírsko. Tehdy jako jeden z mála veterinářů jsem měl poměrně solidní znalosti z francouzštiny (SVVŠ Šumperk, 1960-63; francouzská konverzace a gramatika u paní profesorky Berčukové), takže jsem měl výraznou přednost před ostatními kolegy. Zapomněl jsem však na to, že k vycestování z ČSSR na západ, že potřebuji cestovní pas. Že tedy musím mít, zejména když nejsem členem KSČ, dobrou pozici na OV KSČ. Při jedné podnikové slavnostní příležitosti (padesátiny kolegy) v srpnu 1974, v době až "pompézských" oslav 30. výročí SNP, jsem byl málo ostražitý.

Oslavy se totiž účastnil i poslanec národního shromáždění a předseda jeho branného výboru (soudruh Švehla) a člen ÚV KSČ (soudruh Toman), kteří byli tehdy předsedy JZD na Písecku. V jejich přítomnosti jsem se při této "emotivní" příležitosti nelichotivě zmínil o průběhu SNP. Na štěstí však jsem byl tehdy natolik obezřetný, že jsem se nezmínil o materiálu (kopie dopisu- zprávy pro velení 1.čsl.armády z 9.10.1944⁴⁶), ze kterého jsem čerpal při "školení" zmíněných soudruhů. Výsledek však byl ten, že jsem již nikam "necestoval", protože jsem v roce 1976 nedostal cestovní pas. Zároveň mně bylo tehdy „soukromě“ doporučeno, abych o pas raději vůbec neusiloval a úřady tak zbytečně „nedráždil“ (zastával jsem funkci okresního veterinárního dietetika), protože bych stejně nedostal vízum..

Něco konkrétnějšího a z oficiálních zdrojů bylo však možné zjistit až ve zmíněné knize o SNP, vydané v roce 1984³⁴. Potom využívaje tohoto materiálu jsem již častěji „pravdu“ o hrdinech SNP proklamoval. V roce 1983 jsem složil zkoušky ze II.atestace s mimořádnou pochvalou rektora VŠV v Brně. Byla mně nabídnuta možnost dalšího postgraduálního studia, zakončeného dizertační prací. Když jsem však o toto začal po roce 1986 vážněji usilovat, opět jsem narazil na nesouhlas OV KSČ. V prosinci 1986 jsem měl přednášku na dvoudenní konferenci v Bánské Bystrici (Výskumný ústav luk a pasienkov). Při této příležitosti jsem navštívil „Památník SNP“. Hned po příchodu do vstupní haly jsem viděl velký „hlavní panel“, kde v důstojníkově, který byl čelně postaven a dalekohledem obhlížel terén- jsem poznal strýce Karla. Zády k němu stála skupina asi tří důstojníků. Pod panelem byl nápis; „Velenie paradesantnej brigády při rekognoskácii terénu“... Vzhledem k tomu, že jsem se v záležitosti říkání pravdy o SNP stal až pro mne nebezpečně známým, měl jsem při tomto i potřebné svědecké výpovědi o mém počínání. Ty se potom v roce 1990 staly podkladovým materiálem k tomu, abych byl rehabilitován⁴⁸ a byla mně umožněna obhajoba dizertační práce tzv. „veřejnou vědeckou rozpravou“. Takže nakonec byla moje dizertace takto rychlejší a pro mne značně jednodušší (podkladovým materiálem byl pouze „svazek“ kopií mých publikací z vědeckých časopisů..)

Vrátíme-li se zpět k tomu, jak strýc Karel z emigrace komunikoval s rodinou v ČSSR- tak to bylo zejména prostřednictvím jeho o 10 let staršího bratra Toníka (1901). Ten byl bezdětný (bytem Ivanka při Dunaji- Bratislava) a v podstatě jen díky jeho finanční podpoře (od února 1924 do konce roku 1940; správce velkostatků v Piešťanech, v Kaplné u

Trnavy a nakonec v Ivance při D.⁴⁹), mohl jeho bratr Karel již na reálce v Šumperku studovat. Jak z „Prohlášení“ Karla Hlásného vyplývá⁴⁷, tak si svého nejstaršího bratra i později (červenec 1947), na vrcholu své vojenské kariéry v Československu, skutečně vážil (viz i dokument⁵⁰ -rukopis jeho bratra Toníka- pozn.: dlouholetý „hlavní agronom“ v JRD Ivanka při Dunaji). Z toho také vyplývá i to, že nedaleko od něho v Bratislavě, prožil i začátky své vojenské kariéry, kde 8.října 1929 nastoupil dobrovolně činnou vojenskou službu u dělostřeleckého pluku a kde 27.9.1930 složil zkoušku jako důstojník v záloze. Od 1.ledna 1931 byl zařazen jako instruktor ve škole pro důstojníky lehkého dělostřelectva v záloze v Bratislavě⁵⁰.

Další korespondence a spojení s Bludovem- bylo prostřednictvím jeho sestry Marie Plhákové, roz. Hlásná (1909); bytem Bludov, Bohutínská ulice, která i navzdory s problémy s komunistickým režimem, jen ta z Bludova se svým bratrem, písemně komunikovala. Dalším jeho sourozencem byl starší bratr František (1906), bytem Praha- Satalice, u kterého měl strýc Karel velmi dobré zázemí jak před, tak i po válce. Ten bohužel na „přátelství“ s bratrem Karlem po roce 1948, nejvíce z jeho sourozenců doplatil. Do té doby byl zahradním architektem (absolvent zahradnické školy v Praze- Troja; 1926), v roce 1949 byl přeřazen na dělnickou profesi v továrně, kde onemocněl na „zaprášení plic“ (zemřel v roce 1956 ve věku 50 let). Jeho syn Jiří jako jediný z rodiny Hlásných, byl rovněž výsadkářem (II.výkonná třída)⁵¹.

Literatura

46. Dokument; „Situační zprávy o působení partyzánů v SNP“ (4 listy), zaslaná velitelství 1.čs.armády na Slovensku; ze dne 9.10.1944 (uprostřed podepsán; škpt.Hlásný)
47. Dokument; Prohlášení v záležitosti nařčení mého bratra... Ivánka při Dunaji, 26.7.1947
48. Dokument; Kopie „rehabilitačního“ dopisu (ze dne 30.10.1990) od „České komise pro vědecké hodnosti“ (Zn: 565/90-ČKVH)- potvrzující povolení obhajoby kandidátské dizertace pro MVDr. Josefa Hlásného- veřejnou vědeckou rozpravou
49. Dokument; Pracovní životopis Antonína Hlásného; od 1.7.1918 do 1.3.1963 (podepsán; Anton Hlásný)
50. Dokument; Žádost Karla Hlásného (rukopis jeho bratra Toníka) adresovaná Presidiu zemského úřadu v Praze, v době konce jeho vojenské zákl.služby.
51. Dokument; Kopie z „Vojenské knížky“ Jiřího Hlásného, synovce Karla Hlásného

18. Zajímavá změna na Slovensku po odhalení špionáže v USA...

Zvláštní pozornost si zasluhují pracovní a odborné aktivity již zmíněného bratra Antonína Hlásného v období, kdy Karel Hlásný v USA „spolupracoval“ s čs.rozvědkou, což bylo ukončeno 21.června 1961⁴⁵ vyhoštěním mjr.Nacvalače z USA.

Zhruba o mesiac dříve (1.květen 1961) byl však v ČSSR prezidentem republiky vyznamenán Řádem práce „pracovní kolektiv“, vedený Antonínem Hlásným (číslo matriky; 1638, podepsán předseda vlády Viliam Široký). Za jakých okolností bylo tohoto v té době tak „významného“ ocenění dosaženo se lze dočíst v odborné publikaci⁵², vydané v roce 1961 v Bratislavě. Lze říci, že až v „superlativech“ se tam pojednává o již zmíněném bludovském rodákovi Antonínu Hlásném. Zřejmě jako první z „Bludováků“ se stal nositelem „Řádu práce“, avšak aniž by to příslušné instituce stačily ze Slovenska „přetlumočit“ do jeho rodného Bludova. Jak a proč byl Antonín Hlásný tak vysoce poctěn, to vyplývá z citací následujících úryvků ze zmíněné publikace⁵²:

„Uvedené údaje jasne dokazujú, že hranice zvyšovania úrod sa dajú ďalej posunovať. Tak to tvrdil aj agronóm družstva Anton Hlásny, keď pred rokmi odporúčal členskej schodzi družstevníkov venovať väčšiu pozornosť pestovaniu kukurice. Jeho slová zavážili. Veď ho družstevníci poznali ako skúseneho odborníka, ktorý nielenže poznal družstevný chotár jako svoju dľaň, **ale rozumel aj počasiu, kedy zažuje vetrik, kedy prichádzajú dažde a rozumel aj pode. Družstevníci dali na jeho slová, jeho optimizmus prešiel i na nich. Verili v to, čo chceli dosiahnuť práve tak, ako veril v úspech aj sám agronóm Hlásny...**

Najprv si povedzme, čo všetko urobil kolektív Antona Hlásneho pre dosiahnutie rekordnej úrody? Nech však o tejto veci hovorí sám agronóm družstva. Súdruh Hlásny sa najprv dobrácky zasmee, pohľadí si dľaňou riedke šedivé vlasy, potom sa rozhovorí. Nie je mu naponáhlo, hovorí pomaly, rozvážne; - Budete prekvapení, ale rekordná úroda si nevyžadovala nijaké zvláštne, alebo takzvané zázračné opatrenia-. O veľkých prednostiach kukurice a nevídaných možnostiach zvyšovania hektárových úrod nás presvedčilo Hnutie majstrov vysokých úrod. Neprepínam, keď tvrdím, že pri starostlivosti o podu, o jej vydatné obohacovanie živinami pri správnej agrotechnike v našich podmienkach možno dosiahnuť aj na bežných plochách po 90 až 100 q kukurice v zrne z hektára, zdorazňuje majster vysokých úrod. Hej, kukurica má dostať takú opateru, akú si právom zasluhuje. To si uvedomuje Anton Hlásny a jeho kolektív, ktorý bol na 1.mája tohoto roku vyznamenaný za dosiahnuté úspechy Radom práce... No kolektív Antona Hlásneho nedosiahol vysoké úrody len v pestovaní kukurice na zrno. Vlni získal dobré skúsenosti aj v pestovaní kukurice na voskovo- mliečnu zrelosť na siláž...

Starostlivosť majstrov kukurice aj o ostatné krmoviny, a vďaka tejto starostlivosti dosiahnuté vysoké úrody a kvalitný, bezstratový zber úrody, predstavujú nám Hlásneho kolektív v najlepšom svetle. Je pravda, že aj pracujúci v živočišnej výrobe dosahujú prenikavé úspechy. Veď vyše 3000-litrová ročná dojivosť na jednu dojniciu je pekný priemer. Lenže ťažko, veľmi ťažko by to išlo bez bohatej a kvalitnej krmovinovej základne, bez takých podmienok, aké Hlásneho kolektív pre rozvoj živočišnej výroby vytvoril. Zlaté ruky a iniciatíva Antona Hlásneho prináša teda svoje plody. Družstevníci sa už dávno presvedčili, že s prírodou možno bojovať a boj proti nej vyhrať.- Nehovorte, akoby úspechy v pestovaní kukurice boli

len mojou zásluhou. Jeden člověk by ani při nejlepší volí nezvládl splnit takú závažnú úlohu. Čo by to prospelo, že viem, kedy treba siať, aké osivo dať do pody, kedy podu otepovať, kultivovať i okopávať, ak by sme nemali ľudí, ktorí ochotne a podľa najlepšieho vedomia plnia svoje povinnosti (aj mladé svazačky sestry Holagrínové si vzorne...) - protestuje s úprimným rozhorčením proti chvále jeho osoby (pozn.: v této fázi „novinářského výsledku“ již je zřejmé, že „majster úrod“ je „superlativ“ k jeho osobě tak ohromen, že až protestuje)...

Teší nás, že môžeme odovzdávať svoje skúsenosti iným poľnohospodárom, no veľa sa učíme aj my sami od našich hostí. Najmä sovietski poľnohospodári nám vedia veľa dobrého poradiť - spomína súdruh Hlásny pri lístovaní v knihe návštev... Súdruh agronóm upiera teplý pohľad na zarámovaný diplom a trochu precitlivene sa ozve; - Keď som mal päťdesiat rokov, povedal som si, čože je to! Starý budem až pri šesťdesiatke. A dnes vravím zase, čože je ešte šesťdesiatka? Akosi sa človeku nechce priznať že roky utekajú-...

Utekajú, utekajú, no nie naprázdno. Pred piatimi rokmi chotár družstva dal z hektára iba okolo 30 q kukurice v zrne a dnes aj vyše vagóna preto, lebo to družstevníci na čele so svojim predstavenstvom tak chcú. Iniciatíva jedného človeka sa stala iniciatívou všetkých. Pri svojej oblúbenej kukurici Anton Hlásny myslí aj na budúcnosť. Učí sa naďalej z odborných kníh, na roznych konferenciách pri výmene skúseností aj on učí ľudí. Mladý skupinár s profesorskou bradou, súdruh Michal Betka, sa už od skúseneho agronóma veľa naučil...⁵² - koniec citátu z publikácie vydané v roce 1961.

Na necelých 16 stránkach zmínenej publikácie je asi tretina obsahu „zabrána“ fotografiami a v podstate celý zbytek textu je venovaný různým „upřímně míněným“ odborným poznatkům Antona Hlásneho. K výše uváděnému až „přechvalování“ strýce Toníka je však třeba dodat, že své zkušenosti předal mladému agronomovi až téměř „bleskově rychle“, protože již koncem roku 1961 - krátce po „velkých oslavách mistra úrod“ při dosažení důchodového věku; vypomáhal již jako faremní zootechnik - napřed Štátny majetok v Ivanke a potom v sousední vesnici v JRD Zálesie⁴⁹. V této souvislosti se nabízí vysvětlení, že „spolupráce“ jeho bratra Karla s čs. rozvědkou v USA byla považována soudruhy v ČSR jako velmi nadějná (z jeho strany „upřímně míněná“) a tudíž se rozhodli „rozveselit“ i jeho bratra Toníka.

Velmi dobře věděli o jejich čilé korespondenci a zřejmě doufali, že „súdruh majster“ se svému bratrovi v USA svěří s tím, jak i on je spokojen se „vstřícností“ soudruhů v jeho vlasti (i když „stranickou knížku“ nikdy nevlastnil). Dnem 21. června 1961, po vyhoštění majora Nacvalače z USA však nastal prudký obrat. To zřejmě zapříčinilo, že již nebylo třeba jeho „zlatých rukou“ ani jeho „mistrovských agronomických či meteorologických rad“. Takže byl „přeškolen“ na faremního (pomocného) zootechnika, i když jak z textu zmíněné publikace vyplývá, byl při „šedesátce“ (1. června 1961) ještě v plné síle. Bylo tomu podobně dokonce ještě i při jeho „pětasedmdesátce“, potom se však jeho zdravotní stav rapidně zhoršoval; zemřel v roce 1979, krátce po dosažení věku 78 let. Závěrem však třeba připomenout, že jeho „zlaté ruce“ se i

v pozdním důchodovém věku nadále setkávaly s půdou. Začal se věnovat „sadařství“, což dokládá například za jeho vedení založení rozsáhlých broskvových sadů v prostoru mezi Bratislavou a Ivankou při Dunaji (při státní silnici ve směru Bratislava- Nitra).

Literatura

52. MIKLA, J.: Majstri vysokých úrod; v JRD Ivanka při Dunaji 113q kukurice z hektára. Vydalo Podohospodárske vydavateľstvo ako 27.zvazok edície Podohospodárske aktuality, Bratislava 1961.

19.Nelichotivé svědectví náčelníka štábu parabrigrády o chování partyzánů ve SNP

Karel Hlásný i jeho sourozenci pocházeli z chudší rodiny, o čemž se zmiňuje šumperský regionální historik následovně: „Jeho otec byl zedník, který měl stále co dělat, aby uživil početnou rodinu, ženu a pět dětí. Karel byl šikovný, nadaný chlapec, proto po vchození bludovské obecné školy šel studovat na reálku v Šumperku. Denně tam dojížděl na kole, na které si vydělal, když pomáhal otci na stavbách. Podle shodného svědectví tehdejších jeho spolužáků (patřil mezi ně i známý malíř Zdeněk Sklenář) to byl veselý, kamarádký, energický chlapec, bludovský patriot a nadšený vlastenec...“⁵³.

V jeho rodném domě v Bludově bydlel se svými rodiči jeho mladší bratr Josef (1914), kde byla také 40 let „ukryta“ celá řada dokumentů. Mezi nimi nejzajímavějším byla kopie „Zprávy“ z 9.10.1944 (4 listy)⁴⁶ adresovaná velitelství 1.čs.armády na Slovensku. Uprostřed byl podepsán škpt.Hlásný a po stranách další dva důstojníci. „Zpráva“ byla značně kritická ke způsobu boje partyzánů (oproti vojákům) ve SNP. Lze se domnívat, že osobní kontakt škpt.Karla Hlásného s velitelem 1.čs.armády na Slovensku, generálem Rudolfem Viestem (během přeletu na Slovensko) byl impulzem k tomu, aby takto a v krátké době (během 2-3 dní) byl zmíněný až „značně kritický spis“ vypracován. Avšak i z dalšího zdroje lze zjistit, že začátkem října 1944 byly aktivity partyzánů ve SNP skutečně „podivné“. Vyplývá to z výpovědi generála MVDr. Mikuláše Ferjenčíka (dlouhodobě-po dobu 25 let předseda Československé národní rady americké v USA), který říká následující: „6. oktobra 1944 pristál na letisku Tri Duby anglický plukovník Therelfall a čs.plukovník Hynek Souhrada s dopisovateľom Associated Press A.Novákom... Generál Viest prevzal 7.oktobra 1944 velenie Prvej čs.armády s gen.Golianom ako zástupcom. **Chovanie partyzánov a ich terorizovanie civilného obyvateľstva, rozkrádanie našich zásob a podryvanie morálky našich vojakov dosiahli také rozmery, že na jednom zasedaní Vojnovej rady gen. Golian v prítomnosti Šmidkeho a partyzánskeho generála Asmolova nazval partyzánov „nepriateľom číslo jedna“**- koniec citátu (viz; PEJSKAR, J.: Poslední pocta, 1989, svazek 3, str.45-53).

Stručně se o situaci na povstaleckém území zmiňuje i Karel Richter (kniha; „Apokalypsa v Karpatech“, 2003) následovně, cit: „... Banská Bystrica žila od časného rána, jako

by se nic nedělo. Obchody plné zboží i lidí. Na ulicích čilý ruch. V hospodách, vinárnách, kavárnách nabitó. Tak to viděl Oldřich Talášek. Hospody nabité opilci, kterým vyhrávaly cikánské kapely, po ulicích a náměstích se potáceli vojáci i důstojníci zavěšeni do žen. Jako kdyby kolem nestál hrozivý nepřítel. Přitom ale čiperní partyzáni rozkrádali naše zbraně shozené na letišti Tri Duby..."- konec citátu.

Celkově řečeno, strýc Karel si však vážil odkazu SNP, což vyplývá z jeho „prohlášení“ (přednášky) v době pro něho v životě z dob nejtěžších, po příjezdu do Austrálie. Ze zachovaného dokumentu⁵⁴(Adelaide; srpen 1950), lze citovat následující;

Milí přátelé,

srdečně Vás zdravím na dnešní přátelské schůzce čs. klubu v Adelaide. Dovolte, abych i já vzpomněl při této příležitosti významného a pro slovenský národ tak slavného 6-letého výročí od vypuknutí Slovenského národního povstání.

Byl jsem sám rovněž příslušníkem nebo alespoň pomocníkem tohoto slavného boje Slovenského národa proti nacistickému násilí a mohu tedy mluvit z vlastní tvrdé zkušenosti. Doprovázel jsem gen. R.Viesta letadlem z letiště Krosno na Slovensko na Tri Duby, abych potom pokračoval v boji s čs. parašutistickou brigádou vyslanou na pomoc spolu s čs. leteckým stíhacím plukem z našeho východního armádního sboru. Slovenské národní povstání bylo velkým činem jak po stránce vojenské tak politické. Povstání bylo mistrně připraveno. Bylo soustředěno v srdci Slovenska v prostoru B.Bystrica- Brezno nad Hronom. Mnoho vojenského materiálu a zásob všeho druhu bylo k dispozici, jen je třeba litovat nešťastného osudu dvou divizí gen. Malára na východním Slovensku, takže povstání nedosáhlo ještě pronikavějších výsledků.

Dva plné měsíce těžkých bojů slovenských vlastenců na všech frontách proti těžké přesile šesti německých divizí byly vystřídány ještě tvrdším bojem partyzánským v horách Nízkých Tater, Poľany, Králové Hole, Vysokých Tater a jiných prostorů. Byl to strašný boj s přírodou, bouřemi, hladem a nacisty. Boj byl veden bez ustání po dobu dalšího půl roku v týlu nepřítelů až po spojení našich bojových skupin s pronikajícími silami čs. armádního sboru a silami sovětské armády. Bylo by mnoho co říct o tom, zda pomoc poskytnutá Slovenskému národnímu povstání byla dostatečná a zda byla upřímně myšlená. Bylo by co říci i o boji Čechů z nichž mnoho padlo po boku bratrů Slováků. Vzpomínám plk.gšt. Hynka Souhradu a mjr. Jaroslava Krátkého, kteří byli společně umučeni s velikými Slováky, generály Golianem a Viestem. Bylo by také co říct a poklonit se padlým Američanům, Francouzům a Angličanům. Vzpomínám capt. Greena, capt. Mortona, Lt. McCanna a jiné. Vzpomínám chrabrých letců stíhačů, kteří padli na rodné půdě, když předtím unikli smrti na bojištích Francie a za letecké bitvy o Londýn.

Slovenské národní povstání splnilo svůj cíl, vyburcovalo srdce těch nejlepších Slováků a dokázalo, že tam kde je pravda a touha po svobodě, tam není třeba ničeho se bát, ani přesily utlačovatele. Povstání bylo vykřičníkem do světa národa, který takto sebevědomě dokumentoval svou pravou tvář a svou živelnou touhu svrhnout utlačovatele.

Drazí přátelé, vzpomeňme všichni tohoto slavného výročí 29.srpna 1944 a uctěme minutou ticha památku padlých a zavražděných nových Božích bojovníků.

S přátelským pozdravem Váš

Hlásný

Bezprostředně po listopadové revoluci jsem napsal a 12. dubna 1990 (Lidové noviny) zveřejnil v podstatě celé znění „Zprávy“⁴⁶ v Lidových novinách; jako dokument s názvem „Svědectví o SNP“⁵⁵. Aby se tak „urychleně“ stalo, přispěla k tomu „náhoda“, když jsem jako přednášející na celostátní konferenci „Ekologické zemědělství“ (Velká Bystřice, leden 1990)- měl jsem možnost setkat se s novináři LN. Stalo se tak po prvé po více jak 40 letech, co se v našem tisku „objevilo“ jméno, hodnost a funkce ve válce bludovského rodáka, v souvislosti se „zapomínanou“ 2.čs.parabrigádou. Což však je ještě zajímavější, poprvé tak v podstatě bylo (nebylo to možné ani po válce do roku 1947) v tisku bývalé ČSFR podrobněji na „konkrétních příkladech“, poukázáno na to, jak slušně řečeno „nevojenské chování partyzánů“- na rozdíl od vojáků- významně přispělo k porážce SNP. Zmíněný poměrně rozsáhlý článek na celé jedné straně LN (formát A3) si tehdy se zájmem přečetla snad i polovina obyvatel bývalé ČSFR a celá řada dalších i v zahraničí...

To vyvolalo značný zájem o jeho minulost zejména doma, na Šumpersku. Dokladem je jako odezva - dopis⁵⁶ od regionálního historika pana docenta Filipa (24.dubna 1990), který po 20 letech působení v oboru píše: „Článek v LN mě velmi zaujal už když jsem jej četl poprvé, protože přináší velice zajímavé a cenné informace o mjr. Karlu Hlásném, bludovském rodáku, o němž jsem toho zatím věděl jen docela málo...“. Avšak ani žáci Základní školy v Bludově, kde Karel Hlásný prožil své mládí nikdy neslyšeli ani pouhé jméno tohoto hrdiny, v dobách oslav SNP a dukelských hrdinů. Vůbec nic nevěděli o bludovském „fontákovi“ ani učitelé dějepisu bludovské školy- naproti které se v rodném domku Karel Hlásný narodil, jak v květnu 1995 v „Bludovanu“ popisuje pan docent PhDr. Zdeněk Filip, CSc.⁵⁷. Tento historik se však ještě předtím (1990-92) zasloužil o to (Vojenská obroda, Šumperk), aby bylo usilováno o dokončení vojenské rehabilitace- jmenováním K.Hlásného in memoriam do generálské hodnosti. To již částečně bylo splněno v dubnu 1991, kdy bývalý podplukovník generálního štábu ČSLA Karel Hlásný byl rehabilitován a in memoriam povýšen do hodnosti „plukovník“⁵⁸.

Literatura

53. FILIP, Z.: Podplukovník Karel Hlásný- portrét bojovníka. Moravský sever (Šumperk), 1990.

54. Dokument; Přepis originálu přednášky Karla Hlásného na shromáždění čs.klubu v Adelaide, v srpnu 1950 (rukopis

- jeho manželky Evy Hlásné)
55. HLÁSNÝ, J.: Svědectví o SNP. Lidové noviny, 12.dubna 1990; str.4
 56. Dokument; Dopis doc.Filipa autorovi článku „Svědectví o SNP“.
 57. FILIP, Z.: Vzpomínka na naše rodáky a na druhou čs.parabrigádu. Bludovan (mimořádné číslo), květen 1995; str.16-20
 58. Dokument; Rehabilitační list plukovníku Karlu Hlásnému in memoriam (22.dubna 1991)

20. Ani celá série polistopadových publikací nestačila k dokončení rehabilitace...

Bohužel, i po zveřejnění „otevřeného dopisu“ jeho sourozenců (Josef Hlásný a Marie Plháková) v týdeníku „Signál“⁵¹, nebyla dosud rehabilitace plk. gšt.Karla Hlásného dokončena. Proč a jak tomu tak bylo, vyplývá z dopisu⁵⁹ pana genmjr.v.v.Ing.Tomáše Sedláčka (4.března 1994)- předsedy „Československé obce legionářské“, který shodou okolností byl rovněž příslušníkem 2.čs.parabrigády. Byl dlouhodobě vězněn v 50.-60 letech; v 90. letech i později vystupoval za „vojáky“ v různých „televizních seriálech“ o politických vězních.. Je známý i tím, že jako „jediný z našich zahraničních vojáků“ byl po převratu v roce 1989 vyznamenán prezidenty bývalé ČSFR všemi třemi nejvýznamnějšími řády následovně, podle jejich důležitosti;

1/ „Řádem Bílého lva“ III.třídy- květen 2004 (nejvyšší vyznamenání osob, které se zvláště vynikajícím způsobem zasloužili o ČR)

2/ „Řádem T.G.Masaryka“ III. třídy - říjen 2004 (vyznamenání osob, které se vynikajícím způsobem zasloužili o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva)

3/ „Řádem M.R.Štefánika“ III.třídy- květen 1991 (vyznamenání osob, které se vynikajícím způsobem zasloužili o obranu a bezpečnost ČSFR).

V této souvislosti je vhodné připomenout, že pan Luboš Dobrovský, který „rehabilitoval“⁵⁸ někdejšího 35-letého podplukovníka generálního štábu Karla Hlásného na „pouhého plukovníka“, ten byl prezidentem Václavem Havlem vyznamenán „Řádem T.G.Masaryka III.třídy“ (2002). Avšak ten, který byl „rehabilitován“ a celá desetiletí skutečně bojoval za to, aby pan Luboš Dobrovský a jiní se mohli dočkat skutečné demokracie, ten žádným z uváděných řádů vyznamenán nebyl. I když mimo jiné to byl právě pplk.gšt.Karel Hlásný, který byl po válce pověřen „obranou a bezpečností Prahy“ s tím, že byl jmenován velitelem štábu obrněné divize v našich nejvýznamnějších kasárnách, označených jménem Milana Rastislava Štefánika. Avšak tak jako celá řada „bezpartijních“ válečných profesionálů, tak zřejmě zejména on co by tehdy 35-letý a válečným zraněním poznamenaný- nebyl by schopen čelit „politické vychytralosti“ nastupujícího komunistického velení

v armádě..

V letech 1991/92 z bývalých příslušníků druhé čs.samostatné paradesantní brigády byl kromě gen.Sedláčka rovněž vyznamenán i brigádní generál Vladimír Přikryl (in memoriam) a rovněž i již v této studii zmíněný -náčelník zdravotní služby kapitán prof.MUDr. Alexander Rehák,DrSc. Dalším vyznamenaným (in memoriam) byl i generálmajor Miloš Vesel (vyznamenán mimo jiné i „Řádem rudé hvězdy“,1965), který byl krátkodobě (po přechodu SNP do hor- velitel 1.paradesantního praporu), rovněž příslušníkem parabrigády. Mimo šéflékaře parabrigády byli všichni tito jmenovaní po únoru 1948 různými způsoby perzekuováni, nejvíce z nich byl komunistickým režimem postižen pan generál Ing.Tomáš Sedláček. Takže je pochopitelné, že rokem 1949 jejich vojenské aktivity byly ukončeny. Nikdo z nich však v průběhu 2.světové války nebyl těžce zraněn.

Opakem je bývalý náčelník štábu parabrigády, který byl jako podplukovník generálního štábu a náčelník štábu 1.čs.obrněné divize ve Štefanikových kasárnách v Praze-Smíchově- politicky perzekuován již koncem prosince 1947. Nebyla to zřejmě náhoda , že na něho byl za „hanobení SSSR“ vydán zatykač již v prosinci 1947. Vyplývá to z „doporučení“ branné komise ze 12.listopadu 1947, kdy jeho kolega od parabrigády prohlásil, že pro prosazení „očisty v armádě“ je třeba především opatřit „konkrétní důkazy“. Stalo se tak v době kdy velitel divize generál Jaroslav Brož byl penzionován (převelen?) a tak jediná obrněná divize v Praze byla před únorovým převratem zbavena „státně nespolehlivého velení“.

Byl tehdy zbaven funkce náčelníka štábu obrněné divize a bezprostředně po únoru 1948 degradován na velitele praporu v Karlových Varech, později v Bruntále (přesněji řečeno; 52.děl.pluk Dunkerqský v Bruntále). Je třeba znovu připomenout, že ještě nebyl ani zcela zdrav, protože koncem listopadu 1944, po přechodu „povstalců“ do Nízkých Tater byl těžce zraněn a jen „zázrakem“ uniknul smrti při přepadu parabrigády Němci v lomu Krpáčová. Dalším zázrakem bylo to, že se začátkem března 1945 dočkal osvobození, protože již byl nejvyšší čas ke provedení dalších operací (mjr.MUDr.Škvařil) ve vojenské nemocnici Vyšné Hágy. Avšak tak jako měl smůlu během války, tak již více štěstí měl, když se mu společně s plukovníkem gšt.Aloisem Hakem podařil (listopad,1948) ilegální přechod přes hranice do SRN.

Takže nakonec ani nastolená, již více jak 15 let trvající demokracie nesplnila očekávání jeho příbuzenstva, týkající se „dokončení“ rehabilitace. Přitom zásluhy o vybojování demokracie v dnešním Česko- Slovensku má strýc Karel ve srovnání s jinými (generály) až „výjimečné“. Jak i sám píše;“ že v říjnu 1979 hodlá odejít do penze a bude mít za sebou 50 let práce a služby..“ (v jednom z posledních pozdravů do vlasti svému bratru Toníkovi)⁶⁰. Svému bratrovi však píše i

z Londýna v květnu 1979⁶¹, když se tam účastnil vzpomínkové akce (35 let od výcviku 2.čs.parabrigády), v souvislosti se zveřejněním publikace v legionářském časopise „Osvobození“^{30,31}. Tam si zřejmě bývalí příslušníci parabrigády připomněli úmrtí svého velitele generála Přikryla, před 10 lety. Ten jak později (po zveřejnění „Svědectví o SNP“ v LN⁵³) mně v dopise jeho dcera PhMr. Jarmila Černá- Přikrylová připomíná⁶²: si „Karlíčka“ velmi vážil a považoval ho za kamaráda, mimo jiné o něm slýchávali i na „Hlasu Ameriky“...

Životní příběh Karla Hlásného byl v mediích (noviny, časopisy...) bývalé ČSFR zajímavý nejen bezprostředně po listopadu 1989 (1990-91), ale i v době nedávné. V lednu 2002 bylo v ČR započato s vysíláním televizního seriálu „Československo ve zvláštních službách“. Hned v úvodním článku v MF DNES (3.ledna 2002) s názvem „Hrdinní rozvědčící a zrádní špioni“⁶³ se bývalý podplukovník gšt. československé armády K.Hlásný - uvádí za hlavního „kladného“ hrdinu celého seriálu. Jako první po listopadovém převratu 1989 to však byl novinář Jiří Margolius¹, který „poodhalil“ americké archivy⁶⁴ a připomněl tak „špiona“ z Monterey. Po odtajnění amerických pramenů Jiří Margolius v týdeníku Signál (č.50/1990), k tomuto napsal⁶⁴: *"Major N. byl vyslán za moře jako rezident StB v noblesní krycí funkci, stal se 1. tajemníkem čsl. mise u OSN. Dlouho před odletem úporně studoval všechny potřebné materiály, z nichž se snad ani jediný netýkal diplomatické profese. V pražské centrále ho obzvláště zaujal objektový svazek s nápisem KAREL HLÁSNÝ, učitel češtiny v "Army Language School", v kalifornském Monterey. Hlásný tam žil na Johnson Street v malém domku, v němž vznikl i Steinbeckův román Sladký čtvrtek.... Karel Hlásný musí nosit hodinky na pravé ruce, protože nacistická kulka mu v roce 1944 těžce poranila levé zápěstí a vyrvala kus masa... Major N. chtěl vědět co nejvíce o studentech, zajímal se o zaměstnance, organizační řád školy, o speciální vojenské síly ve Ford Braag... Chtěl znát dokonce jména důstojníků a jejich osobní popisy. Hlásný se nakonec rozhodl, že mu nějaké bezvýznamné informace dá a ihned vše sdělil známému republikánskému senátorovi Charlesu M.Teagemu. Celkem se sešel s estébáckým diplomatem šestkrát, během dvou let. Ovšem informace, které mu předával, byly ve skutečnosti připraveny agenty FBI. Tito sledovali jejich setkání, zprávy od Hlásného procházely pečlivým rozbořem. V červnu 1961 úřady USA oficiálně majora N. obvinily ze špionáže pod pláštíkem diplomacie a ten byl vyhoštěn z USA. Náměstek ředitele FBI DeLoach tehdy konstatoval: Pan Hlásný odvedl perfektní práci a udělal své zemi dobrou službu, i když byl vystaven velkému tlaku.."- konec citátu.*

K tomuto je třeba z již výše uvedeného doplnit, že se tehdy jednalo o aféru čsl.diplomata(major Nacvalač), který jako náčelník rezidentury čsl. rozvědky ve Vídni byl převelen do USA. Podrobněji je tento případ popsán v kapitole s názvem "Skandál v OSN", ve známé knize "Špion vypovídá" (Frolík,

1990)⁶⁵. Z této knihy je vhodné citovat několik vět o tom, jak jeden z našich prvních agentů KGB podcenil pevný charakter „frontáka“, když se ho snažil získat ke špionáži proti USA. Frolík například říká: *"Estébák ani ve skrytu duše nepochyboval, že jednal správně. Když to šlo ve Vídni, proč by to nemohlo jít v New Yorku? Rozdíly mezi postojem průměrného Vídeňáka pod okupační mocí SSSR a Američana, či cítění člověka, který nedávno přísahal věrnost své nové vlasti - to považoval za nedůležité... Karel Hlásný však byl vlastencem a v té době to ještě nebylo mravné slovo mezi některými americkými vzdělanci.."*- konec citátu.

Celkově shrnuto, celá řada publikací v denním tisku-médiích na úrovni bývalé ČSFR z let 1990- 2002^{1,32,37,38,39,55,63,64,65} a rovněž i na úrovni regionální ^{42,43,44,53,57,64,66,67,71} - pojednávající o vlastenectví bludovského rodáka při odboji proti totalitním režimům- nepochybně přispěla k demokratizačním procesům v jeho vlasti. V souvislosti s tímto je třeba položit si otázku; existuje v ČR vůbec někdo podobný z našich významnějších „fontáků“ a současně i bojovníků proti komunismu, na jehož příkladě byl popsán odboj proti totalitním režimům⁶⁶, včetně zveřejnění v televizním seriálu ČT³⁹? Koncem roku 1947 měla ČSLA 17 divizí, přičemž v první z nich byl náčelníkem štábu 35-letý podplukovník. Existoval tehdy vůbec někdo ještě mladší než pplk.gšt.Karel Hlásný, na podobné funkci?

Je vhodné ještě doplnit, že v roce 1999, opět na kdysi pod Chabencem „rozstřílené tělo“ škpt.Karla Hlásného opakovaně upozornil novinář Jiří Margolius. Aby tak i pražanům připomněl 17. výročí od úmrtí bývalého 35-letého podplukovníka generálního štábu z Prahy⁶⁷. Margolius říká, že: *„Tisíce kilometrů od rodné vlasti až v Kalifornii, zemřel 20.11. 1982 hrdina. Dvakrát musel s nasazením života opustit vlast... Byl pochován s vojenskými poctami. Čestná jednotka ho na poslední cestě doprovodila čestnou salvou. Stalo se tak daleko za mořem, protože doma hrdinové nemívají na růžích ustláno...“*.

Podrobněji o tom, jak dalece byl škpt.Karel Hlásný pod Chabencem rozstřílen se pojednává v „Lékařské zprávě“⁶⁸ vydané zástupcem primáře podbrezovské nemocnice MUDr.Robertem Krystkem (8.3.1945),kde je napsáno následující,cit.: *„Dne 5.prosince 1944 večer byl dopraven do naší nemocnice těžce zraněný škpt.děl.Karel Hlásný. Zranění utrpěl 29.listopadu na Lomu , severně od Horní Lehoty při srážce části brigády a partyzánských oddílů s německým vojskem. Jde o jeden průstřel do levého předloktí a druhý odzadu přes kosti pánevní. Rány byly téměř smrtelné , zvláště rána do břicha. Protože nebyla bezprostředně poskytnuta náležitá lékařská pomoc, dostavil se difuzní zánět pobřišnice, rány silně hnisaly,spona stydká byla roztráštěna asi na 12 menších úlomků, **poněvadž rány byly způsobeny fosforovými střelami dum-dum**. Další komplikace se dostavila v podobě oboustranného zápalu plic. Po delší době se podařilo oba zápal vyléčit, avšak z rány na stydké sponě, stále vycházely úlomky za objevení se vysoké horečky. Dnešního dne zůstává nad symphysou fistula secernující poněkud, avšak jsou-li ještě nějaké sekvestry, zjistit se nedá, neboť nemáme možnost zhotovit rtg snímek. Proto doporučuji rtg vyšetření a v kladném případě radikální terapii, neboť pacient je značně zesláblý následkem dlouhotrvajícího procesu. Zraněné levé*

předloktí je třeba galvanizací přivést do lepší funkce, event. plasticky uvolnit hluboko vtaženou jizvu od svalstva. Doporučuji alespoň tři měsíce pobytu v ozdravovně, aby pacient nabyl nových sil do dalšího boje" - konec citátu.

Literatura

59. Dokument; Dopis gen. Tomáše Sedláčka adresovaný bratru Karla Hlásného do Bludova (4. března 1994)
60. Dokument; Dopis Karla Hlásného bratru Toníkovi (Vánoce 1978)
61. Dokument; Pozdrav Karla Hlásného bratru Toníkovi z Londýna (18. května 1979)
62. Dokument; Dopis dcery gen. Přikryla pisateli článku „Svědectví o SNP“, panu Josefu Hlásnému (16.4.1990)
63. PACNER, K.: Hrdinní rozvědčící a zrádní špioni. MF DNES, čtvrtek 6. ledna 2002
64. MARGOLIUS, J.: Já tobě milenkou, ty mně informace. Signál (Praha), č. 50, 1990
65. FROLÍK, J.: Špion vypovídá. Praha 1990
66. HLÁSNÝ, J.: „Karel Hlásný z Bludova bojoval proti fašismu i komunismu“ (Region, 14. března 2000)
67. MARGOLIUS, J.: Dva útěky důstojníka- štábní kapitán zasažen střelami dum-dum. Metro (deník pro Prahu), 19. listopadu 1999
68. Dokument; Kopie lékařské zprávy vydané 8.3.1945; podepsán MUDr. Robert Krystek, zástupce primáře, nemocnice v Podbrezové

21. Co je vhodné k uváděným historickým skutečnostem dodat

Je určitou ironií osudu, že i když až do roku 1996 bylo ministerstvo obrany ČR (MO) pod vedením „pravice“ (ODS a KDU ČSL), tak tato podle dokumentu generála Sedláčka, zastavila jmenování in memoriam do generálských hodností a to již koncem roku 1993 (je logické, že by se mělo jednat zejména o bývalé- západní „pravicové důstojníky“, protože „levičáci“ byli již dávno komunisty za generály jmenováni). Avšak za mnoho let později se ukázalo, že to je „středo-levicová“ ČSSD, která má i nadále snahu rehabilitovat „in memoriam“ naše válečné veterány. Takže cituji například Lidové noviny z 9.5. 2000 s nadpisem HAVEL JMENOVAL NOVÉ GENERÁLY: "Pět aktivních důstojníků a šestnáct válečných veteránů (z nichž šest in memoriam) včera slavnostně povýšil prezident Václav Havel do hodností brigádní generál. Povýšení za generály in memoriam přebírali jejich manželky nebo potomci..."- konec citátu.

Takže podle stávajícího schématu se možná ironie osudu zcela naplní až před parlamentními volbami (2006), když od totalitní minulosti 50. let oprostěná KSČM, „chytře“ poukáže na tuto „citlivou“ a evidentní a vleklou chybu naší pravice... Je možné i to, že další ironií osudu se stane i to, že KSČM „chytře“ využije bývalého „pořádku“ pravice. Bezprostředně po

válce (1945- 46) bylo totiž "rozpoznávání" našich válečných veteránů „konkretizováno“ tím, že byli prezidentem republiky Dr.Benešem vyznamenáváni třemi základními vojenskými vyznamenáními:

- 1/ čsl. "Válečný kříž 1939" (jako uznání za bojové zásluhy)
- 2/ čsl. medaile "Za chrabrost" (jako uznání za osobní statečnost osvědčenou v boji)
- 3/ čsl. medaile "Za zásluhy I.stupně" (jako uznání za vynikající vojenské činy mimo boj).

Takže mělo by být snadné vyhledat „ukřivdžené“ válečné veterány a podle určitého schematu je rehabilitovat, jako například;

- 1/ Velitelská funkce (velitel, zástupce velitele, náčelník štábu) na úrovni minimálně brigády až praporu a aktivní účast ve 2.svět.válce, doložená alespoň po jednom vyznamenání z uváděných 3 řádů
- 2/ Ukončené nejvyšší možné vojenské vzdělání v té době- do roku 1947 (Vysoká škola válečná) v Praze a hodnost minim. „podplukovník“ (in memoriam se povyšuje přes dvě hodnosti), případně i nižší hodnost u těch, kteří byli komunisty zavražděni, vězněni nebo jinak týráni
- 3/ Násilné ukončení „vojenské kariéry“ komunistickým režimem po únoru 1948, doloženo příslušnými historickými fakty (čerpáno například i z publikace „Poslední pocta“).

Tímto způsobem potom, bez rozdílu toho, zda příbuzní nebo známí o to žádají nebo ne, by mělo být poměrně snadné dokončit rehabilitaci in memoriam do generálských hodností- u všech (nedivme se však, že to tak snadné nebylo a není- viz publikace¹⁶ z roku 2005).

Rehabilitace plk.gšt. K.Hlásného nebyla doposud ukončena, jak již bylo zmíněno. Přitom o „morální“ dokončení jeho rehabilitace usilovali jeho sourozenci (bratr Josef a sestra Marie)a to dokonce v „otevřeném“ dopise, který byl zveřejněn koncem února 1991, v týdeníku „Signál“¹. Vzhledem k tomu, že na tento popud byla rehabilitace jen částečně realizována (duben, 1991) - následoval od sourozenců Karla Hlásného další urgující dopis adresovaný prezidentské kanceláři. Bylo odpovězeno dopisem⁶⁹ z 18.2. 1994 (č.j. 40137/94), kdy náčelník generálporučík Ladislav TOMEČEK mému tatínkovi (Josefu Hlásnému) odepisuje,cit.: „ Vážený pane, seznámili jsme se s Vaším dopisem zaslaným Kanceláři prezidenta republiky, ve kterém žádáte o pomoc v záležitosti rehabilitace plk. gšt. Karla HLÁSENSKÉHO jmenováním do hodnosti generálmajora in memoriam. Plně chápeme Váš oprávněný zájem o morální ocenění pana plk.gšt. Karla Hlásného, avšak s politováním Vám sdělujeme, že prezident republiky jmenuje důstojníky do hodnosti generála na návrh vlády ČR. Návrhy pro vládu připravuje Personální odbor Ministerstva obrany v součinnosti s Českým svazem bojovníků za svobodu. Návrh na jmenování do hodnosti generála předkládá výše zmíněný Svaz. Proto Váš dopis

postupujeme k vyjádření a k vyřízení Ústřednímu výboru Českého svazu bojovníků za svobodu , který Vás se svým stanoviskem seznámí"- konec citátu. K případu výše uvedeného „nezájmu“ pana gen. Tomečka (zkomolení jména...), však lze až z doby nedávno minulé hledat určité vysvětlení (viz jeho skandál s bývalými estébáky u hradní strážě).

Smutné je, že náš vrcholový „ústavní“ vojenský orgán nejenže „zkomolil“ jméno adepta na generála, ale ani nevěděl (nechtěl vědět...), jak se tehdy věci „in memoriam“ měly. S tím skutečně a obratem v dopise⁵⁹ ze dne 4.3. 1994 (č.j. 97/94/ Se/ Žj) seznámil mého tatínka až předseda „Československé obce legionářské“ - při Českém svazu bojovníků za svobodu, pan genmjr. v.v. ing. Tomáš SEDLÁČEK následovně, cit.: „... Bohužel Vám musím oznámit, že podle informací personálního odboru Ministerstva obrany nehodlá vláda, která doporučuje prezidentu republiky návrhy na jmenování do generálských hodností, nadále projednávat návrhy na jmenování in memoriam. Neznám důvody tohoto rozhodnutí, ale jedním z nich bude zřejmě snaha jmenování generálů in memoriam, které je vždy značně problematické, ukončit. Jedním z těchto problémů je to, že není možné jmenovat jenom ty, jejichž příbuzní nebo známí o toto jmenování žádají a ostatní vynechat. To je ovšem problém velice těžko řešitelný a vznikají značné osobní problémy další (proč ten a ne onen atd.). V případě Vašeho bratra plk.gšt. Karla Hlásného mě to obzvláště osobně mrzí, protože jsem ho velice dobře znal jak z Anglie, tak od 2.PD brigády, kde jsem byl Náčelníkem štábu dělostřelectva brigády. Jsem přesvědčen, že právě on je jedním z těch, kteří by si tu generálskou hodnost za vše, co prodělal, zasloužil a je mi to velice líto...“⁵⁹- konec citátu.

Je možné ještě pokračovat již „soukromým“ dopisem gen.Sedláčka, který říká, že válečnými zásluhami Karlovi podobných bylo více. Jedná se o Václava Šajnera (Karlův spolužák z Hranic), který byl po březnu 1945 velitelem 2.dělostřeleckého pluku u 1.čsl. samostatné brigády v SSSR (jako škpt.). Další plk.Petzold- předválečný „genštebler“ (od 10.3.1945 jako major gšt.- velitel 3.tankového praporu obrněné brigády na západní frontě). Další kandidáti podle gen. Sedláčka (zřejmě rovněž emigranti) jsou: Kordina Zdeněk, Knorr Miloš, Vrdlovec Karel- jejichž jména však nejsou uvedena v knize "Vojenské dějiny Československa" (1988), takže se ve válce zřejmě jednalo jen o nižší důstojníky. Určitě však je mnoho dalších, jako již v této studii připomínaný plukovník gšt.Alois Hak...

Je však třeba zopakovat, že nikdo další z případných „adeptů“ již (po únoru 1948) nevyučoval téměř 30 let na podobné škole jako je „Vojenská škola Pentagonu“ a ani v USA nenapsal knihu o „Československé armádě“ (1953)- jako tomu bylo v případě pplk.gšt.Karla Hlásného.

V dalším soukromém dopise adresovaném mému tatínkovi gen.Sedláček říká: "Neustále zjišťujeme, jak dnešní generace

(i ta vládnoucí) nic neví o našich zahraničních vojácích a pokud nějaké znalosti má, tak jsou pokrouceny tím, jak to bylo minulým režimem zatajováno. Je to pro ně daleká historie, něco jako bitva u Lipan. Napravovat tyto křivdy je složité a zřejmě se to nepodaří nikdy. My, kteří ještě žijeme, snažíme se proti tomuto nezájmu bojovat, snažíme se znovu do povědomí občanů dostávat přerušené tradice i to, že existovala skupina lidí, kteří bojovali za osvobození své vlasti a přitom za to byli krutě postiženi. Je to ale složité a my už těch sil také mnoho nemáme..."- konec citátu.

Takže takový je názor a zkušenost jednoho ve věci historie vojenství z nejpovolanějších. O výše uváděné záležitosti však by se neměli starat „příbuzní-známí“ našich zahraničních vojáků, ale příslušní úředníci již dávno předtím- celé roky za to z našich daní placení. Pokud to v letech 1990-93 nebylo v „paměti“ úředníků úřadu vlády či kanceláře pana prezidenta, proč se tehdy nedalo na doporučení jedněch z nejpovolanějších- na úřad pana gen. Tomáše Sedláčka (Čsl.obec legionářská)?

Literatura

69. Dokument; Dopis od generála Ladislava Tomečka (Vojenská kancelář prezidenta republiky), č.j.40137/94, z 18.února 1994.

22.Něco o tom, jak se „zatajované vlastenectví“ zahraničního vojáka podařilo po 40 letech medializovat

Zmíněné „Svědectví o SNP“⁵⁵ v podstatě představovalo v Lidových novinách (duben, 1990) přetištění „Situační zprávy o působení partyzánů v SNP“ (několika stránkový dopis)⁵³ kterou dne 9.října 1944 napsala skupina 3 důstojníků (uprostřed podepsán špkt.Hlásný) a adresovala velení 1.čsl.armády na Slovensku (jak již bylo zmíněno, zřejmě se uplatnila „známost“ s generálem Viestem, při jejich společném přeletu fronty na Slovensko). Na konci zmíněného dokumentu jsem tehdy napsal větu: „**Po téměř 30-leté práci v FBI, umírá v roce 1984 v USA**“. Celý zmíněný dokument značně a „konkrétně“ kritizující působení partyzánů ve SNP byl zcela pravdivý, kromě poslední zmíněné věty.

Bratr mého tatínka Karel Hlásný, byl jak již bylo zmíněno, 27 let učitelem ve vojenské škole Pentagonu- v „Army Language School“ v kalifornském Monterey a **s FBI úzce spolupracoval jen v období cca 1958- 1961 (a nezemřel v roce 1984, ale již v roce 1982...)**. V té době jak již bylo zmíněno měl hlavní zásluhu na usvědčení ze špionáže čs.diplomata v USA, kterou tam organizoval major Nacvalač. Zmíněná věta v LN však **doslova „vyburcovala“ některé naše novináře v „Česku“ i na „Slovensku“**. Takže v listopadu 1990 (tehdy jako odborný asistent v oboru výživa a dietetika zvířat- „Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně“) jsem byl

požádán bývalým šéfredaktorem časopisu „Veterinářství“ (Ing. Jaromír Blažke; v té době na Slovensku dopisovatel do deníku „Slovenská obroda“, později poradce ministra zemědělství J. Luxe), abych předal do redakce „Národní obroda“ určitou dokumentaci, kterou tam publikoval pod názvem „Vojak troch frontov“ (29. listopadu 1990)³⁷.

V téže době byl (bez mojí pomoci) zveřejněn v týdeníku „Signál“ i dokument s názvem „Já tobě milenkou, ty mně informace“⁶⁴. O něco později již s mojí pomocí (únor 1991), byl opět v týdeníku „Signál“ zveřejněn dokument s názvem „Strýc nechodil se špacýrkou“¹. Jak se sepsání tohoto dokumentu vyvíjelo, vyplývá například z následujícího textu v „Signálu“: „Kdosi mě volá z Brna, z Vysoké školy veterinární. Vy jste psal o mém strýci. Mám o něm celou řadu zajímavých dokumentů. Příští týden budu v Praze, vezmu je s sebou. Bez váhání souhlasím. V Brně je u telefonu synovec Karla Hlásného, pounorového emigranta, učitele na vojenské jazykové škole v kalifornském Monterey, muže, jehož se komunistická rozvědka snažila získat ke spolupráci... Víte, byl bych nerad, aby si lidé mysleli, že strýc byl nějaký obyčejný člověk, který chodil po Kalifornii s hůlčičkou a ani pořádně nevěděl do čeho se připlerl, řekne úvodem MVDr. Josef Hlásný a rozloží na stůl řadu dokumentů...“¹- konec citátu.

Toto vše dohromady se však stalo zajímavým materiálem pro ČT, která již bez mého „příspěvní“ se později (1995) sama kontaktovala s manželkou mého strýce (Eva Hlásná, nar. 1926) žijící v Monterey. A tak se „zrodil“ **13. díl seriálu „Československo ve zvláštních službách“, s názvem „Srdce do Monterey“³⁹, který byl na ČT 2 odvysílán 23. května 2002, jako poslední díl tohoto seriálu, před parlamentními volbami.**

Již 15. května bylo možné v našem denním tisku číst následující:

„Třináctý díl původního dokumentárního seriálu Československo ve zvláštních službách, natočil Vít Hájek a průvodce Ivo Palec nás tentokrát zavede do jazykové školy Pentagonu v kalifornském Monterey, která byla tradičním cílem špiónů z komunistického bloku - vychovávali se tam totiž vojáci a diplomaté, kteří proti němu pracovali. **Když tam začal přednášet bývalý podplukovník čs. armády Karel Hlásný, pokusila se ho čs. rozvědka na podzim 1958 získat.** Z New Yorku za ním přiletěl Miroslav Nacvalač s návrhem: Když pro nás budete pracovat, dovolíme vaší snoubence Evě Marholdové, která zůstala v ČSR, aby za vámi přijela. Hlásný souhlasil, ale okamžitě to ohlásil kontrašpiónáži FBI. Několik let tedy dělal dvojitého agenta, StB za ním pustila Evu a vzali se. V létě 1961 americká policie tuto zpravodajskou hru ukončila a Nacvalač byl jako provalený agent vyhoštěn z USA. **Tento film je založen na rozhovoru s paní Hlásnou a jejími kolegy v Monterey. Jeho autoři - jako první televizní štáb ze zemí bývalého sovětského bloku - směli natáčet v objektech školy, ale i zachytit dnešní studenty češtiny při výuce“- konec**

citátu.

Je však ironií osudu, že všechno výše uváděné „mediální úsilí“ bylo velmi málo platné, pokud se týká vlivu na naše „vojenské historiky“. Jak již bylo zmíněno, tak ještě v době nedávné vydaná kniha (květen, 2005)¹⁶, vykazuje v souvislosti s touto studií celou řadu „nepřesností“. Ještě zajímavější však je následující případ, rovněž z roku 2005: Jméno brigádního generála Vladimíra Přikryla (1945) jakož i jméno podplukovníka gšt. (1946) Karla Hlásného, neznají ani současní studenti- absolventi naší elitní výsadkové jednotky „6.Special Force Company“ (www.6sssbph.wz.cz/their.htm). Z hlediska historie této jednotky je sice pamatováno na odkaz druhé čs.sam.paradesantní brigády na východní frontě, avšak v této souvislosti jsou tam připomínána jiná jména.

Shodou okolností se tam rovněž jedná o brigádního generála (Karel Paleček) a podplukovníka gšt. (Rudolf Krzák), kteří však s „čs.výsadkovou jednotkou- brigádou“ za 2.světové války neměli co do činění. Oba totiž za války působili v Anglii, kde prováděli výcvik „čs.výsadkových skupin“, protože na západní frontě žádná „čs.výsadková jednotka“ (brigáda) neexistovala. Navíc oba zmínění důstojníci byly do uváděných hodností povýšeni až „po únoru 1948“. Karel Paleček byl dne 15.8.1948 ustanoven velitelem výsadkového vojska a teprve až 20.8.1948 byl jmenován brigádním generálem. Podobně i Rudolf Krzák byl až 1.7.1948 povýšen na podplukovníka gšt. a 1.9.1948 byl jmenován náčelníkem štábu čs.výsadkového vojska¹⁶. Viz rovněž Internet; (<http://www.lib.cas.cz/parasut/krzak.htm>).

Na tyto „matoucí nesrovnalosti“ jsem upozornil na patřičných místech již koncem dubna 2005. Jako reakce na mé upozornění bylo na výše uvedené adrese na Internetu uvedeno, že „některé údaje mohou být mylné a jsou uvedeny v závorce“, za což mně děkují... Bohužel již tomu bude téměř rok a zatím k žádné „korekci“ nedošlo...

Na tomto konkrétním příkladu podle mého názoru vyplývá, že jsme se ani po 15 letech nevyrovnali s „uctěním památky“ těch našich vlastenců, na které například bylo upozorněno v publikaci „Poslední pocta“⁷⁰, již před listopadovým převratem v roce 1989. Pokud se však týká „znevažování- podceňování- zkreslování- nepotrestání“ skutečností z oblasti jako je vlastenectví při dobrovolné účasti ve válce; to potom spěje k „duševnímu marasmu“, zejména u „citlivější“ mladší generace. Například ve zmíněném dokumentu v LN „Svědectví o SNP“⁵⁵; jsem uvedl, že skupina 3 důstojníků, velmi rychle- do 3 dnů po příchodu na povstalecké území (okolí B.Bystrice)) upozornila mj. na to, že „proti zběhům, zrádcům... se nezakročuje, není ustanoven polní soud...“. Již za 2-3 týdny se ukázalo, že měli pravdu, jejíž „podceňování“ potom stálo tisíce životů nejen partyzánů, ale i

vojáků a nakonec i civilistů. Takže v boji- ve válce se za „znevažování- podceňování- lhaní...“ platí bezprostředně- a to životem. Takže tam příslušný „lídr“ musí být skutečný odborník, nemůže „znevažovat- podceňovat- lhát...“ (krást), jinak by ho mužstvo odmítlo „poslouchat“ a šel by před plní soud..

Z uváděného vyplývá, že vyvrcholením vojenské kariéry tehdejšího špkt. Karla Hlásného ve 2.světové válce byla jeho účast; při výcviku 2.čsl.samostat.parabrigády (leden - červenec 1944) a na jejich bojových akcích u Dukly a ve SNP- ve funkci náčelníka štábu parabrigády. V této brigádě byla v bojích o Dukelský průsmyk a ve SNP naprostá většina důstojníků původem z Anglie, takže se nelze divit, že se o ní za bývalého režimu jen velice málo psalo- mluvilo. Je však smutné, že i když již dávno (1978-79) byly bojové akce parabrigády od Dukly popsány, tak je třeba zopakovat, že teprve až za více jak 10 let po listopadovém převratu- se poměrně rozsáhlý článek „Jak výsadkáři útočili na Dukle“³² objevil i v našem tisku (LN, 7.10.2000). Nebýt však „příbuzných- známých“ plk.gšt.K.Hlásného, tak k tomu zřejmě nikdy nedošlo..

Má-li se z historie vycházet, je třeba se také o historii alespoň v okruhu svých znalostí intenzivněji zajímat. Ještě lépe řečeno, považovat to za svého oblíbeného „koníčka“. Takže například já se zajímám rovněž o historii „čs.veterinární medicíny“ ze 30.let, jak je patrné na Internetu; (<http://www.wahvm.vet.uu.nl/specific/activities/congresses/brno.html>). Přibližně z té doby je rovněž na Internetu o mně známo, jak je vhodné i poznatky „svět.veter.medicíny“ z 80.let přenášet do praxe v oboru „zeměděl.ekologie“ (http://smtp.probio.cz/probio/info.nsf/_/BD5B7D9000E7CE47C1256C7D007CD367).

Literatura

70.PEJSKAR, J.: Poslední pocta- Doplňky, armáda; 1.svazek Curych- 1982, 2.svazek Curych- březen 1986; 3.svazek USA- listopad 1989; 4.svazek USA-listopad 1994

23. Poslední pocta jako památník na zemřelé československé exulanty

Podplukovník gšt. Karel Hlásný, spolu s dalšími významnějšími osobnostmi naší emigrace, ještě před listopadovým převratem 1989, byl připomenut v publikaci vydané ve Švýcarsku (2.svazek)⁷⁰, přičemž se tam na závěr říká; „Dvacetsedm let působil jako učitel češtiny ve Vojenské jazykové škole v Monterey v Kalifornii. Po dlouhých 11 letech se mu podařilo dostat do Spojených států svou manželku Evu, když prodal za její vízum falešné vojenské státní tajemství československému diplomatu ve Spojených státech a tím ho usvědčil ze špionáže. Měl dva syny, Petra a Tomáše... Karel

Hlásný byl členem odbočky Čs.národní rady americké v San Francisku"-konec citátu. V této publikaci však je uváděna jedna „nepřesnost“, protože se tam píše:“ Po únorovém převratu 1948 byl Karel Hlásný zbaven své funkce a byl na něho vydán zatykač, protože v přítomnosti důstojníka OBZ prohlásil, že v Rusku je teror a on sám by nikdy nebojoval proti západním demokraciím...“. Z výše uváděného textu však vyplývá, že vysoké funkce v ČSLA byl zbaven již v prosinci 1947...

Při této příležitosti je vhodné podrobně se zmínit o uváděné publikaci (1.-4.svazek)⁷⁰, která již podle názvu představuje „Památník na zemřelé československé exulanty“ od roku 1948; do roku 1981= 1.svazek (více jak 300 stran); do roku 1985= 2.svazek (368 stran); do roku 1989= 3.svazek (317 stran); do roku 1994= 4.svazek (247 stran). Takže celá publikace od Jožky Pejskara s názvem „Poslední pocta“ obsahuje celkem čtyři, postupně vydávané díly v letech; Curych- 1982, Curych- březen 1986; USA- listopad 1989; USA-listopad 1994. Kromě prvního dílu, jsou další tři díly k dispozici v Městské knihovně Šumperk. Na základě této publikace však lze již s jistotou prohlásit, že bývalý pplk.gšt.Karel Hlásný byl vojákem přesně po dobu 50 let (říjen 1929^{2,50} až říjen 1979^{60,70}), když po dosažení věku 68 let odešel jako učitel „Vojenské jazykové školy Pentagonu“ do důchodu. Byla v tom však dvě „nevojenská“ období; a to v době dozrívající ekonomické krize ČSR (1931-32) a v období 1948-1952, po emigraci pplk.gšt.K.Hlásného z bývalé ČSR.

Po jen zběžném pročtení tak rozsáhlé knižní publikace jakou je „Poslední pocta“ se zdá, že pokud se týká rodáků ze šumperského regionu, je v celé publikaci pojednáváno pouze o JUDr.Josefu Kotrlém z Bludova- „za diplomaty“ (první svazek) a o pplk.gšt.Karlu Hlásném „za vojáky“, rovněž z Bludova (druhý svazek). I když autor publikace říká, že se nejedná o „vědeckou bibliografii“, která kromě jiného obsahuje (i podle názoru autora) celou řadu nepřesností (nebylo pro něho jednoduché, při tak monumentálním rozsahu popisu životních osudů řádově stovek čs.exulantů, zajistit dostatek potřebných údajů od pozůstalých...)- bylo by vhodné použít informace i z tohoto díla, při dokončení „morální rehabilitace“ našich veteránů ze 2.světové války.

Dále je třeba doplnit, že zmíněná publikace je značně zajímavá; jak z hlediska popisovaných někdy až „tristních“ životních osudů našich exulantů (včetně jejich fotografií), tak i z celkového pohledu, jak tomu skutečně v bývalé ČSFR bylo, v krizových letech nejen okolo roku 1947/1948, ale i v období 1968/1969. Zajímavá je například výpověď mjr.Karla Hory(4.svazek)⁷⁰ (do února 1948- profesor ve Vysoké škole vojenské v Praze), týkající se již připomenutého Bedřicha Reicina, kde vypovídá; „27.února 1948 jsem měl přednášku ve druhém ročníku Vysoké válečné školy s námětem; jak zasáhnout nepřítele v týle výsadkovými jednotkami. Někdo zaklepal na dveře, šel jsem otevřít. Stál tam poručík z OBZ (Obranné zpravodajství) v pozoru, zdravil mne a hlásil.; „Pane majore, následujte mne! Pan generál Reicin vás chce vidět“...

Mjr.Hora k tomuto ve své výpovědi připomíná; „Při osvobozování Československa byl generál Reicin jen četařem, který zastával funkci politického komisaře u čs.divize, utvořené v Rusku z dobrovolníků pod velením generála Svobody (pozn.:jak,kdy a kde vůbec Reicin absolvoval důstojnické zkoušky?). Měl za sebou řadu „politických tažení“ a tím se samozřejmě dostal velmi rychle nahoru, aniž by viděl nepřítele zblízka. Dnes byl již brigádním generálem a velitelem obávaného OBZ...“⁷⁰.

Takže Reicin měl z našich zahraničních vojáků nejrychlejší až „raketový“ postup, jak to souhlasně vyplývá i z již zmíněné knihy³³, komunisty vydané v roce 1988, kde je uvedeno; koncem března 1943 (str.197) jako „osvětový důstojník“ u 1.čs.sam.polního praporu v SSSR v hodnosti „četař“ a po 25. březnu 1945 (str.663) již jako „přednosta OBZ“ u 1.čs.armádního sboru v SSSR v hodnosti „kapitán“.Je však zajímavé, že mezitím v období dvou let není v dalších dvou „přehledech“ o složení našeho vojska v SSSR (str.321- od 11.9.1943 do 19.3.1944; str.558- od 8.9.1944 do 28.10.1944)- v knize³³ o Reicinovi ani zmínky (ten zřejmě až do konce března 1945 pečlivě v Moskvě „splétal sítě“ pro rozhodující moskevská jednání o budoucím složení vlády..).

V tomto se Reicin zřejmě na rozdíl od znalostí o používání zbraní v boji s nacisty, velice dobře vyznal. Vyplývá to z pokračování ve výpovědi mjr.Hory, kdy Reicin se skutečnými vojáky- osvoboditeli ČSR „nekompromisně manipuloval“, již v hodnosti brigádní generál, jak vyplývá z dalšího úryvku⁷⁰: „Po desáté hodině jsem odešel na ministerstvo národní obrany, sledován z dálky poručíkem, kterého jsem předtím vyhodil. Přišel jsem na 5.oddělení, vyplnil několik formulářů a stál jsem před Reicinem. Naše diskuse byla nemilosrdná. „Horo víš proč jsi zde?“ ptal se mne Reicin“. „Protože jsi mne nechal předvolat“. Tykal jsem mu jako on mně. Moje odvážlivost jej překvapila. „Dobře, tykejme si.Řekneme si snáze nepříjemné věci otevřeně. Ty jsi nepřítel lidu!“ „Nepřítel lidu? Konal jsem vždycky svou povinnost. Od března 1939 jsem bojoval proti Němcům., dělal jsem všechno, co bylo v mé moci, aby Československo bylo opět svobodné. Byl jsem raněn. A ty? Tys dělal politická tažení. V kolika bojích jsi byl? Při tvém politickém tažení jsi jistě nebyl raněn. Řekněme si tedy otevřeně; kdo je větší nepřítel lidu, ty nebo já...?“ - konec citátu.

V dalším období se „neblahé tušení“ mjr.K.Hory potvrdilo, protože tak jako Reicin během 3-4 let šel velmi rychle nahoru, tak za zhruba stejnou dobu po únoru 1948 šel ještě rychleji generál Reicin dolů. Až nakonec ve spleti sprádaných sítí OBZ, sám uvíznul (zřejmě jako „nepřítel lidu“), až byl svými spolustraníky koncem roku 1952 popraven. Podle mjr.K.Hory to bylo zřejmě za to, že svým „nemilosrdným jednáním“ v podstatě urychlil „včasný útěk“ (včetně mjr.Hory) většině podle komunistů „lidu nepřátelským“ válečným veteránům. Takže od té doby soudruzi říkali; „příliš

aktivní a uvědomělý blbec je horší než třídní nepřítel“..

Avšak například v této studii zmíněný pplk.gšt.Vilém Sacher (1.4.1945), náčelník štábu parabrigády (do 15.6.1944); i ten (i když jako řádný důstojník) měl rovněž neobvykle rychlý služební postup (brig.generál- červen 1949; diviz.generál- 1950). Avšak ani ten se soudruhům nezavděčil, protože již v květnu 1951 byl jako „politicky nespolehlivý“ propuštěn do zálohy. Zpočátku sice byl dělníkem, avšak od roku 1955 až do roku 1970 dělal „hostinského“, po různých hotelích v ČSR.. Byl jedním z prvních, kdo podepsal Chartu 77. V knize¹⁶ je tak považován za určitého „mučedníka“, aniž by tam bylo vzpomenuo na jeho „soudružské aktivity“ v ČSLA v letech 1946 až 1948... Takže se jedná o jeden z příkladů; jak ještě i v současné demokracii naši **historici zapomínají** na to „kdo byl kdo před únorem 1948“ a naopak připomínají zásluhy disidentů po roce 1968... Ty však by byly málo platné, pokud by nebylo takových jako tehdejší pplk.gšt.Karel Hlásný; který po dobu 27 let byl aktivním „neviditelným vojákem ve studené válce“.

Jak již bylo zmíněno 2.čs.parabrigáda, jako naše elitní jednotka dosáhla podle očekávání- podle výsledků při výcviku; vynikajících výsledků v bitvě o Dukelský průsmyk, což bohužel bylo takto interpretováno a publikováno **zatím jen v našem regionálním tisku**⁴⁴. Na základě příslušné dokumentace toto bylo v době 60-letého výročí od ukončení 2.světové války v našem regionálním tisku ještě upřesněno tak⁷¹, že **z našeho zahraničního vojska to byla právě parabrigáda, která „v pět hodin ráno“ začala vítězný postup při bitvě o Dukelský průsmyk.**

Závěrem je třeba připomenout, že rozkaz k útoku na polské Besko „napsal“ bludovský rodák, tehdejší škpt.Karel Hlásný, který od samého vzniku parabrigády v SSSR se účastnil nejen jejího výcviku, ale i všech bojových akcí. Bohužel však, kromě závěrečných partyzánských bojů ve SNP, když byl pod Chabencem „rozstřílen“ a jen zázrakem se nestal dalším z padlých ve 2.světové válce.

Literatura

71. SINGEROVÁ,S.- HLÁSNÝ,J.: Bitva o Dukelský průsmyk začala pět hodin ráno. Moravský sever, 3.května 2005, str.9

24.Přehled literatury a dokumentace

1. MARGOLIUS,J.: Strýc nechodil se špacýrkou. Signál č.9; Praha, 26.2.-4.3.1991
2. Dokument: Curriculum vitae, Karel Hlásný, Monterey, 1957
3. Dokument; Tehdy 18-letý Karel Hlásný se dobrovolně hlásí k vojenské službě (Bratislava; 5.října 1929)
4. Dokument; FOTO absolventů „Školy pro důstojníky lehkého dělostřelectva v záloze“. Bratislava, 1930
5. Dokument; Žádost četaře asp. Karla Hlásného o místo účetního- Zemský úřad v Praze; Bratislava, 1930

6. Dokument; povýšení do hodnosti „poručík“; MNO Praha, 28.června 1934
7. Dokument; jmenovací „Dekret“ na 8.plat.stupnici. MNO Praha, 31.ledna 1936
8. Dokument; povýšení do hodnosti „nadporučík“ a přidělení 7. plat. stupnice; MNO Praha, 21.března 1938
9. Dokument; Dopis od „Generálneho finančného riaditeľstva pre Slovensko“, potvrdzující, že Karel Hlásný byl do 31.července zaměstnán u „berního úřadu“ v Michalovcích
10. Dokument; Dopis od „Presidia zemského úřadu v Praze“, potvrdzující, že Karel Hlásný získal místo jako „účetní elév“; Praha, 16. července 1931
11. Dokument; HLÁSNÝ,K.: jeho žádost adresovaná „Presidiu zemského úřadu“ o mimořádnou dovolenou v době od 25.9. do 30.9.1932- za účelem „informační zkoušky“- po přijetí na Vojenskou Akademii v Hranicích ze dne 16.8.1932. Praha, září 1932
12. Dokument; dopis od „Presidia zemského úřadu v Praze“, že dnem 30.9.1932 je Karel Hlásný zproštěn služby u politické správy v zemi České. Praha, 6.října 1932
13. Dokument; Dopis od velitele 53. dělostřeleckého pluku v Hodoníně, že dnem 2.července 1939 se npor.Karlu Hlásnému uděluje „Dovolenka“ na dobu neurčitou s místem pobytu v Praze. Hodonín, 30.6.1939
14. Dokument : Curriculum vitae (npor.děl.Karel Hlásný). Hodonín, 1.července 1939(zde se mimo jiné potvrzuje, že K.H. byl na vlastní žádost dnem 1.března 1939- přemístěn k děl.pluku do Hodonína, aby tam mohl získat nové domovské právo)
15. Dokument; Dopis od MNO Praha, potvrdzující, že Karel Hlásný byl dnem 25.července 1939 „převeden“ do oboru ministerstva školství a národní osvěty. Praha, 10.8. 1939
16. MO ČR- Agentura vojenských informací: Vojenské osobnosti československého odboje 1939-1945. 2005; 348 stran
17. Dokument; Zvláštní divizní rozkaz od velitele 1.divize- příslušníkům 1.dělostřeleckého pluku v době kapitulace Francie. Béziers, 21. června 1940
18. Dokument; Lékařské potvrzení vydané zástupcem primáře v nemocnici v Podbrezové. 8.března 1945
19. Dokument; první „Československý válečný kříž 1939“
20. Dokument ; druhý „Československý válečný kříž 1939“
21. Dokument ; třetí „Československý válečný kříž 1939“
22. Dokument; první „Československá medaile za chrabrost“
23. Dokument; druhá „Československá medaile za chrabrost“
24. Dokument; „Československá medaile za zásluhy I.stupně“
25. Dokument; „Řád Slovenského národního povstání I.třídy“
26. Dokument; Průkaz k odznaku „Československý partyzán“, č.průkazu 302. MNO Praha, 1947
27. Dokument; Vlastnoručně psaný dopis K.Hlásného rodičům do Bludova- po šestiletém odloučení. Vyšné Hágy, 27.5.1945
28. Dokument; „Osvědčení“ o tom, že pplk.gšt.Karel Hlásný byl

- od 1.8.1939 do 30.11.1939 příslušníkem domácího odboje; od 1.12. 1939 do 5.5. 1945 byl příslušníkem čs.armády v zahraničí. MNO Praha, 3.6.1948
29. Dokument; Vzpomínková pohlednice od „Czechoslovak Artillery in England“, ze 4.12.1940
 30. MASTNÝ, B.Š.: Boje druhé parabrigády v Karpatech. Legionářský časopis „Osvobození“. Londýn, 1978; str.7-18
 31. MASTNÝ, B.Š.: Boje druhé parabrigády v Karpatech. Legionářský časopis „Osvobození“. Londýn, 1979; str.20-22
 32. STEHLÍK, E.: Jak výsadkáři útočili na Dukle. Lidové noviny (Praha); 7.října 2000
 33. Vojenské dějiny Československa- IV.díl. Nakladatelství Naše vojsko (Praha), 1988; 797 stran (viz str.373- foto; špkt.Karel Hlásný)
 34. Dějiny SNP. Nakladatelství Pravda (Bratislava), 1984;648 stran
 35. FILIP, Z.: Cesty hrdinů. Vlastivědný sborník Severní Morava, svazek 60, Šumperk, 1990; str.15-34
 36. Přikryl, V.: Pokračujte v horách. Praha, 1947
 37. BLAŽKE, J.: Vojak troch frontov. Deník „Národná obroda“; Bratislava, 29.11.1990
 38. VÁROŠ, V.: Nevestou za zradu USA. Týdeník „Život“, č.7, Bratislava, 1994
 39. PACNER, K.: Československo ve zvláštních službách, 13.díl televizního seriálu na ČT2 (Videokazeta); Praha, květen 2002
 40. PACNER, K.: Československo ve zvláštních službách- IV.díl. Praha, 2003; 692 stran
 41. Dokument; Početní přehled ztrát 2.čs.samostat.pd.brigády v bojích od 13.9. do 20.9.1944 (doklad o tom, že součástí parabrigády byl i tankový prapor); na str.č.2- vlastnoruční rukopis špkt.Karla Hlásného
 42. HLÁSNÝ, J.: Plukovník Hlásný z Bludova se po celý život choval jako generál. Region (Šumperk); 9.prosince 1997
 43. HLÁSNÝ, J.: Vzpomínka na stále zapomenutou knihu zahraničního generála. Region (Šumperk); 30.června 1998
 44. HLÁSNÝ, J.: Region zveřejňuje u nás neznámé zápisky o plk.Karlu Hlásném. Region (Šumperk); 3.října 2000
 45. Hlasny, E.: Story of our Life- Love, Action and Drama Around the World; Monterey 2003; 95 stran
 46. Dokument; „Situační zprávy o působení partyzánů v SNP“ (4 listy), zaslaná velitelství 1.čs.armády na Slovensku; ze dne 9.10.1944 (uprostřed podepsán; špkt.Hlásný)
 47. Dokument; Prohlášení v záležitosti nařčení mého bratra... Ivánka při Dunaji, 26.7.1947
 48. Dokument; Kopie „rehabilitačního“ dopisu (ze dne 30.10.1990) od „České komise pro vědecké hodnosti“ (Zn: 565/90-ČKVH)- potvrzující povolení obhajoby kandidátské dizertace pro MVDr.Josefa Hlásného- veřejnou vědeckou rozpravou
 49. Dokument; Pracovní životopis Antonína Hlásného; od 1.7.1918

- do 1.3.1963 (podepsán; Anton Hlásny)
50. Dokument; Žádost Karla Hlásného (rukopis jeho bratra Toníka) adresovaná Presidiu zemského úřadu v Praze, v době konce jeho vojenské zákl.služby.
 51. Dokument; Kopie z „Vojenské knížky“ Jiřího Hlásného, synovce Karla Hlásného
 52. MIKLA, J.: Majstri vysokých úrod; v JRD Ivanka při Dunaji 113q kukurice z hektára. Vydalo Podohospodárske vydavateľstvo ako 27.zvazok edície Podohospodárske aktuality, Bratislava 1961.
 53. FILIP, Z.: Podplukovník Karel Hlásný- portrét bojovníka. Moravský sever (Šumperk), 1990.
 54. Dokument; Přepis originálu přednášky Karla Hlásného na shromáždění čs.klubu v Adelaide, v srpnu 1950 (rukopis jeho manželky Evy Hlásné)
 55. HLÁSNÝ, J.: Svědectví o SNP. Lidové noviny, 12.dubna 1990
 56. Dokument; Dopis doc.Filipa autorovi článku „Svědectví o SNP“.
 57. FILIP, Z.: Vzpomínka na naše rodáky a na druhou čs.parabrigádu. Bludovan (mimořádné číslo), květen 1995; str.16-20
 58. Dokument; Rehabilitační list plukovníku Karlu Hlásnému in memoriam (22.dubna 1991)
 59. Dokument; Dopis gen.Tomáše Sedláčka adresovaný bratru Karla Hlásného do Bludova (4.března 1994)
 60. Dokument; Dopis Karla Hlásného bratru Toníkovi (Vánoce 1978)
 61. Dokument; Pozdrav Karla Hlásného bratru Toníkovi z Londýna (18.května 1979)
 62. Dokument; Dopis dcery gen.Přikryla pisateli článku „Svědectví o SNP“, panu Josefu Hlásnému (16.4.1990)
 63. PACNER, K.: Hrdinní rozvědčící a zrádní špioni. MF DNES, čtvrtek 6.ledna 2002
 64. MARGOLIUS, J.: Já tobě milenku, ty mně informace. Signál (Praha), č.50, 1990
 65. FROLÍK, J.: Špion vypovídá. Praha 1990
 66. HLÁSNÝ, J.: „Karel Hlásný z Bludova bojoval proti fašismu i komunismu“ (Region, 14.března 2000)
 67. MARGOLIUS, J.: Dva útěky důstojníka- štábní kapitán zasažen střelami dum-dum. Metro (deník pro Prahu), 19.listopadu 1999
 68. Dokument; Kopie lékařské zprávy vydané 8.3.1945; podepsán MUDr.Robert Krystek, zástupce primáře, nemocnice v Podbrezové
 69. Dokument; Dopis od generála Ladislava Tomečka (Vojenská kancelář prezidenta republiky), č.j.40137/94, z 18.února 1994.
 70. PEJSKAR, J.: Poslední pocta- Doplnky, armáda; 1.svazek Curych- 1982, 2.svazek Curych- březen 1986; 3.svazek USA- listopad 1989; 4.svazek USA-listopad 1994

71. SINGEROVÁ,S.- HLÁSNÝ,J.: Bitva o Dukelský průsmyk začala v pět hodin ráno. Moravský sever, 3.května 2005, str.9

OBSAH

	Strana
1. ÚVOD	2
2. Životopis plk.gšt.Karla Hlásného, podle jeho záznamu (překlad z angličtiny), z roku 1957	4
3. Přehled dokumentace o účasti pplk.gšt. Karla Hlásného ve 2.světové válce	8
4. Několik dokumentů o významu škpt.Karla Hlásného ve 2.světové válce	11
5. Několik poznatků o „trojici velitelů“ u druhé čs.parabrigády	14
6. Další příklad o zkreslování „vojenského životopisu“	17
7. Přehlížení aktivit parabrigády u Dukly i více jak 10 let po listopadové revoluci...	19
8. Přehlížení aktivit parabrigády u Dukly v „době listopadové revoluce“	21
9. Zveřejnění aktivit parabrigády u Dukly více jak 10 let před listopadovým převratem	24
10. Bitva o Dukelský průsmyk začala přípravou na dobytí polského Beska	26
11. Druhý paradesantní prapor dobývá strategické polské Besko a otevírá tak cestu k Dukle...	29
12. Další příklad o „samostatnosti“ v rozhodování parabrigády při omezování ztrát...	33
13. Politici v horách pod ochranou parabrigády a „zamlčování“ jména náčelníka štábu...	35
14. Podrobnosti týkající se těžkého zranění náčelníka štábu parabrigády	38
15. Poválečný osud velitele a náčelníka štábu parabrigády	42
16. Podrobnosti o emigraci pplk.gšt. Karla Hlásného do USA, byly objasněny až po 55 letech	46
17. Některé další rodinné souvislosti...	49
18. Zajímavá změna na Slovensku po odhalení špionáže v USA...	52
19. Nelichotivé svědectví náčelníka štábu parabrigády o chování partyzánů ve SNP	55
20. Ani celá série polistopadových publikací nestačila k dokončení rehabilitace...	57
21. Co je vhodné k uváděným historickým skutečnostem dodat	62
22. Něco o tom, jak se „zatajované vlastenectví“ zahraničního vojáka podařilo po 40 letech medializovat	65
23. Poslední pocta jako památník na zemřelé československé exulanty	68
24. Přehled literatury a dokumentace	71